

359
012
ΑΝΤΙΡΡΗΤΙΚΗ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΕΝΟΣ ΤΩΝ ΘΕΟΛΟΓΩΝ

ΤΟΥ ΚΑΘΟΛΙΚΟΥ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΔΡΑΜΑΣ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΕΝ ΤΩ ΝΕΟΛΟΓΩ ΑΡΘΡΟΥ

Ἡ «ΡΩΜΑΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ».

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

ΤΥΠΟΙΣ Α. ΖΕΛΙΤΖ.

1871.

ΠΡΟΛΟΓΟΣ.

Ἐπειδὴ πολλοὶ τῶν Ἀναγνωστῶν τοῦ «Πνεύματος» ἐπιθυμοῦσι νὰ ἔχωσι παρ' ἑαυτοῖς τὴν κατὰ τοῦ «Νεολόγου» Ἀντίρρησιν τοῦ Θεολόγου τοῦ Καθολικοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δράμας Κυρίου Μελετίου, ἐκδίδομεν ταύτην καὶ εἰς φυλλάδιον ἀντὶ παραρτήματος. Τοῦτο δὲ ποιήσομεν καὶ εἰς τὸ μετέπειτα ὡςάκις μᾶς κοινοποιηθῆ ἢ πρὸς τοῦτο κοινὴ ἐπιθυμία ἐν παρομοίαις περιστάσεσι.

Οἱ ἐκδότηι
τοῦ Πνεύματος.

*Ἐρρώσθε

Τοῖς Κυρίοις Συνδρομηταῖς.

Αξιότιμε συντάκτα τῆς ἐφημερίδος τοῦ Πνεύματος.
Ἀνέγνων μετὰ μεγάλης μου ἐκπλήξεως ἐν τῷ 820 ἀριθμῷ τοῦ Νεολόγου ἄρθρον τι ἐπιγραφόμενον «Ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία.» Ἐκπλήξεως τῶντι προερχομένης τὸ μὲν ὅτι εἶδον τὸν Νεολόγον πολλὰς ἀληθείας ὁμολογοῦντα, ὅπερ πολλοὶ τῶν ὁμογενῶν ματῶν τὰ Φωτίου φρονούντων, ἀποφεύγουσι νὰ πράξωσιν ὁπότε πρόκειται νὰ γράψωσι περὶ Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Καὶ ὁ Νεολόγος τῶντι εἶναι ἄξιος παντὸς ἐπαίνου διὰ τὴν οὐχὶ μικρὰν εἰλικρίνειαν ἣν ἔδειξε εἰς τὸ προκείμενον τοῦτο. Ἡ ἐκπληξίς μου δὲ προέρχεται ἀφ' ἑτέρου ὅτι εἶδον αὐτὸν καὶ εἰς πολλὰ καὶ μεγάλα λάθη ὑποπεσόντα. Διὰ τοῦτο παρακαλεῖσθε, ἀξιότιμε συντάκτα, νὰ καταχωρήσητε εἰς τὰς ἐριτίμους στήλας τῆς ἐφημερίδος σας τὰς ἐξῆς ὀλίγας παρατηρήσεις, ἃς ἔχω ἵνα ἀποτείνω πρὸς τὸν Νεολόγον.

Καὶ πρῶτον οὗτος προοιμιαζόμενος θέλει νὰ παραστήσῃ εἰς τὸ δημόσιον ὅτι ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία διέρχεται σοβαρὰν κρίσιν ἕνεκα τῆς ἐν τῷ Βατικανῷ

ἀνακηρύξεως τοῦ ἀλανθάστου τοῦ Πάπα. Καὶ ποῦ εἶναι αὕτη ἡ «σοβαρὰ κρίσις,» ἣν διέρχεται ἡ Ἐκκλησία ἐν τῇ Γερμανίᾳ καὶ ἀλλαχοῦ; διότι τάχα εὐρέθη εἰς Δέλιγκερ, εἰς Φρίεδριχ, καὶ εἰς Μιχέλις, οἵτινες δὲν παρεδέχθησαν τὸ ἀλάθητον τοῦ Πάπα, (ὅπερ δεκαεννέα αἰῶνας ἐπίστευεν ἡ Ἐκκλησία), τοῦτο σημαίνει ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀπολομένη ᾤχεται; Καὶ δὲ βλέπει οἷας ὑποδοχῆς ἀξιοῦνται οὗτοι παρὰ τοῖς Καθολικοῖς τῆς Γερμανίας; Ὁ Νεολόγος βέβαια ἀνέγνω ἐκ τῆς ἐφημερίδος σας τὰς ἐκ τῆς Γερμανίας ἀνταποκρίσεις σας, καὶ εἶδε τί ἀξίζουσιν οὗτοι ἐνώπιον τοῦ συνόλου τῆς Καθολικῆς Γερμανικῆς Ἐκκλησίας. Εἶδε προσέτι ὅτι μολίς καὶ μετὰ βίας οἱ Παλαιοκαθολικοὶ ἀπηλλάγησαν τοῦ κόπου τοῦ νὰ ψάλωσι τὴν κηδεῖαν εἰς τὸν Μιχέλιν ὅστις ἠθέλησεν, ἀπελθὼν νὰ κηρύξῃ τὴν Δελιγκεριανὴν ἀίρεσιν εἰς τινὰς τῶν Καθολικῶν πόλεων τῆς Γερμανίας. Ἄλλ' ἔλησμόνησα! εἶναι ὁ Λούτς ὅστις κατατρέχει τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν, καὶ διὰ τοῦτο... δὲν ἐπραξεν ἄλλο παρὰ νὰ συνενώσῃ στενώτερον τοὺς Καθολικοὺς τῆς Βαυαρίας. Ἐλπίζω ὅτι ὁ «Νεολόγος» δὲν θὰ ἐννοεῖ τὸν Βίσμαρκ, ἐπειδὴ οὗτος πρὸ πολλοῦ ἤδη κατέθεσε τὰ κατὰ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας ὄπλα. Κύριε ἀρθρογράφε τοῦ Νεολόγου. τρεῖς αἰῶνες διωγμῶν, σατανικῶν διωγμῶν τῶν αὐτοκρατόρων τῆς Ρώμης, δὲν κατίσχυσαν τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, καὶ θέλει κατισχύσει αὐτῆς, εἰς ἐλαφροκέφαλος ὑπουργὸς τῆς Βαυαρίας; Τὸ ζήτημα θὰ εἶχε ἴσως βαρύτερά τινα ἄντις ἐκ τῶν ἐπισκόπων ἡνώνετο

νετο μὲ τὸ μέρος τῶν νεοπροτεσταντῶν, ἀλλ' ἐνόσω οὐδὲ εἰς τούτων ὑπάρχει, ὅλοι οἱ λοιποὶ δὲν βαρύνουσιν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, εἰμὴ ὅσον ὁ κώνωψ ἐβάρυνε τὸν λαιμὸν τοῦ Αἰσωπίου βοός. Καὶ ταῦτα μὲν διὸ τὸ προσίμιον τοῦ Νεολόγου, εἰσέλθωμεν δὲ ἤδη καὶ εἰς τὴν ὑπόθεσιν αὐτοῦ.

Ἀναγνωρίζων ὁ Νεολόγος τὴν ὑπεροχὴν τῆς δικαιοδοσίας, ἣν ἐξήσκησεν ἡ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλησία καθ' ὅλους τοὺς αἰῶνας ἐφ' ἀπάσας τὰς ἐκκλησίας τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου, πειρᾶται νὰ ἀποδώσῃ τὴν πηγὴν καὶ ἀρχὴν τῆς δικαιοδοσίας ταύτης εἰς πᾶν ἄλλο τι, παρὰ εἰς ὅ,τι εἶναι ἡ ἀληθὴς αὐτῆς βᾶσις· καὶ ἀπαριθμεῖ ὡς τοιαύτας πολλὰς ἐξωτερικὰς αἰτίας, αἵτινες δὲν ἦσαν κυρίως αἰτίαι τῆς θεοθεν ὑπεροχῆς τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀλλὰ μᾶλλον ἀποτελέσματα αὐτῆς· διότι «ἡ θέσις αὐτῆς ἐν τῇ ἔδρᾳ τῆς Αὐτοκρατορίας» δὲν ἔδιδε τὴν ὑπεροχὴν ταύτην, ἀλλ' αὕτη προετιμῆθη κατὰ μερικὴν διάταξιν τῆς Θεῆς Προνοίας, ἣτις ἠθέλησε νὰ ἀποκαταστήσῃ τὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας εἰς θέσιν κεντρικὴν ἐξ ἧς εὐκολώτερον ἠδύνατο νὰ ἐξασκήσῃ τὰ οἰκουμενικὰ αὐτοῦ ποιμαντορικὰ καθήκοντα. Οὐχί, διότι αἱ μερικαὶ ἐκκλησίαι, ἐπερώτων τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης, ἀνυψώθη αὕτη, τοῦ χρόνου προϊόντος εἰς πρώτην Ἐκκλησίαν, ἀλλὰ διότι ἀνεγνώριζον ἐν αὐτῇ τὸ θεῖον πρωτεῖον καὶ τὸ ἀσάλευτον τῆς πίστεως, προσέτρεχον εἰς αὐτὴν ὅπως τὴν συμβουλευθῶσιν εἰς τὰς ἀληθείας τῆς πίστεως. Εἶδὲ μὴ, προσέτρεχον εἰς μάτην, καθ' ὅσον ἠδύνατο καὶ αὕτη νὰ λανθασθῇ, καὶ διδάξῃ τὸ λάθος καὶ εἰς οὓς συνεβουλεύοντο

αὐτήν. Καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐν παρόδῳ, εἰσέλθωμεν ἤδη τὸ σπουδαῖον προκείμενον.

Λέγει ἔπειτα ὁ Νεολόγος ὅτι ταῦτα καὶ ἄλλα πολλὰ παρόμοια συνετέλεσαν, ὥστε, τοῦ καιροῦ προϊόντος νὰ καθιερωθῇ ὡς δικαίωμα ἢ ὑπεροχὴ αὕτη· καὶ ἀναφέρομεν ἐνταῦθα τοὺς λόγους αὐτοῦ πρὸς περισσοτέραν σαφήνειαν. «Τὰ πράγματα πολλάκις συμβαίνουσιν οὕτω ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῶν λαῶν, τῶν οἰκογενειῶν, τῶν ἀτόμων· ποσάκις ἐν «γεγονόσ» δὲν μετατρέπεται, τοῦ χρόνου προϊόντος, εἰς δικαίωμα!» Ὡραία τρώντι σύγκρισις, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ καλλιτέρα. Λοιπὸν ὁ κύριος Νεολόγος ἐκλαμβάνει τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἀνθρώπινον ἔργον, δυνάμενον νὰ ὑποστῇ μεταβολὰς καὶ εἰς τὴν οὐσίαν αὐτοῦ, καὶ εἰς τὴν μορφήν· καὶ οὐχὶ ὡς θεῖον ἔργον, εἰς τὸ ὁποῖον ἔδωκεν ὁ θεμελιωτῆς αὐτοῦ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τὸ σύστημα τῆς κυβερνήσεως εἰς αἰῶνας ἀμετάβλητον. Καὶ ὁ μὲν Πάπας ἀπατῶν ἀπάσας τὰς ἐκκλησίας, ἰδιοποιήθη δικαιώματα, ἅπερ δὲν ἐδόθησαν αὐτῷ παρὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ· αἱ δὲ ἐκκλησίαι, αἵτινες ἀνεγνώρισαν ὡς θεῖα δικαιώματα τὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας δικαιώματα ἠπατήθησαν ἀκούσασαι τὸν Πάπαν. Ἡ ἀλάνθαστος λοιπὸν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἦτο 19 αἰῶνας εἰς τὸ λάθος καὶ δὲν τὸ ἐγνώριζεν! Ἄ! Κύριε Νεολόγε, σὲ βεβαίω, ἂν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Πατριαρχείου δὲν ἦτο τὴν σήμερον χηρεύουσα, ὁ Πατριάρχης θὰ σὲ ἀφώριζεν ὡς αἵρετικόν.

Αἱ ἀξιώσεις τῆς Ῥώμης εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ὑπεροχὴν βασίζονται οὐχὶ ἐπὶ τῆς συνηθείας, ἀλλ' ἐπὶ

τῆς παραδόσεως καὶ τῶν λόγῳ οὓς ἀπηύθυνεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς εἰς τὸν Πέτρον, ὅτε οὗτος κατέδειξεν εἰς τοὺς Ἀποστόλους διὰ τῆς ὁμολογίας αὐτοῦ τί ἦτον ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς, καὶ ὁ Χριστὸς εἶπεν εἰς αὐτόν· «Κἀγὼ δέ σοι λέγω, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ Πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ Πύλαι Ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς.» Ὡς εἰ ἔλεγεν ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς· ἐπειδὴ σὺ ἐξ ἀποκαλύψεως ἐφάνέρωσας τί εἶμαι ἐγὼ, ἔρχομαι καὶ ἐγὼ νὰ σοὶ ἀποκαλύψω τίς θέλεις εἶσαι σὺ· Σὺ εἶσαι Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ Πέτρᾳ οἰκοδομήσω μοι τὴν Ἐκκλησίαν κτλ. καὶ κατέστησε λοιπὸν τὸν Ἀπόστολον Πέτρον ὁ Χριστὸς διὰ τῶν λόγων τούτων, θεμέλιον τῆς Ἐκκλησίας, καὶ θεμέλιον οὕτως ἀσάλευτον, ὥστε τῆς ἐκκλησίας στηριζομένης ἐπ' αὐτοῦ νὰ μὴ δύνηται ὄλη ἢ κόλασις ἐγερθεῖσα κατ' αὐτῆς νὰ τὴν ὑπερνικήσῃ· καθὼς λέγει καὶ ὁ Ἅγιος Αὐγουστῖνος, «ὁ θρόνος τοῦ Πέτρου εἶναι ἡ πέτρα, τὴν ὁποίαν δὲν δύνανται νὰ νικήσωσιν αἱ ὑπερήφανοι πύλαι τοῦ Ἄδου.» *Thronus Petri est petra, quam non vincunt superbae infernorum portae.* Αὕτη εἶναι ἡ φυσικὴ ἐξήγησις τοῦ ῥητοῦ τούτου, ἣν δίδει καὶ ὁ ἅγιος Λέων ὁ Πάπας, μετὰ τῶν λοιπῶν δέκα ἐξ πατέρων οὓς ἀναγνωρίζει καὶ ὁ Νεολόγος. Οἱ δὲ τεσσαράκοντα Ἅγιοι Πατέρες δὲν ἐξήγησαν «τὸ ἐπὶ ταύτῃ τῇ Πέτρᾳ» ἐπὶ τῇ «ἀληθείᾳ» ἀλλ' ἐπὶ τῇ ὁμολογίᾳ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ὅπερ ἐστὶ τὸ αὐτό. Διότι ὁ Χριστὸς βεβαίως δὲν ἐθεμελίωσε τὴν ἐκκλησίαν του ἐπὶ τὸ ὑλικὸν σῶμα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ἀλλ' ἐπὶ τὸν Πέτρον ὁμολογοῦντα καὶ διδάσκοντα ἀλανθάστως τὰς

ἀληθείας τῆς πίστεως πᾶσι τοῖς εἰλικρινῶς προσιοῦσι αὐτόν. Ὅσον ὁ ἀφορᾷ τὸν Χριστὸν ὅτι εἶναι Πέτρα δὲν τὸ ἀρνεῖται οὐδεὶς, ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς εἶναι ἐκ φύσεως πέτρα ὁ δὲ Πέτρος, πέτρα ἐκ χάριτος τοῦ Χριστοῦ. καὶ ὁμῶς καὶ ὁ Χριστὸς πέτρα, καὶ ὁ Ἀπόστολος πέτρα, καθὼς ψάλλει ἐπισήμως καὶ ἐπ' ἐκκλησίας μέχρι τῆς σήμερον ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία. Η ΠΕΤΡΑ ΧΡΙΣΤΟΣ ΤΗΝ ΠΕΤΡΑΝ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ ΔΟΞΑΖΕΙ ΦΑΙΔΡΩΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΤΟΝ ΠΡΟΚΡΙΤΟΝ κτλ.

Ἀπορεῖ ἔπειτα ὁ «Νεολόγος» μὴ εὐρίσκων οὐδὲν ἔχονος τῆς ὑπεροχικῆς ἐξουσίας ἐξασκουμένης ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Πέτρου, ὡσεὶ ὁ Χριστὸς εἰκῆ καὶ μάτην ἔδωκε τὴν ἐξουσίαν ταύτην εἰς τὸν Ἀπόστολον. Καὶ αὐτὸ τοῦτο τὸ νὰ ἐγερεθῆ πρῶτος μετὰ τὴν Πεντηκοστὴν καὶ νὰ δημηγορήσῃ, δὲν δεικνύει ἀρκούντως τὸ πρωτεῖον αὐτοῦ; τὸ νὰ συγκαλέσῃ τὰς ἀποστολικὰς συνόδους καὶ νὰ προεδρεύῃ τοῦ λόγου ἐν αὐταῖς δὲν διατρανοῖ τοῦτο; Ὅτι δὲ, συλληφθέντος τοῦ Πέτρου ὑπὸ τοῦ Ἡρώδου καὶ καθειρωθέντος, ἐκτενῆς δέησις ἐγένετο ὑφ' ἀπάσης τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ αὐτοῦ, δὲν σημαίνει ὅτι ἦτο πρόσωπον ἐνδιαφέρον ἅπασαν τὴν Ἐκκλησίαν καὶ μεγάλως ἐνδιαφέρον; διότι ἡ Ἐκκλησία δὲν φαίνεται ποιήσασα τὸ τοιοῦτον καὶ διὰ τὸν Ἀπόστολον Ἰάκωβον, ὃν συνέλαβε καὶ ἐφώνευσε ὁ Ἡρώδης ταῦτα ἀρκοῦσι πρὸς τὸ παρόν. Ἀναφέρει δὲ κατόπιν ὁ Νεολόγος τὰς ἐπιστολάς τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ἐν αἷς λέγει δὲν δεικνύεται ὁ Ἀπόστολος ὡς ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ τοῦτο σᾶς φαίνεται παράδοξον, κύριε Νεολόγε; Δὲν εἶχε χρεῖαν διὰ νὰ δεῖξῃ τοῦτο ἀνάγνωθι τὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ, καὶ

θέλεις ἴδει μεθ' οἷας σοβαρότητος γράφει, καὶ ὅτι ὡς διδάσκαλος ἀπάσης τῆς οἰκουμένης περιλαμβάνει ἐν δυσὶν ἐπιστολαῖς καὶ πάντοτε ἐν ὀλίγαις λέξεσιν ἅπασαν τὴν ἀναγκαίαν διδασκαλίαν. Ὁ Νεολόγος μετὰ τοῦτο κατηγορεῖ τοὺς διαδόχους τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου ὡς μὴ ποιήσαντας χρῆσιν τῆς αὐτῆς διαλέκτου, ἦν ὁ Ἀπόστολος, ἀλλὰ θελήσαντας νὰ παραστήσωσιν ἑαυτοὺς ὡς ἀρχηγούς τῆς Ἐκκλησίας ἐνῶ δὲν ἦσαν καὶ σημειώσατε ὅτι μετὰ τῶν Παπῶν οἵτινες διεστράνωσαν τὰ πρωτεῖα τοῦ θρόνου τῆς Ρώμης ἦσαν πολλοί, τοὺς ὁποίους μέχρι τῆς σήμερον τιμᾷ καὶ σέβεται ὡς Ἁγίους ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία· οἷος ὁ Ἁγ. Λέων ὁ Πάπας, ὁ Ἁγιος Ἀγάθων, ὁ Ἀδριανὸς, καὶ τὴν διδασκαλίαν των ταύτην παρεδέχθησαν καὶ οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι, οἷον ἡ τετάρτη ἐν Χαλκηδόνι, ἡ ἕκτη ἐν Κωνσταντινουπόλει, καὶ ἡ ἑβδόμη ἐν Νικαίᾳ. Καὶ ἡ δυστυχεῖς λοιπὸν Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἐτίμα καὶ τιμᾷ μέχρι τοῦδε ὡς Ἁγίους, ἀνδρας ὑπερηφάνους, οἰηματίας, σφετεριστὰς ἀλλοτρίων δικαιωμάτων, διδάσκοντας διάφορον διδασκαλίαν τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου!

Ἀλλὰ καὶ ἂν παραδεχθῶμεν, λέγει παρακατιῶν ὁ «Νεολόγος» τὴν ὑπεροχὴν τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, εἶνε ἐπόμενον ὅτι καὶ οἱ διάδοχοι αὐτοῦ ἔπρεπε νὰ ἔχωσι τὴν αὐτὴν ὑπεροχικὴν ἐξουσίαν; Εἶνε ἐπόμενον καὶ ἀναγκαῖον· διότι ἐὰν, καθὼς λέγει ὁ ἅγιος Ἰερώνυμος, ὁ Χριστὸς ἐξελέξατο μίαν κεφαλὴν τὸν Ἀπόστολον Πέτρον ἐκ μέσου τῶν δώδεκα Ἀποστόλων ἵνα μὴ ὑπάρχη ἀφορμὴ σχισμάτων· ἐὰν εἰς τὸν καιρὸν τῶν Ἀποστόλων, οἵτινες πάντες ἦσαν ἐκτάκτως πλήρεις τοῦ Ἁγίου

Πνεύματος, ἦτο χρεία μιᾶς ὀρατῆς κεφαλῆς, πολὺ περισσότερον ἐχρειάζετο εἰς τοιοῦτος ἀρχηγὸς εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, ὁπότε, τοῦ χρόνου προϊόντος, τὸ ἔκτακτον πποστολικὸν πνεῦμα ἠλαττώθη ἐν τοῖς ἐπίσκοποις καὶ ἀοῖς χριστιανοῖς. Ἐπειτα ὁ «Νεολόγος» ὑποθέτει ὅτι ὁ Χριστὸς ὅστις ἐθεμελίωσε τὴν τελειοτέραν κοινω- νίαν, ἥτις ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ, ἐμελλε νὰ ἀφήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν του ἀκέφαλον, καὶ ἡ Ἐκκλησία οὕτω νὰ παρα- σφύρηται κατὰ τὰ πάθη ἐνὸς ἑκάστου; Ἀπόδειξις δὲ τρανωτάτη τῆς χρείας ταύτης, εἶνε ὅτι ὀλίγον μετὰ τὴν παρέλευσιν τῶν Ἀποστολικῶν χρόνων στάσις ἐγένε- νετο μετὰ τῶν Κορινθίων Χριστιανῶν, καὶ ἵνα δια- λυθῇ αὕτη, ἔπρεπε νὰ θέσῃ τὴν χεῖρά του ὁ Ἅγιος Κλήμης ὁ Πάπας, πρὸς ὃν ἔγραψαν οἱ Κορίνθιοι, ἐπι- καλοῦμενοι τὴν μεσολάβησιν αὐτοῦ ὡς ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκ- κλησίας.

Ἡ Ἐκκλησία, σῶμα ὀρατὸν οὔσα, δὲν ἠδύνατο νὰ ὑπάρξῃ ἄνευ ὀρατοῦ ἀρχηγοῦ. Καὶ εἶνε μὲν ἀληθὲς ὅτι ὁ Χριστὸς εἶνε κεφαλὴ τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ κε- φαλὴ ἀόρατος, ἐξ ἧς πηγάζει ἡ ζωὴ εἰς πάντα τὰ μέλη τὰ ἀποτελοῦντα τὴν Ἐκκλησίαν. Ἄλλ' ἔπρεπε νὰ ὑ- πάρχῃ καὶ ὀρατὸς ἀρχηγὸς ὅστις νὰ διιθῆνῃ καὶ κυ- βερῆ τὴν Ἐκκλησίαν εἰς τὸν τόπον τοῦ Χριστοῦ, ἀφοῦ οὗτος ἀνῆλθεν εἰς οὐρανοὺς. Καὶ τοιοῦτον ἀρχηγὸν ἔ- λαβε τὴν φροντίδα ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἵνα ἀφήσῃ, ὁπότε ἐμφανισθεῖς μετὰ τὴν ἀνάστασιν αὐτοῦ ἐνώπιον τῶν Ἀποστόλων ἀπετάθη πρὸς τὸν Ἀπόστολον Πέτρον, λέγων αὐτῷ: **βόσκε τὰ ἀρνία μου, ποιμαίνε τὰ πρό- βητά μου**· καὶ σημείωσον ὅτι ὁ Χριστὸς πρὶν ἢ παρα-

δώσῃ αὐτῷ τὴν ποιμεναρχικὴν ἐξουσίαν, ἠρώτησε τὸν Πέτρον ἂν ἀγαπᾷ αὐτὸν πλεῖον ἢ οἱ λοιποὶ ἀπόστολοι· σημαίνων μὲ τοῦτο, ὅτι ἐχρειάζετο καὶ μεγαλειτέρα ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ ἐν τῷ Ἀποστόλῳ Πέτρῳ, ὡς προ- σῶπῳ ὃπερ ἐμελλε νὰ ἀναλάβῃ τὴν κηδεμονίαν ἀπά- σης τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τοὺς μετ' αὐτῆς ἠγνωμένους κόπους καὶ μόχθους.

Μετὰ ταῦτα ἀνακράζει ὁ «Νεολόγος». «Τὸ διαβε- βαιοῦν τὴν τοιαύτην πρότασιν ἀποδεικνύει ἔλλειψιν πί- στεως πρὸς τὸν θεῖον ἀρχηγὸν τῆς ἡμετέρας θρη- σκείας.» Ὡραία θεολογία! Ἡ θεολογία αὕτη εἶνε ἡ αὐτὴ μετὰ τῆς θεολογίας τῶν Προτεσταντῶν οὔτινες λέγουσιν: ἡμεῖς τιμῶμεν περισσότερον τὸν Χριστὸν καὶ τὸ μυστήριον τῆς λυτρώσεως, ἐπειδὴ πιστεύομεν ὅτι μόνῃ ἡ εἰς Χριστὸν πίστις ἄνευ τῶν καλῶν ἔργων ἀρκεῖ πρὸς δικαίωσιν τοῦ χριστιανοῦ. Καὶ διατί, λοι- πὸν, ὦ «Νεολόγε», δὲν καταργεῖτε, ὡς οἱ προτεστάν- ται, (ἐξ ὧν ἀρύεσθε τὰ ἐπιχειρήματά σας, μὲ μεγά- λην καταισχύνῃν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας), τοὺς ἐπισκόπους; Καθότι ἕκαστος ἐπίσκοπος εἶνε κεφαλὴ τῆς μερικῆς Ἐκκλησίας. Διατί τόσοι μόχθοι, τόσοι ἀνησυχίαι, ἐκλογικαὶ συνελεύσεις, διὰ νὰ ἐκλέξῃτε πατριάρχην, καὶ δώσητε κεφαλὴν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ; Δὲν ἦτο καλλίτερον νὰ λείπωσιν ὅλοι οὗτοι, διὰ νὰ δώσητε καὶ μεγαλειτέραν τιμὴν εἰς τὸν Ἰησοῦν Χριστὸν ἀφή- νοντες αὐτὸν, καὶ μόνον αὐτὸν κεφαλὴν τῆς Ἐκκλη- σίας; Ἄ! Ἡ μεγαλειτέρα τιμὴ, φίλτατε, ἦν ἠδυνάμε- θα νὰ ἀποδώσωμεν εἰς τὸν Χριστὸν, εἶνε νὰ ὑπακούω- μεν εἰς τοὺς ἐπιτρόπους αὐτοῦ, τοὺς ἐπισκόπους καὶ

τὸν Πάπαν. Ἐπειδὴ λέγει αὐτὸς ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ, «ὁ ἀκούων ὑμῶν, ἐμοῦ ἀκούει· καὶ ὁ ἀθετῶν ὑμᾶς, ἐμὲ ἀθετεῖ.» Δὲν θέλω νὰ ἀνασκευάσω τὰ λοιπὰ ὅσα ἐξακολουθεῖ λέγων, διότι ὅλα εἰς τὸ αὐτὸ τείνουσιν· ὡς λόγου χάριν, ὁπότε λέγει ὅτι ἡ ἡγεμονεῖα τῶν διαδόχων τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου ἐκτίθησι τὴν Ἐκκλησίαν εἰς μεγίστους κινδύνους προερχομένους ἐκ τῶν ἀδυναμιῶν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Χριστοῦ. Διότι καὶ ἡ Ἐκκλησία δὲν σύγκειται τάχα ἐξ ἀσθενῶν ἀνθρώπων; καὶ ὁμως πάντοτε θάλλει ἀκμάζουσα, καθόσον εἶνε πεποικισμένη μὲ τὸ ἀλάνθαστον καὶ ἀδιάπτωτον, ὡς καὶ αὐτὸς ὁ ἀρχηγὸς τῆς Ἐκκλησίας, ὑπὲρ οὗ ἐδεήθη ὁ Χριστὸς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου ἵνα μὴ ἐκλίπη ποτὲ ἡ πίστις αὐτοῦ· ἀλλὰ καὶ τὰ ἀνωτέρω ρηθέντα ἀρκοῦσι πρὸς ἀπάντησιν τούτου.

Ὁ «Νεολόγος» πρὸς τούτοις ἀπορεῖ καὶ εὐρίσκεται εἰς μεγάλην ἀπορίαν, πῶς, καὶ ἐὰν παραδεχθῶμεν ὅτι ὁ Πέτρος ἔμελλε νὰ ἔχῃ διαδόχους εἰς τὴν κυβέρνησιν τῆς Ἐκκλησίας, ἔπρεπεν οὗτοι νὰ ᾧσιν οἱ Ἐπίσκοποι τῆς Ρώμης. Καὶ ποῖοι ἔπρεπε νὰ ᾧσιν, ἂν ὄχι οἱ τῆς Ρώμης; Οἱ τῆς Ἀντιοχείας; Ἄλλ' ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἐπεσκόπευσε μὲν ἐννέα ἔτη τῆς Ἀντιοχείας, ἀλλ' οὐχὶ ὡς μόνιμος ἐπίσκοπος, ἐπειδὴ ἀπελθὼν ἐκεῖθεν εἰς Ρώμην ἔλαβε μεθ' ἑαυτοῦ καὶ τὴν ἀρχηγίαν τῆς ἐξουσίας μὴ δυνάμενος ζῶν ἔτι νὰ παραδώσῃ αὐτὴν εἰς τὸν Εὐόδιον, τὸν πρῶτον μετ' αὐτὸν ἐπίσκοπον Ἀντιοχείας. Ὅ,τι δὲ ἀφῆκεν εἰς τὴν Ἀντιόχειαν, εἶνε ὅτι ἕνεκα τῆς ἀρχηγίας αὐτοῦ ἀνυψώθη αὕτη εἰς πατριαρχικὸν θρόνον. Ὅπου λοιπὸν ἀπέθανεν, ἐκεῖ ἀφῆκε καὶ τὴν ὑπε-

ρογικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν. Ἐπειτα ὅλη ἡ ἀρχαιότης τοῖους ὠνόμασε διαδόχους τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου; οὐχὶ τοὺς ἐπίσκοπους τῆς Ρώμης; Τοῦτο δὲν δύναται νὰ τὸ ἀρνηθῇ ὁ «Νεολόγος», ἐὰν δὲν θέλῃ νὰ ἀπορρίψῃ καὶ Πατέρας καὶ οἰκουμενικὰς Συνόδους καὶ ὅλην τὴν παράδοσιν. Ἄ! Κύριε «Νεολόγε», καὶ δὲν ἦτο καλλίτερον νὰ ἀποφανθῆς καθ' ὅλα ὡς προτεστάντης, διὰ νὰ ἦσαι μᾶλλον ἐλεύθερος νὰ μεταχειρίζησαι τὰς καινοφανεῖς ἀντιβῆσεις τινῶν θεολόγων αὐτῶν, καὶ νὰ μὴ περιποιῆς τὴν καταισχύνην αὐτὴν εἰς τὴν Ἀνατολικὴν Ἐκκλησίαν, ἐναντίον τῶν παραδόσεων τῆς ὁποίας λαλεῖς;

Καὶ παραδέχεται μὲν παρακατιῶν ὁ «Νεολόγος» ὡς ἀδιαφειλονεϊκῆτον τὴν ἐν Ρώμῃ διαμονὴν τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ἀλλὰ διστάζει νὰ παραδεχθῇ ὅτι ἐπεσκόπευσεν ἐκεῖ 25 ἔτη. Καὶ ἀπορρίπτει τὴν μαρτυρίαν τοῦ Εὐσεβείου ὡς μικροῦ λόγου ἀξίαν, ἐνῶ ὁ Εὐσεβείος εἶνε εἰς τῶν ἀκριβεστέρων ἐκκλησιαστικῶν ἱστορικῶν. Καὶ δὲν μᾶς λέγει ὁ «Νεολόγος» τίς ἐσχημάτισε τὴν χριστιανικὴν ἐκείνην κοινότητα πρὸς τὴν γράφων ὁ Ἀπόστολος Παῦλος, λέγει ὅτι ἡ πίστις αὐτῆς καταγγέλλεται εἰς ὅλον τὸν κόσμον; Ἄς ἀναγνώσῃ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ἀποστόλου, ἃς συμβουλευθῇ τὴν παράδοσιν καὶ τοὺς Πατέρας, οὐχὶ ὁμως τὰς παραδοξολογίας τῶν νέων προτεστάντων συγγραφέων, ἃς ἐρωτήσῃ τὴν Ἐκκλησίαν του, καὶ θέλει εὔρει τὴν ἀλήθειαν.

Δεῖον πρὸς τούτοις, λέγει τελευταῖον ὁ «Νεολόγος» νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι ἡ ἐν Ρώμῃ ἐξουσία τοῦ Ἀποστόλου ἦτον ἐπισκοπική· καὶ ἀμφιβάλλεις περὶ τούτου; Ἄνοιξον τοὺς καταλόγους τῶν ἱερῶν συγγραφέων

Ειρηναίου, Τερτυλλιανού, Εύσεβείου, Ἐπιφανίου, Ὀπτάτου, καὶ θέλεις ἴδαι ὅτι ἐπὶ κεφαλῆς θέτουσιν ὡς πρῶτον ἐπίσκοπον τῆς Ῥώμης τὸν Ἀπόστολον Πέτρον. Ἀπορῶ ὁμως πῶς ἀναφέρων τοὺς Ἁγίους τούτους Πατέρας λέγεις ὅτι τιθέασιν εἰς τοὺς κατ' λόγους αὐτῶν, ὡς πρῶτον τὸν Αἴνον, καὶ οὐχὶ τὸν Πέτρον. Φαίνεται πάλιν ὅτι πιστεύων εἰς τὰς ψευδολογίας τῶν Προτεσταντῶν συγγραφέων δὲν συνεβουλεύθη αὐτὰ τὰ συγγράμματα τῶν Πατέρων.

Ἐν ἐλησμονήσαμεν νὰ παρατηρήσωμεν· ὁ «Νεολόγος» λέγει μεταξύ τῶν ἄλλων ὅτι ἡ Ἀνατολικὴ καὶ αἱ προτεσταντικαὶ Ἐκκλησίαι κεχωρισμέναι τοῦ κέντρου τῆς ἐνότητος, ἦτοι τοῦ θρόνου τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ἀκμάζουσιν. Ἐὰν μὲ τὴν λέξιν ἀκμάζουσιν ἐννοῇ ὑφίστανται, δὲν εἴμεθα ἐναντίοι· ἀλλ' ἐὰν ἐννοῇ ἀνθοῦσι καὶ θάλλουσιν. . . . ἀλλοίμονον! Καὶ ποία εἶνε αὕτη ἡ ἀκμὴ τῆς προτεσταντικῆς ἐκκλησίας; τὸ νὰ ᾔνε διηρημένη εἰς πεντακισχιλίας αἰρέσεις ἀντιμαχομένας ἀλλήλαις; Quot capita, tot sententiae ὡς πάντες οἶδασιν· τὸ νὰ μὴ ἔχη οὐδὲ ἓνα ἐπίσκοπον ἀφ' οὗ νὰ κυβερνᾶται πνευματικῶς, ἀλλὰ νὰ ἐξαρτᾶται καὶ εἰς τὰ πνευματικὰ ἐκ τῆς πολιτικῆς ἀρχῆς; Ἀλλὰ ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία τφόντι ἀνθεὶ καὶ ἀκμάζει! περὶ τούτου οὐδεμία ἀμφιβολία. Διότι βλέπομεν τφόντι αὐτὴν, σήμερον ὑστερουμένην τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, αὔριον τὴν τῶν Βλάχων, νῦν δὲ καὶ τήντων Βουλγάρων· καθ' ἑκάστην ἀπὸ μιᾶς Ἐκκλησίας, πολλαπλασιάζεται εἰς διαφόρους Ἐκκλησίας. Ἠθέλησεν ἡ Ἀνατολικὴ ἐκκλησία νὰ συγκαλέσῃ οἰκουμενικὴν Σύνοδον διὰ

τὸ Βουλγαρικὸν ζήτημα; εἰς μίαν μόνην φωνὴν τοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως, ἔτρεξαν ἀμέσως καὶ ἡ Ῥωσικὴ Ἐκκλησία, καὶ ἡ Βουλγαρικὴ καὶ ἡ Βλαχικὴ. Ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἀκμάζει τφόντι, καὶ προσδεύει! διότι πρῶτον ἐκυβέρνων αὐτὴν οἱ ἐπίσκοποι καὶ ὁ Πατριάρχης, τὴν σήμερον δὲ οἱ λαϊκοὶ ἔλαβον ὅλην τὴν ἐξουσίαν, θέτοντες καὶ κυβερνητικούς νόμους διὰ τοὺς ἐπισκόπους καὶ τὸν Πατριάρχην· τὸ δὲ ἐνεστῶς ἔτος καὶ ἐκλογικὴ συνέλευσις ἐκ λαϊκῶν ἐγένετο διὰ νὰ ἐκλέξῃ τὸν Πατριάρχην!!!

BB'

Κύριε συντάκτα τῆς ἐφημερίδος τοῦ «Πνεύματος».

Ἀνέγων καὶ πάλιν τὸ δεύτερον μέρος τοῦ ὑπὸ τοῦ «Νεολόγου» ἐπιγραφομένου ἄρθρου ἡ «Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία», καὶ εἶδον πολλὰς ἀληθείας ἐν αὐτῷ μεμιγμένας μετὰ σφαλμάτων· ἀλλὰ παρετήρησα ἐνταυτῷ ὅτι ἐπιλαμβάνεται τοῦ ζητήματος μετὰ μείζονος ἐνδιαφέροντος. μεταχειριζόμενος καὶ μαρτυρίας τῶν Ἀγίων Πατέρων πρὸς ὑποστήριξιν δῆθεν τῆς προτάσεώς του. Πρὶν λοιπὸν ἐπιχειρήσω τὴν ἀνασκευὴν τοῦ δευτέρου τούτου μέρους, ἐπιτρέψατέ μοι, παρακαλῶ νὰ προτάξω τινὰ διςκαφηίζοντα καὶ ὑποστηρίζοντα ἐτι μᾶλλον τὰς πρώτας μου παρατηρήσεις, καὶ ἰδίως ὅσον ἀφορᾷ τὰ δύο ρητὰ τοῦ Εὐαγγελίου, τὰ ἐξηγοῦντα οἷαν ἐξουσίαν ἔδωκεν ὁ Κύριος Ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς τῷ Ἀποστόλῳ Πέτρῳ, θεμελίῳ καὶ ἀρχιπαιμένῳ τῆς Ἐκκλησίας. «Κἀγὼ δὲ σοὶ λέγω, εἶπεν αὐτῷ ὁ Χριστὸς, ὅτι σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι ἅδου οὐ κατισχύσουσιν

SISMANOGLIO
MFCARO

αὐτῆς» Ἐνταῦθα ὁ Χριστὸς θέλων ἵνα δείξῃ εἰς τὸν Ἀπόστολον τί ἐμελλε νὰ ᾔνε, λέγει: Καὶ γὰρ σοὶ λέγω· εἰς ἐσὲ λέγω, οὐχὶ εἰς ἄλλον τινα· καὶ τί λέγω; ὅτι σὺ εἶσαι πέτρα, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν· αὐτὸν λέγει ὅτι εἶνε πέτρα, καὶ ἐπ' αὐτὸν ὡς ἐπὶ θεμέλιον κτίζει τὴν Ἐκκλησίαν του. Αὕτη εἶνε ἡ φυσικὴ ἐξήγησις τοῦ ῥητοῦ τούτου, ἡ ἀναγνωρίζουσα ὡς ἀντικείμενον τῶν λόγων τοῦ Σωτῆρος τὸν Ἀπόστολον Πέτρον· πᾶσα δὲ ἄλλη ἐξήγησις εἶνε δευτερεύοντος λόγου, καὶ δοθείσα πρὸς ἐπέκτασιν τῆς ἐννοίας τοῦ ῥητοῦ ὑπὸ τῶν Πατέρων ἢ καὶ πρὸς στρέβλωσιν αὐτοῦ ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν ἢ σχισματικῶν. Αὐτὴν τὴν ἐξήγησιν ἐπειδὴ ἔδωκαν Ἀνατολικοὶ καὶ Δυτικοὶ Πατέρες, αὐτῶν καταχωροῦμεν ἐνταῦθά τινὰς μαρτυρίας.

Ἰδοὺ τί λέγει περὶ τούτου ὁ ἅγιος Ἐπιφάνιος ἐν τῷ Ἀγκυρωτῷ, κεφ. Θ'. «Ἐδρεῖ τὸν πρῶτον τῶν Ἀποστόλων, τὴν πέτραν τὴν στερεάν, ἐφ' ἣν ἡ Ἐκκλησία τοῦ Θεοῦ ὠκοδομηταί, καὶ πύλαι Ἰδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς.» Ὁ ἅγιος Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐν τῇ ἐξηγήσει τοῦ κατὰ Ἰωάν. Εὐαγγελίου κεφ. α'. 42) λέγει: «Καὶ Σίμωνα μὲν οὐκέτι καλεῖσθαι συγχωρεῖ, κατεξουσιαζῶν ἤδη καὶ κατακρατῶν, ὡς γεγονότος οἰκείου, φερωνύμως δὲ ἀπὸ τῆς πέτρας μετωνόμαζε Πέτρον· ἐπ' αὐτῷ γὰρ ἐμελλε τὴν ἐαυτοῦ θεμελιῶν Ἐκκλησίαν.» Ἄλλ' ἂν ἀναφέρωμεν καὶ τὸν Μέγαν Βασίλειον, οὗ τὸ κῦρος μέγα ἐν τῇ Ἀνατολικῇ Ἐκκλησίᾳ.

σὶα· λέγει οὗτος εἰς τὸν Ἰσαϊαν κεφ. 6'. «Ὁ Πέτρος, ἐφ' ἣς καὶ πέτρας ἐπηγγείλατο ὁ Κύριος οἰκοδομήσειν τὴν αὐτοῦ Ἐκκλησίαν.» Ὁ δὲ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐν τῇ 26 ὁμιλίᾳ αὐτοῦ. «Ὁ μὲν πέτρα καλεῖται, καὶ τοὺς θεμελίους τῆς Ἐκκλησίας πιστεύεται.»

Ἐκ δὲ τῶν Δυτικῶν Πατέρων ὁ ἅγιος Ἰερώνυμος ἐν τῇ πρὸς τὸν Δάμασον τὸν Πάπαν ἐπιστολῇ αὐτοῦ ἀποκαλῶν τὸν Πέτρον «Κορυφαῖον τῶν Ἀποστόλων, ἐπιφέρει: ἐφ' ᾧ ὠκοδομηταί ἡ Ἐκκλησία· ὅστις διὰ τοῦτο μεταξὺ τῶν δώδεκα μόνος ἐκλέγεται, ἵνα κεφαλῆς συστηθείσης ἀφαιρεθῇ ἡ ἀφορμὴ τοῦ σχίσματος.»

«Principem apostolorum: super quem fundatur Ecclesia: qui propterea inter duodecim unus eligitur, ut capite constituto schismatis tollatur occasio.»

Ὁ δ' ἅγιος Λέων ὁ Μέγας ἐν τῇ πρὸς τοὺς ἐπισκόπους τῆς Ἰλλυρίας ἐπιστολῇ αὐτοῦ οὕτως γράφει: «Καὶ ἐπειδὴ ἡ κηδεμονία ἡμῶν ἐφ' ἀπάσας τὰς Ἐκκλησίας ἐκτείνεται, ἀπαιτοῦντος τοῦτο παρ' ἡμῶν τοῦ Κυρίου, ὅστις ἐπετρέψατο τῷ Μακαριωτάτῳ Ἀποστόλῳ Πέτρῳ τὰ πρωτεῖα τῆς Ἀποστολικῆς ἀξίας, ἐγκαθιδρύων τὴν καθόλου Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῆς στρεβρότητος τοῦ θεμελίου αὐτοῦ.»

«Et quia per omnes ecclesias cura nostra distenditur, exigente hoc a nobis Domino, qui apostolicæ dignitatis beatissimo Apostolo Petro

primatum, . . . commisit, universalem Ecclesiam in fundamenti ipsius soliditate constituens.»

Ὁ δὲ Ἅγιος Ἀύγουστίνος (Retracti 1. c. 21.) λέγει : « Ἐν τῷ βιβλίῳ ἐκείνῳ εἶπὸν περὶ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ὅτι ἐπ' αὐτῷ ὡς ἐπὶ πέτρα θεμελιώται ἡ Ἐκκλησία, ἣτις ἔννοια ὑπὸ πολλῶν ἐπαναλαμβάνεται ἐκ τῶν στίχων τοῦ Μακαριωτάτου Ἀμβροσίου, ὁ ποῦ περὶ τοῦ ἀλέκτορος λέγει : τούτου φωνήσαντος αὐτῆς πέτρα τῆς Ἐκκλησίας ἀπέπλυσε τὸν ῥύπον.»

« In hoc libro dixi in quodam loco de Apostolo Petro, quod in eo tamquam in petra fundata sit Ecclesia, qui sensus etiam cantatur ore multorum in versibus beatissimi Ambrosii, abi de gallo gallinaceo ait : hoc ipsa Petra Ecclesiae canente culpam diluit. »

Ἐρχόμεθα ἤδη εἰς τὴν ὑποστήριξιν τῆς ἐξηγήσεως ἣν ἐδώκαμεν εἰς τὸ ῥητὸν τοῦ Εὐαγγελίου : Βόσκει τὰ ἀρνία μου, ποιμαίνει τὰ πρόβατά μου. Ἀναφέρομεν δὲ πρὸς τοῦτο διὰ συντομίαν τὴν μαρτυρίαν τοῦ Ἁγίου Ἀμβροσίου, καὶ μετὰ ταύτην τὴν τοῦ Χρυσόστομου, παραλείποντες τοσαῦτα πλῆθος μαρτυριῶν Ἀνατολικῶν καὶ Δυτικῶν Πατέρων, εἰς τοῦτο ἀναφερομένων.

Ὁ ἐν ἀγίαις πατῆρ ἡμῶν Ἀμβρόσιος οὕτως ἐξηγεῖ τὴν ῥῆσιν ταύτην (exposit. evang. sec. Luc pp. 1542). Οὐκ ἔρωτᾷ ὁ Κύριος, ἀγαπᾷς με; ἵνα μάθῃ, ἀλλ' ἵνα διδάξῃ, τίνα, ἀνυψοῦμε-

νος εἰς οὐρανοὺς, ἔφινεν ἡμῖν ὡς ἐπίτροπον τῆς ἀγάπης του. . . . καὶ διὰ τοῦτο ἐπειδὴ μόνος ἐξ ἀπάντων ὁμολογεῖ, ἀπάντων αὐτὸν προΐστησι. Τέλος δὲ Κύριος τὸ τρίτον οὐχὶ πλεον « ἀγαπᾷς με; ἀλλὰ « φιλεῖς με » ἔρωτᾷ καὶ ἤδη οὐχὶ τὰ ἀρνία, καθὼς τὸ πρῶτον, ἀλλὰ τὰ πρόβατα κελεύει αὐτὸν βόσκειν, ἵνα κυβερνᾷ ὡς τελειότερος τοὺς τελειοτέρους.

« Amas me? Dominus interrogat non ut disceret, sed ut doceret, quem elevandus in cœlum amoris sui nobis velut vicarium relinquebat. . . et ideo quia solus profitetur ex omnibus, omnibus antefertur. . . . Denique tertio Dominus non jam, Diliges me? sed Amas me? interrogavit; et jam non agnos, ut primo. . . sed oves pascere jubetur, perfectiores ut perfectior gubernaret. »

Ὁ δὲ Θεὸς Χρυσόστομος ἐν τῇ 88 ὁμιλίᾳ εἰς Ἰωάννην οὕτως γράφει : « Ἐπειδὴ γὰρ τέλος εἶχεν αὐτοῖς τὰ τῆς ἐδωδῆς, λέγει τῷ Σίμωνι Πέτρῳ ὁ Ἰησοῦς : Σίμων Ἰωνᾶ ἀγαπᾷς με πλεον τούτων; λέγει αὐτῷ· ναί, Κύριε, σου οἶδας ὅτι φιλοῶ σε· λέγει αὐτῷ : βόσκει τὰ πρόβατά μου· καὶ τί δήποτε τοὺς ἄλλους παραδραμῶν, τούτῳ περὶ τούτων διαλέγεσθαι ἔκκριτος ἦν τῶν Ἀποστόλων καὶ στόμα τῶν μαθητῶν, καὶ κορυφή τοῦ χοροῦ. Διὰ τοῦτο καὶ Παῦλος ἀνέβη τότε αὐτὸν ἵ-

SISMANOGLIO
MEGARO

στορησαι παρά τους άλλους. . . . Ἐγχειρίζεται τὴν προστασίαν τῶν ἀδελφῶν, καὶ τὴν μὲν ἄρνησιν οὐ προφέρει, οὐδὲ ὄνειδίξει τὸ γεγονός, λέγει δὲ ὅτι. εἰφιλεῖς με προῖστασο τῶν ἀδελφῶν.»

Αἱ μαρτυρίαι αὗται σαφεῖς καθ' ἑαυτάς, δὲν ἔχουσι χρεῖαν οὐδὲως τῆς ἡμετέρας ἐξηγήσεως, ἐπειδὴ μόναι ἀποδεικνύουσι σαφῶς τὸ προκείμενον. Τότε μόνον ἔπρεπε νὰ ἐπιφέρωμεν τὰς κρίσεις μας, ἐὰν ἐμέλλομεν νὰ στρεβλώσωμεν τὴν ἔννοιαν τούτων, καθὼς πειρᾶται νὰ πράξη τοῦτο ὁ ἀντίπαλος ἡμῶν, εἰς ἃς μαρτυρίας τῶν Πατέρων καταστρόννυσιν εἰς τὸ δεῦτερον αὐτοῦ μέρος. Ἐν μόνον θέλομεν νὰ παρατηρήσωμεν αὐτῷ, ὅτι ὁ ἐν ἁγίοις πατὴρ ἡμῶν Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος καταδικάζων πρὸς τοῖς ἄλλοις τὰς παρχλογίας τῶν Προτεσιαντῶν, ὧν τὴν διδασκαλίαν ἐκτίθησιν ὁ «Νεολόγος», τῷ ἀποδεικνύει ὅτι ὁ Ἀπόστολος Πέτρος ἐξήσκει τὴν ὑπεροχικὴν αὐτοῦ ἐξουσίαν καὶ κατὰ τοὺς ἀποστολικούς χρόνους, ἐπειδὴ ὁ Παῦλος, διατί ἂν ἔβη αὐτὸν τότε ἱστορησαι παρά τους άλλους Ἀποστόλους;

Μὴ θέλοντες νὰ προτάξωμεν πλείονα τούτων, ἐπιλαμβανόμεθα ἤδη τῆς ἀνασκευῆς τοῦ δευτέρου αὐτοῦ μέρους.

« Οἱ ὀπαδοὶ τῆς παπασύννης, λέγει ὁ «Νεολόγος» ἀρχόμενος τοῦ δευτέρου μέρους, ἐπάγονται ἱκανὰ χωρία τῶν Πατέρων τῶν πρώτων αἰώνων ὡς μαρτύρια,» δι' ὧν θέλουσι νὰ ἀποδείξωσι τὰ πρωτεῖα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Καὶ καταστρωννύει κατωτέρω τὴν

μαρτυρίαν τοῦ Ἁγίου Εἰρηναίου, ἣν οὐδὲ τόσον πιστῶς μετέφρασε, καὶ μεταφρασθείσης δὲ προσπαθεῖ νὰ διαστρέψη τὴν ἔννοιαν.

Αὐτὴν ταύτην τὴν μαρτυρίαν καταστρωννύομεν καὶ ἡμεῖς ἐνταῦθα, μεταφράζοντες αὐτὴν ἐκ τοῦ Λατινικοῦ κειμένου ὅπερ ἔχει οὕτως. Sed quoniam valde longum est in hoc tali volumine omnium enumerare successiones; maximæ et antiquissimæ et omnibus cognitæ, a gloriosissimis duobus apostolis Petro et Paulo Romæ fundatæ, et constitutæ ecclesiæ, eam quam habet ab apostolis traditionem, et anuntiatam hominibus fidem per successiones episcoporum pervenientem usque ad nos indicantes confundimus omnes eos, qui quoquo modo vel per sibi placentia, vel per vanam gloriam, vel per cæcitate et malam sententiam pæter quam oportet colligunt. Ad hanc enim ecclesiam propter potiorem principalitatem necesse est omnem convenire ecclesiam hoc est eos, qui sunt undique fideles, in qua semper ab his qui sunt undique conservata est ea quæ ab apostolis traditio.

Τὸ κείμενον τοῦτο μεταφραζόμενον ἔχει οὕτως: « Ἀλλ' ἐπειδὴ θὰ ἦτο λίαν μακρὸν ἐν τῷ συγγράμματι τοῦ νὰ ἀπκριθῆσωμεν τὰς διαδοχὰς πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς μεγίστης καὶ ἀρχαιοτάτης καὶ πᾶσι γνωστῆς, ὑπὸ τῶν δύο ἐνδοξοτάτων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου ἐν Ῥώμῃ θεμελιωθείσης καὶ ἰδρυθείσης Ἐκκλησίας, τὴν ἣν ἔχει ἐκ τῶν Ἀποστόλων παράδοσιν,

καὶ τὴν εὐαγγελισθεῖσαν τοῖς ἀνθρώποις πίστιν, καὶ φθάνουσαν μέχρις ἡμῶν διὰ τῆς διαδοχῆς τῶν ἐπισκόπων δεικνύοντες, συγγέμεν πάντας, ὅσοι κατὰ τινὰ τρόπον εἴτε διὰ τῶν αὐτοῖς δοκούντων, εἴτε ἐκ κενοδοξίας ἢ ἀποτυφλώσεως καὶ κακῆς πίστεως συνάγουσι (παράδοσιν) διάφορον τῆς ἥς πρέπει. Διότι πρὸς ταύτην τὴν Ἐκκλησίαν διὰ τὴν κρείσσονα αὐτῆς ἀρχὴν εἶνε ἀνάγκη νὰ συμφωνῶσι πᾶσαι αἱ Ἐκκλησῖαι, ἥτοι οἱ πανταχοῦ πιστοὶ· διότι ἐν αὐτῇ ἡ παράδοσις ἥτις προέρχεται ἐκ τῶν Ἀποστόλων διατηρήθη ὑπὸ τῶν πανταχοῦ.» (*Haeres Libr. III ap. III.*)

Καθ' ἃ βλέπει τις ἐνταῦθα ὁ Ἅγιος Πατὴρ ἀφοῦ μεταχειρίζεται τὴν παράδοσιν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ὡς ὄπλον ἀσφαλές κατὰ τῶν αἱρέσεων ἐπιφέρει ὅτι πᾶσαι αἱ ἐκκλησῖαι πρέπει νὰ συμφωνῶσι μὲ τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ῥώμης, διὰ τὴν κρείσσονα αὐτῆς ἀρχὴν ἥτοι διότι αὕτη εἶνε ἡ κεφαλὴ τῶν Ἐκκλησιῶν, ἡ πρώτη, ἡ μεγίστη· καὶ φέρει ἔπειτα δευτέραν αἰτίαν δι' ἣν πρέπει νὰ συμφωνῶσι αἱ Ἐκκλησῖαι πρὸς αὐτήν, τὴν πράξιν ὅλων τῶν Ἐκκλησιῶν, αἵτινες ἐθεώρησαν πάντοτε ὅτι ἡ ἀποστολικὴ παράδοσις διατηρεῖται ἀνέπαφος ἐν αὐτῇ. Καὶ *jure* λοιπὸν καὶ *facto*, ἀποδεικνύεται ὑπὸ τοῦ Εἰρηναίου, ἡ ἀνάγκη (*necesse est*) τοῦ νὰ συμβαίνωσι πρὸς τὸν θρόνον τοῦ Πέτρου ὅλαι αἱ λοιπαὶ Ἐκκλησῖαι. Ἀλλ' ὁ «Νεολόγος» παρτρέχων τὴν πράξιν ὡς πᾶγμα μηδεμίαν τάχα ἔχον βαρύτητα, προσπιθεῖ μόνον νὰ διαστρέψῃ τὴν φράσιν (*propter potioreν principalitatem*), πρῶτον μεταφράζων αὐτὴν διὰ τὸ μεῖζον αὐτῆς ἀξίωμα,

ἀδυνατίζων οὕτως τὴν ἔννοιαν τοῦ κειμένου, καὶ δεύτερον πειρώμενος νὰ ἀποδώσῃ τὴν μεῖζονα ἀξίαν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, οὐχὶ εἰς τὴν ὑπεροχικὴν αὐτῆς ἐξουσίαν πηγάζουσιν ἐκ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου ὡς ἀρχηγοῦ τῆς Ἐκκλησίας, καὶ μεταδιδομένην εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ, ἀλλ' ὅτι, λέγει, ἡ Ἐκκλησία αὕτη ἐθεμελιώθη ὑπὸ τῶν Κορυφαίων Ἀποστόλων Πέτρου καὶ Παύλου. Καὶ δὲν μᾶς ἐπιτρέπει ὁ «Νεολόγος» νὰ τὸν ἐρωτήσωμεν; μόνη ἡ ἐκκλησία τῆς Ῥώμης ἐθεμελιώθη ὑπὸ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου καὶ Παύλου; Οἱ Ἀπόστολοι οὗτοι δὲν ἐθεμελίωσαν τοσαύτας ἄλλας ἐκκλησίας, καὶ εἰς τὴν μικρὰν Ἀσίαν, καὶ εἰς τὴν Μακεδονίαν, καὶ εἰς τὴν Ἑλλάδα;

Δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἀναφέρωμεν αὐτὰς κατ' ὄνομα ἐπειδὴ γνωρίζει καλῶς αὐτάς. Διατί λοιπὸν ὅλαι αὐταὶ αἱ ἐκκλησῖαι δὲν ὑψώθησαν εἰς πρῶτον θρόνον; Ἄν διστάζῃ οὗτος νὰ ἀπαντήσῃ, ἡμεῖς τῷ λέγομεν, ὅτι μόνον οἱ ἐπίσκοποι τῆς Ῥώμης, ἀνεγνωρίσθησαν ὡς τὸν πρῶτον κατέχοντες θρόνον, ἐπειδὴ ἐκέρδισαν τὰ προνόμια τὰ ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ δοθέντα τῷ Ἀποστόλῳ Πέτρῳ, ὡς διάδοχοι εἰς τὸν θρόνον αὐτοῦ. Ἄ! Κύριε «Νεολόγε», λάκκον ὄρυξας καὶ ἀνέσκαψας αὐτὸν, καὶ ἐνέπεσας εἰς βόθρον ὃν εἰργάσω.

Ὁ ἀντίπαλος ἡμῶν πρὸς ὑποστήριξιν δὴθεν τῆς στρεβλῆς ἐξηγήσεως ἣν ἔδωκεν εἰς τὸ κείμενον τοῦ Ἁγίου Εἰρηναίου, ἀναφέρει τι γεγονός ὅπερ ἔλαβε χώραν μεταξὺ τοῦ Ἁγίου τούτου Πατρὸς, καὶ τοῦ Ἁγίου Βίκτωρος τοῦ Πάπα, γεγονός ὅπερ ἔτι μᾶλλον καταδικάζει τὴν ἰδέαν αὐτοῦ. Ὁ Ἅγιος Βίκτωρ ὁ Πάπας

βλέπων τὴν ἰσχυρογνωμοσύνην τινῶν Ἀσιανῶν, οἵτινες ἤθελαν παρὰ τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας νὰ ἐορτάζωσι τὸ Πάσχα μετὰ τοὺς Ἑβραίους, ἀπεφάσισεν νὰ ἀποκόψῃ τῆς κοινωνίας τῆς Ἐκκλησίας, τὰς Ἀσιανὰς ἐκεῖνας Ἐκκλησίας. Ὁ Ἅγιος Εἰρηναῖος μαθὼν τοῦτο, ἐμεσολάβησε παρὰ τῷ Ἀκρω Ἀρχιερεῖ, παρακαλῶν αὐτὸν, εἰ δυνατόν, νὰ μὴ ἀφορίσῃ τὰς Ἐκκλησίας ἐκεῖνας, διὰ τόσον μικρὸν πρᾶγμα, ἀλλὰ νὰ ὑποφέρῃ αὐτάς, ὡς τὰς ὑπέφεραν καὶ οἱ προκατοχοὶ του. Ὁ δὲ Βίκτωρ ὁ Πάπας ἐνδίδων εἰς τὰς παρακλήσεις καὶ παρατηρήσεις τοῦ Εἰρηναίου, δὲν ἐξέδωκε τὸν ἀφορισμὸν. Ἦδη αὐτὸ τοῦτο τὸ νὰ παρακαλέσῃ ὁ Εἰρηναῖος τὸν Πάπαν νὰ μὴ ἐκδώσῃ τὸν ἀφορισμὸν, ἀλλὰ νὰ ἀνεχθῇ τὰς Ἰουδαϊζούσας ἐκεῖνας Ἐκκλησίας, δὲν δεικνύει τὰ πρωτεῖα αὐτοῦ τοῦ Πάπα; Ὁ Εἰρηναῖος ἔπρεπε νὰ εἴπῃ εἰς αὐτόν: τίμι δικαιοῦματι σὺ Ἐπίσκοπος ὢν τῆς Δύσεως νὰ ἀναμιγνύῃσαι εἰς τὰς ὑποθέσεις τῆς Ἀνατολῆς; καὶ ὅμως δὲν ἔπραξε τοῦτο, ἀλλ' ἀναγνωρίζων αὐτὸν ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας, παρεκάλεσεν αὐτὸν μόνον νὰ μεταχειρισθῇ συγκαταβατικώτερον τρόπον πρὸς τὴν Ἀσίαν. Ἀλλὰ Βίκτωρ ὁ Πάπας πρὶν ἢ ἀποφασίσῃ νὰ ἐκτρεφονομήσῃ τὸν ἀφορισμὸν κατὰ τῶν Ἐκκλησιῶν ἐκεῖνων, διέταξε πρῶτον αὐτάς καὶ τὰς Ἐκκλησίας τοῦ Πόντου, καὶ τῆς Ἑλλάδος, νὰ συγκαλέσωσι τοπικὰς συνόδους διὰ νὰ ἐξετάσωσι τὸ περὶ τοῦ Πάσχα ζήτημα, καὶ εὐθέως ἀνευ οὐδεμιᾶς ἀντιλογίας αἱ Ἐκκλησίαι ἐκεῖναι ὑπήκουσαν συναθροισθεῖσαι εἰς τοπικὰς συνόδους. Δὲν δεικνύει καὶ τοῦτο, ὅτι ὅλαι αἱ Ἐκκλησίαι ἀνεγνώριζον τὰ πρωτεῖα τῆς δικαιοδοσίας ἐν τῇ Ῥωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ;

SISMANOGLIO
MIGARO

Ἄλλ' ἡμεῖς πρὸς ἀπόδειξιν τῶν πρωτείων τοῦ θρόνου τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, δὲν ἔχομεν μόνον αὐτὴν τὴν πράξιν τοῦ Εἰρηναίου, καὶ Βίκτωρος τοῦ Πάπα, ἣτις ἐπιδεικνύει μὲν τρανῶς τὴν ὑπεροχὴν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, συγγέει δὲ καὶ φιμοῖ τὸν «Νεολόγον» κακῶς καὶ ἐσφαλμένως αὐτῆς ἐπιλαβόμενον. Ὑπάρχουσι τόσαι ἄλλαι πράξεις εἰς τὴν Ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν τοῦτο ἀποδεικνύουσαι, ὥστε τόμος δλόκληρος δὲν ἤθελεν ἀρκέσει νὰ περιλάβῃ αὐτάς, ἀν' ἠθέλωμεν νὰ ἀναφέρωμεν ὅλας. Ὅποτε κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ Ἐ' αἰῶνος ὁ Νεστόριος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως ἤρξατο λαλεῖν τὰ βλάσφημα κατὰ τῆς θείας ἐνσαρκώσεως καὶ τῆς ἀειπαρθένου Θεοτόκου Μαρίας, ὁ ἅγιος Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας, ποῦ κατέφυγεν ἵνα ἀπαλλάξῃ τὴν Ἐκκλησίαν τοῦ τέρατος ἐκείνου; οὐχὶ εἰς Καίσαρινον τὸν Πάπαν, ὅστις ἅμα μαθὼν τοῦτο ἔγραψε πρὸς τὸν ἅγιον Κύριλλον λέγων αὐτῷ: ὅτι δέκα ἡμέρας ἀφοῦ λάβῃ ὁ Νεστόριος τὰ γράμματα τῆς Ῥώμης, εἰάν δὲν ἀρνηθῇ τὰς αἵρέσεις του, πρέπει νὰ θεωρῆται ὡς καθηρημένος καὶ ἀφωρισμένος; Μετὰ δὲ τοῦτο ἐγένετο καὶ ἡ ἐν Ἐφέσῳ οἰκουμένην συνόδος ὑπὸ τὴν προεδρείαν τοῦ Κυρίλλου ὡς ἀντιπροσώπου τοῦ Πάπα, καὶ κατεδίκασε τὸν Νεστόριον.

Κατεδίκασαν οἱ Ἀρειανοὶ τὸν ἅγιον Ἀθανάσιον ἐν Ἀντιοχείᾳ, ἀλλ' αὐτός ἵνα λάβῃ τὴν ἀθώωσίν του, προσέδραμεν εἰς τὸν Πάπαν ἅγιον Ἰούλιον, ὅστις προσκαλέσας αὐτὸν εἰς Ῥώμην, καὶ εὐρών τὴν πίστιν αὐτοῦ σύμφωνον μετὰ τὴν τῆς Νικαίας, ἠθώωσεν αὐτὸν καὶ τῷ ἀπέδωκε τὸν θρόνον του· ἐνταῦθα, ὡς μᾶς εἶπη τις,

ὁ Πάπας ἐνήργησεν ὡς ἀπλοῦς ἐπίσκοπος ἢ ὡς ἀρχηγός τῆς Ἐκκλησίας ἔχων τὸ δικαίωμα νὰ κρίνῃ καὶ ἐπι- σκόπους καὶ πατριάρχας;

Σύνοδος τις πρὸ τῆς ἐν Χαλκηδόνι οἰκουμενικῆς, ἐ- γέμετο ἐν Ἐφέσῳ ὑπὸ τῶν μονοφυσιτῶν, ἐν ᾗ κατεδί- κασαν οὔτοι τὸν ἅγιον Φλαβιανὸν Πατριάρχην Κων- σταντινουπόλεως. Ἀλλ' ὁ ἅγιος Λέων, ὁ Πάπας, πρὸς τὸν ἐποίησατο ἔκκλησιν ὁ Φλαβιανός, μὲ ἓνα μόνον λό- γον ἠκύρωσε τὴν ληστρικὴν ἐκείνην Σύνοδον.

Μίαν πράξιν εἰσέτι ἂς ἀναφέρωμεν, καὶ παραλείψω- μεν τὰς λοιπὰς. Περὶ τὰς ἀρχὰς τοῦ 5. αἰῶνος ὁ Πά- πας ἅγιος Ἀγαπητὸς ἐλθὼν εἰς τὴν Κωνσταντινουπό- λιν εὔρεν ἐκεῖ τὸν Πατριάρχην Ἀνθιμον αἰρετικὰ φρο- νοῦντα, καὶ καθελὼν αὐτὸν τοῦ πατριαρχικοῦ θρόνου, ἀνεβίβασεν εἰς αὐτὸν τὸν ἅγ. Μηνᾶν, μηδεὶνὸς τολμήσαν- τος νὰ εἴπῃ αὐτῷ ὁποῖον δικαίωμα ἔχεις σὺ νὰ ἀνα- μιγνύησαι εἰς τὰς υποθέσεις τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Δὲν σημαίνει τοῦτο ὅτι καὶ αὐτοκράτωρ καὶ ἐπίσκοποι ἀνεγνώριζον ἐν τῷ Ἀρχιερεῖ τῆς Ρώμης, τὴν θεοθεν ὑπεροχικὴν ἐξουσίαν ἐφ' ἀπάσας τὰς Ἐκκλησίας; Ἀνε- γνώριζον βεβαίως, καὶ διὰ τοῦτο ἄνευ οὐδεμιᾶς παρα- τηρήσεως ἀφῆκαν ὀλίγον μετὰ ταῦτα Βιβλίον τὸν Πά- παν, νὰ ἀντικαταστήσῃ καὶ αὐτὸν τὸν ἅγιον Μηνᾶν δι' ἄλλου Πατριάρχου.

Μετὰ τὸν Ἅγιον Εἰρηναῖον, ἔργεται ὁ Ἅγιος Κυ- πριανός, ὁ φωστήρ ἐκεῖνος τῆς Ἀφρικανικῆς Ἐκκλη- σίας, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος τῆς Καρθαγένης. Ὁ Πατὴρ οὗτος τοσοῦτον εὐκρινῶς καὶ καθαρῶς ἐλάλησε περὶ τοῦ πρω- τείου τοῦ θρόνου τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ὥστε δικαίως

ἠδύνατο νὰ ὀνομάσῃ τις αὐτὸν σημερινὸν Θεολόγον. Ἀναπτύσσει ὁ Ἅγιος οὗτος ἐν τῷ περὶ ἐνότητος τῆς Ἐκκλησίας αὐτοῦ συγγράμματι τὸ ἀξιωμα: ἔξω τῆς Ἐκκλησίας οὐδεμία σωτηρία, Extra Ecclesiam salus nulla. Κατὰ δὲ τὴν ὑπόθε- σιν τοῦ συγγράμματος τούτου ἦν ἐρανιζόμεθα ἐκ τῆς Φιλολογικῆς καὶ Κριτικῆς Ἱστορίας τοῦ Κοντόγώνου, (ὅστις ὀπαδὸς ὢν τοῦ Φωτίου δὲν ἠδύνατο βεβαίως νὰ διαφείρῃ τὴν ἔννοιαν τοῦ βιβλίου ὑπὲρ τῶν δογ- μάτων τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας), τοιάνδε τινα διδά- σκαλίαν ὁ Διδάσκαλος ἀναπτύσσει ἐν αὐτῷ. « Ὁ Χρι- στὸς, λέγει, διδάξας μίαν ἀλήθειαν, κατέστησεν ἀπὸ τῆς διατηρήσεως τῆς μιᾶς ταύτης στάθμης ἐξαρτω- μένην τῆς αἰωνίου ζωῆς τὴν ἀπόκτησιν. Εἰς τὸν σκο- πὸν λοιπὸν τοῦτον φέρεται ἡ μόνη ὁδὸς τῆς ἀληθοῦς πί- στεως, τῆς ζωῆς ἐν τῇ ἀγάπῃ. Ἐκ τῆς γενέσεως καὶ συστάσεως τῶν αἰρέσεων καὶ ἄλλων ἀποπλανητικῶν ὁδῶν δὲν δύναται τις νὰ ἀμφιβάλῃ περὶ τῆς ἐκλογῆς τῆς μιᾶς εὐθείας ὁδοῦ. Διότι εἶνε καὶ μένει πάντοτε μία καὶ μόνη, ἡ μία τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία. Αὕτη δὲ ἡ ὁδὸς εὐκόλως καὶ ἀλανθᾶστως εὐρίσκεται. (Ἄς μᾶς παραχωρήσωσιν οἱ ἀναγνώσται νὰ ἀναφέρωμεν ὀλο- κληρον τὴν μαρτυρίαν, ἐπειδὴ διασαφηνίζει ἐντελέστατα τὸ προκείμενον). Ὁ Χριστὸς, λέγει κατωτέρω ὁ Ἅγιος, ἅμα παραχωρήσας εἰς τοὺς Ἀποστόλους αὐτοῦ, ὑπὸ τῶν ὁποίων ὑποδομήθη ἡ Ἐκκλησία, δύναμιν καὶ ἐξου- σίαν, ἔδωκεν εἰς αὐτοὺς κεφαλὴν καὶ κέντρον ἐνότητος ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀποστό- λου Πέτρου, καὶ ἐστήριξε καὶ ἐκραταίω-

SISMANOGLIO MICALARO

σεν ἄπαξ διὰ παντός ἐν τῇ καθέδρα τοῦ Πέτρου τὴν ἐνότητα καὶ τῆς Ἀποστολικῆς ἀξίας, καὶ τῆς Ἐπισκοπικῆς, καὶ πάσης ἀπλῶς τῆς Ἐκκλησίας. Μόνον ἐντὸς τῆς ἐνότητος ταύτης τῆς περιφρουρουμένης ὑπὸ τῆς ἐπισκοπικῆς ἀξίας καὶ τοῦ θρόνου τοῦ Πέτρου, ζῆ ἡ μία ἀληθῆς πίστις, ἡ μία ζῶσα ἀγάπη, ἡ σωτηρία. Ἡ μία αὕτη ἐκκλησία ζωοποιεῖται ὑπὸ τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ Πνεύματος αὐτοῦ καὶ ζωοποιεῖ τὴν ἐν αὐτῇ παραλαμβανομένην ἀνθρωπότητα. Ὁ Θεὸς δὲν ἐμποδίζει τὰς αἱρέσεις καὶ τὰ σχίσματα, ἀλλὰ καταδικάζει αὐτὰ, καθὼς πᾶσαν κατάχρησιν τοῦ αὐτεξουσίου· καὶ δὲν πρέπει νὰ ἐπιφέρῃ τις ἐνταῦθα τὸ «οὐ γὰρ εἰσι δύο ἢ τρεῖς συνηγμένοι εἰς τὸ ἐμὸν ὄνομα, ἐκεῖ εἰμι ἐν μέσῳ αὐτῶν». Ἐπειδὴ ὁ Χριστὸς ἔστησεν ὡς συνθήκην τῆς σωτηρίας τὴν ἐνότητα ἐν τῇ πίστει καὶ ἐν τῇ ἀγάπῃ, τὸ ὁποῖον ἐλλείπει ἐκ τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν σχισμάτων, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ μαρτυρικὸς θάνατος οὐδὲν ὠφελεῖ χωρὶς ταύτης.» Κατὰ τὴν λαμπρὰν ταύτην μαρτυρίαν τοῦ Ἁγίου Κυπριανοῦ, ὁ θρόνος τοῦ Πέτρου εἶνε τὸ κέντρον τῆς ἐνότητος τῶν Ἐκκλησιῶν συσταθὲν ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, καὶ πᾶσα ἄλλη κοινότης κεχωρισμένη ἀπ' αὐτοῦ δὲν ἔχει οὐδὲ ζῶην οὐδὲ ζωοποιεῖ. Ἄλλ' ὁ ἀντίπαλος ἡμῶν φοβούμενος ἴσως τοὺς ἐλέγχους τῆς συνειδήσεως αὐτοῦ, ὑπαγορευούσης αὐτῷ, κατὰ τὴν μαρτυρίαν ταύτην, ὅτι δὲν δύναται νὰ σωθῆ, μὴ ὢν ἠγνωμένος μετὸν θρόνον τοῦ Πέτρου, παρεσιώπησεν ὅπως αὐτὴν, καὶ φέρει μόνον ὅτι ὁ Κυπριανὸς ἀποκαλεῖ τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν «Πρωτίστην

τῶν Ἐκκλησιῶν», καὶ ἀρίζαν καὶ μητέρα τῆς Καθόλου Ἐκκλησίας». Καὶ ἐὰν μὲν συνεβουλευέτο πιστῶς τὰς λέξεις ταύτας, καὶ αὐταὶ μόναι ἤρχουν νὰ πείσωσιν αὐτὸν ἐντελῶς, περὶ τῶν πρωτείων τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Ἐκεῖνος ὁμως, ἵνα διαστρέψῃ τὴν ἔννοιαν αὐτῶν, (πράγμα τὸ ὁποῖον εἶνε ἀδύνατον, καθαρῶς ἐξηγουσῶν τῶν ἐκφράσεων, τὸν νοῦν τοῦ Ἁγίου), ἐπιφέρει ὅτι καὶ ἡ Ἐκκλησία τῶν Ἱεροσολύμων ὀνομάζεται ὑπὸ τῆς Δευτέρας Συνόδου Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν. Ὁ Νεολόγος τρώντι ἐνταῦθα λίαν ἐπιτυχῶς ἀπέδειξε τὸ προκείμενον! ἡ δύνατο νὰ εὔρη ἐπιτυχέστερον ἐπιχείρημα; ὦ Βέλτιστε, δὲν τὸ ἐννοεῖς τάχα, ἢ προσποιεῖσαι ὅτι δὲν ἐννοεῖς ὅτι ἡ τῶν Ἱεροσολύμων Ἐκκλησία, ὀνομάζεται ὑπὸ τῆς παραδόσεως Μήτηρ τῶν Ἐκκλησιῶν, διότι ἐν αὐτῇ ἔλαβε τὴν γέννησιν τοῦ ὁ Χριστιανισμὸς, διότι αὕτη ἐχρησίμευσεν ὡς κοιτὶς τῆς Χριστιανοσύνης, καὶ ἡ ἀφετηρία τοῦ κηρύγματος τῶν Ἀποστόλων;

Δικαίως λοιπὸν διὰ τοῦτο, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Σιών, ὀνομάζεται Μήτηρ. Ἄλλ' ὑπὸ τοιαύτην ἔννοιαν ἀράγε καλεῖται καὶ ἡ Ῥωμαϊκὴ Ἐκκλησία Μήτηρ καὶ διδάσκαλος τῶν Ἐκκλησιῶν; οὐχὶ βεβαίως· ἀλλ' ὡς οὔσα ἡ Πρωτίστη τῶν Ἐκκλησιῶν, ὑπερτάτην δικαιοδοσίαν ἐξασκουῖσα ἐφ' ἀπάσας τὰς Ἐκκλησίας, ἐπειδὴ ἐν τῇ καθέδρα αὐτῆς ἔστηριξεν ὁ Χριστὸς καὶ ἐκραταίωσεν ἄπαξ διὰ παντός τὴν ἐνότητα καὶ τῆς ἀποστολικῆς ἀξίας, καὶ τῆς ἐπισκοπικῆς, καὶ πάσης ἀπλῶς τῆς Ἐκκλησίας. Ἴδου ποία ἐστὶν ἡ ἀληθῆς ἔννοια τῶν ἐκφράσεων ἐκείνων

ἐξαγομένη ἔκ τε τῆς ἀνωτέρω μαρτυρίας τοῦ Πατρὸς, καὶ ἔκ τῆς διδασκαλίας αὐτοῦ ἣν εὐρίσκομεν πανταχοῦ τῶν συγγραμμάτων του.

Ἄλλ' ὁ Κυπριανὸς, μολονότι ἐφρόνει καὶ ἐπίστευσεν ἄριστα περὶ τοῦ θρόνου τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἔπεσε δυστυχῶς εἰς τὸ λάθος τῶν Ἀναβαπτιστῶν, τὸ ὁποῖον διὰ τὴν ὑπερασπισθῆ ἀντέλεξεν καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν Πάπαν Στέφανον, ὅστις κατεδείκνυεν αὐτῷ πόσον ἦτο ἐναντία εἰς τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας ἢ αἵρεσις τῶν Ἀναβαπτιστῶν, διὰ τῶν περιφρήμων ἐκείνων λόγων· «Nihil innovetur, nisi quod traditum est. Οὐδὲν καινοτομείσθω, παρά τὰ παραδοθέντα.»

Ὁ ἅγιος οὗτος συνέλεξε τρεῖς ταπικὰς συνόδους ἐν Καρθαγένῃ εἰς ὑποστήριξιν τοῦ λάθους τῶν ἀναβαπτιστῶν. Ἐν τῇ τρίτῃ ἐξ αὐτῶν, ἐν ἣ παρήσαν 84, ἢ 87 ἐπίσκοποι τῆς Ἀφρικῆς, ἀφοῦ ἀνεγνώσθη ἡ πρὸς τὸν Κυπριανὸν ἐπιστολὴ Ἰοβιανοῦ τινος ἐπισκόπου τὰ αὐτὰ τῷ Κυπριανῷ περὶ τοῦ βαπτίσματος τῶν αἰρετικῶν φροιοῦντος, ἀνεγνώσθη καὶ ἡ τοῦ Κυπριανοῦ πρὸς τὸν Ἰοβανὸν ἐπιστολὴ, ἐν ἣ ἀναπτύσσει ὅλην αὐτοῦ τὴν δεινότητα πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ λάθους τῶν Ἀναβαπτιστῶν. Μετὰ ταῦτα ὁ ἅγιος ἵνα παρακινήσῃ τοὺς συνεπισκόπους αὐτοῦ νὰ δώσωσιν ἐλευθέρως ἕκαστος τὴν γνώμην του, (δικαίωμα, ὅπερ χαίρουσιν ἅπαντες οἱ ἐπίσκοποι ἐν ἀπάσαις ταῖς Συνόδοις τῆς ταπικῆς τε καὶ οἰκουμενικῆς), καὶ ἵνα δείξῃ αὐτοῖς ὅτι οὐδεὶς ἐξ αὐτῶν θέλει ἐξαναγκασθῆ διὰ βίας νὰ δώσῃ γνώμην σύμφωνον μετὰ τῆς ἑαυτοῦ, ἀρχεται ὡς ἀκολούθως.

Παραθέτομεν τοὺς λόγους τοῦ Κυπριανοῦ κατὰ τὴν μετάφρασιν, ἣν ἐποίησατο αὐτῶν ὁ Ζωναράς, ἥτις ἐπειδὴ δὲν εἶνε τόσοσ σαφῆς οὐδὲ διευκρινίζει ἐντελῶς τὴν ἔννοιαν τοῦ Ἀγίου, παραθέτομεν κατόπιν, καὶ τὸ λατινικὸν κείμενον πρὸς περισσotέραν σαφήνειαν. Ἴδοὺ πῶς ἔχουσιν οἱ λόγοι αὐτοῦ :

« Ἠκούσατε, ἀγαπητοὶ Συνεπίσκοποι, τί μοι ἔγραψεν Ἰοβιανὸς ὁ Συνεπίσκοπος ἡμῶν, συμβουλήν παρὰ τῆς μετρίότητός μου βουλόμενος λαβεῖν περὶ τοῦ ἀνοσίου καὶ ἀνόμου βαπτίσματος τῶν αἰρετικῶν, καὶ τί ἐγὼ αὐτῷ ἀντέγραψα δογματίζων, ὃ ἅπαξ καὶ δεύτερον καὶ πολλάκις ἐκρίναμεν, τοὺς αἰρετικούς προσερχομένους τῇ Ἐκκλησίᾳ βαπτίσματι βαπτίζεσθαι δεῖν, καὶ ἀγιάζεσθαι. Ἐπειτα δὲ ἀνεγνώσθη ὑμῖν καὶ ἄλλα γράμματα Ἰοβιανοῦ, δι' ὧν κατὰ τὸ αὐτοῦ εὐσεβὲς ἀντιγράμμα, οὐ μόνον ἡμῖν συνευδόκησεν, ἀλλὰ καὶ τῇ ἐπιγνώσει τῆς ἀληθείας χάριν ὠμολόγησεν. Ὑπόλοιπον οὖν περὶ αὐτοῦ τί ἕκαστος ἡμῶν φρονεῖ εἰπεῖν, μηδεὶς ἀφ' ὑμῶν ἐν τούτῳ κρινομένου, μηδὲ εἰ ἐναντία φροσῆ, καὶ ἀκοινωνήτου γινομένου. Οὔτε γάρ τις ἐπίσκοπον ἑαυτὸν καθίστησιν, οὐδὲ τυραννικῇ αὐθαδεῖα εἰς ἀνάγκην τοῦ ἔπεσθαι αὐτῷ τοὺς συνεπισκόπους βιάζεται· ὁπότε εἰς ἕκαστος ἐπίσκοπος ἐξουσίαν ἔχει πράττειν ἐλευθέρως, ἃ φρονεῖ· ὡς γὰρ αὐτὸς ἄλλον κρῖναι οὐ δύναται, οὕτως οὐδὲ ὑπὸ ἄλλου κρῖθῆναι. Περιμένομεν γὰρ πάντες τὴν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ κρίσιν, ὅτι μόνος ἐξουσίαν ἔχει ἐπίσκοπον καθιστᾶν ἐν τῇ αὐτοῦ Ἐκκλησίᾳ, καὶ ἐνός ἐκείστου τὴν πρᾶξιν ἐξετάζειν καὶ δοκιμάζειν. »

Ἰδοὺ καὶ τὸ λατινικὸν κείμενον.

« Audistis, collegæ dilectissimi, quid mihi Jubaianus coepiscopus noster, scripserit consulens mediocritatem nostram de illicito et profano haereticorum baptismo, et quid ego ei scripserim, censens licet, quod semel atque iterum et sæpe censuimus haereticos ad Ecclesiam venientes baptismo (Ecclesiae) baptizari et sanctificari oportere. Item lectæ sunt vobis et aliæ litteræ Jubaianni, quibus pro sua sincera et religiosa devotione ad epistolam nostram rescribens, non tantum concensit, sed etiam instructum se esse gratias confessus egit. Superest ut de hac ipsa re quid singuli sentiamus, proferamus, neminem judicantes, ut a jure communionis aliquem, si diversum senserit, amoventes. Neque enim quisquam nostrum episcopum se (esse episcoporum) constituit, aut tyrannico terrore ad obsequendi necessitatem collegas suos adigit, quando habeat pro licentia libertatis et potestatis suæ arbitrium proprium, tamquam judicari ab alio non possit, cum nec ipse possit alterum judicare: sed expectemus universi judicium domini nostri Jesu Christi, qui unus et solus habet potestatem et praeponendi nos in Ecclesiae suae gubernatione, et de actu nostro judicandi ».

Καθ' ἃ βλέπει τις ἐνταῦθα, ὁ πρόεδρος τῆς συνόδου ταύτης, δὲν θέλει ἄλλο, ὡς εἶπομεν καὶ προηγουμένως, εἰμὴ νὰ δεῖξη τοῖς συναδέλφοις αὐτοῦ τὴν πλήρη ἐλευθερίαν, ἣν εἶχον νὰ φανερώσωσι τὸ φρόνημα αὐτῶν εἰς πρᾶγμα, ὅπερ δὲν ἦτο εἰσέτι ὠρισμένον ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας. Ἐπειδὴ ἡ δευτέρα μὲν οἰκουμενικὴ Σύνοδος ἑκατὸν καὶ τριάκοντα ἔτη μετὰ τὴν ἐν Καρθαγένῃ ταύτην Σύνοδον, ὠρισεν ὡς ἔγκυρον τὸ τῶν αἰρετικῶν βάπτισμα. Ἄλλ' ὁ «Νεολόγος» λέγει ὅτι ὁ Κυπριανὸς ἀνεκήρυξε διὰ τῶν ἡλόγων τούτων τὴν ἀρχὴν τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Ἐπισκόπων. Οὐχί, Κύριε «Νεολόγε» δὲν ἤδυνατο νὰ ἐννοήσῃ τὸ τοιοῦτον, ἐπειδὴ θὰ ἔπιπτεν ὁ Πατὴρ εἰς μέγα σφάλμα. Καθόσον ἂν πρὸς στιγμὴν παραδεχθῶμεν τοιαύτην τινὰ διδασκαλίαν, ἀνακηρύττουσαν τὴν ἐντελῆ ἀνεξαρτησίαν παντὸς Ἐπισκόπου, τότε οὐδὲ ἀρχιεπίσκοπος πρέπει νὰ ὑπάρχη εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, οὐδὲ Μητροπολίτης, οὐδὲ ἑξαρχός, οὐδὲ Πατριάρχης. Εἶδὲ μὴ, δυνάμεθα νὰ εἶπωμεν, εἰς τὸν «Νεολόγον» ὅτι ὁ Πατριάρχης του δὲν κάμνει ἄλλο παρὰ αὐθαιρεσίας, προσκαλῶν τοὺς ἐπισκόπους εἰς Κωνσταντινούπολιν ἵνα δικάσῃ αὐτοὺς, καθαιρῶν αὐτοὺς, μετατοπίζων αὐτοὺς, ἐνίοτε δὲ καὶ ἐξορίζων αὐτοὺς εἰς τὸ Ἅγιον ὄρος. Οὐχί ὁ Ἅγιος Κυπριανὸς δὲν ἤδυνατο νὰ ἐννοῇ τοῦτο, διότι καὶ πρὸς τὴν γενικὴν διδασκαλίαν ἣν ἀνακηρύττει ἐν τοῖς συγγράμμασιν αὐτοῦ οὕτως θὰ ἀντέφρασκε καὶ πρὸς τὰς πράξεις αὐτοῦ. Διότι αὐτὸς ὁ Ἅγιος ἀνεκήρυξεν ὡς καθηρημένους, καὶ ἐπεμελήθη ἵνα ἀπομακρυνθῶσι τῶν ἐκκλησιῶν των, δύο ἐπισκόπους τῆς Ἰσπανίας Βασιλίδην καὶ Μαρτιάλην παραπεσόντας εἰς τὴν εἰδωλολατρείαν.

Ἐν ἔλαθε τὸν «Νεολόγον», ὡς φαίνεται, ὅπερ ἡμεῖς προλαμβάνοντες λέγομεν αὐτῷ.

Ὁ τῆς Καρχηδονίων Ἐκκλησίας προεδρεύων ἐν τῇ 55 ἐπιστολῇ πρὸς Κορνήλιον τὸν Πάπαν παραπονεῖται κατὰ Φορτουνάτου ἐνὸς τῶν πέντε σχισματικῶν ἱερέων (οὓς καθήρεσαν καὶ κατεδίκασαν οἱ τῆς Ἀφρικῆς ἐπίσκοποι) ὅτι ἐπορεύθη εἰς Ῥώμην ἵνα λάβῃ τὴν κοινωσίαν τῆς Ἐκκλησίας καὶ δὲν παρουσιάσθῃ εἰς τὸ δικαστήριόν του. Navigare audent, et at Petri cathedram, at que ad Ecclesiam principalem, unde unitas sacerdotalis orta est, a schismaticis et profanis litteras ferre; nec cogitare eos esse romanos, quorum fides Apostolo predicante laudata est, ad quos perfidia habere non possit accessum».

«Τολμῶσι γὰρ ταξιθεύσωσι πρὸς τὴν Καθέδραν τοῦ Πέτρου, καὶ πρὸς τὴν πρωτίστην τῶν Ἐκκλησιῶν, ὅθεν ἡ ἐνότης τῆς Ἱερωσύνης ἐξήρτηται, καὶ γὰρ φέρωσι γράμματα ἐκ τῶν σχισματικῶν καὶ ἀπίστων· οὐδὲ διανοοῦνται ὅτι οὗτοι εἰσιν οἱ Ῥωμαῖοι, τῶν ὁποίων ἡ πίστις, κυρύτερον τοῦ Ἀποστόλου, ἐπληρέθη, καὶ πρὸς οὓς ἡ κακοπιστία δὲν δύναται γὰρ ἔχει πρόσδον.»

Διὰ τῆς πράξεως ταύτης λέγουσιν οἱ Προτεστάνται, ὁ Ἅγιος δὲν ἀνεγνώριζεν ἐν τῷ Πάπα ἀνωτέραν ἐξουσίαν τῆς τῶν ἐν Ἀφρικῇ ἐπισκόπων· λανθάνουσιν ὅμως, ὅτι ὁ Πατὴρ λέγει ὅτι διὰ τοιούτους ἐξώλεις καὶ προώλεις ἔρχει καὶ μόνη ἡ αὐθεντεία τῶν ἐπισκόπων τῆς Ἀφρικῆς, ἵνα τοὺς καθαιρέσωσι καὶ ἀφορίσωσι, χωρὶς γὰρ ἐπαμβῆ καὶ ὁ τῆς Ῥώμης Ἐπίσκοπος· nisi, si paucis desperatis et perditis minor videtur esse aucto-

ritas episcoporum in Africa constitutorum· καὶ ἀπαριθμεῖ μετὰ ταῦτα τὰ αἷτια δι' ἅπερ ἠδύνατο οἱ Ἀφρικανοὶ Ἐπίσκοποι δικαιοτάτα νὰ τοὺς καθαιρέσωσι· Ἀλλ' ἀφ' ἑτέρου ὁ Ἅγιος ἠδύνατο δικαίως νὰ παραπονεθῆ, διότι οἱ περὶ τὸν Φορτουνάτον ἔπραξαν κατὰ τινος κανόνος ἰσχύοντος ἐν Ἀφρικῇ, ἐπιδοκιμαζομένου τότε καὶ ὑπὸ τῆς Ῥώμης, καθ' ἣν οἱ πρεσβύτεροι, δὲν ἠδύνατο νὰ ἐκκαλέσωσιν εἰς τὸν Πάπαν· ὅπερ μαρτυρεῖ ὁ Ἅγιος Αὐγουστῖνος ἐν τῇ 43 αὐτοῦ ἐπιστολῇ, λέγων ὅτι, καὶ εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτοῦ ἴσχυεν ὁ τοιοῦτος ἀλλὰ μόνον ἐπὶ πρεσβυτέρων καὶ κατωτέρων κληρικῶν, διὰ νὰ μὴ γίνωνται συγκαίαι τοιαῦται ἐκκλήσεις.

Διατὶ λοιπὸν, ὁ «Νεολόγος» δὲν ἔφερε καὶ τὴν λαμπρὰν ταύτην τῶν προτεστάντων ἀπόδειξιν κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, καὶ ἠρκέσθη μόνον εἰς τοὺς λόγους ἐκείνους τοῦ Κυπριανοῦ τοὺς ἄρδην ἀνατρέποντας τὴν Ἐκκλησίαν του, ἐκλαμβανομένου ὡς ἀνακήρυξιν τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν Ἐπισκόπων;

Ἄν δὲ ὁ Ἅγιος Κυπριανὸς ἀντέλεξε πρὸς τὸν Πάπαν Στέφανον, καὶ ἐπρόφερεν ἐν τῇ ἐξάψει αὐτοῦ λόγους τινὰς ἀναρμόστους, πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ Ἀναβαπτισμοῦ, τὸν ῥύπον τοῦτον, λέγει ὁ Ἅγιος Αὐγουστῖνος, ἀπέπλυνεν διὰ τοῦ αἵματος τοῦ μαρτυρικοῦ θανάτου καὶ διὰ τῆς ὑποταγῆς αὐτοῦ ἐπὶ τέλους εἰς τὴν ἔδραν τῆς Ῥώμης.

Γ.

Ὁ ἀντίπαλος ἡμῶν ἀκολουθῶν πάντοτε ἐξ ἀρχῆς τῆς διατριβῆς του μέχρι τέλους τὴν ἐσφαλμένην καὶ μασσονικὴν ἀρχὴν, δι' ἧς θεωρεῖ τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἀνθρώπινον ἔργον, λέγει ὅτι οἱ πατέρες τῶν τῶν πρώτων αἰώνων, κατὰ τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀρχὰς οἵτινες ἐπεκράτουν εἰς τὴν ἐποχὴν αὐτῶν, ἐθεώρουν τὰ πρῶτα τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ὡς σύμβολον τῆς ἐνότητος τῆς ἐκκλησίας, καὶ διὰ τοῦτο ἔγραφον οὕτω καθαρῶς περὶ τῶν πρωτείων τῆς ῥωμαϊκῆς ἐκκλησίας. Οἱ μεταγενέστεροι δὲ Πατέρες, ἐπειδὴ ἄλλαι ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ ἐπεκράτουν εἰς τὸν καιρὸν των, *visum teneatis amici*, ἐμίλησαν διαφόρως. Καὶ φέρει ἔπειτα λόγους τινάς, οὓς εὐρίσκωμεν ἐν τῇ πρὸς εὐτυχίαν 146 ἐπιστολῇ τοῦ Ἱερωνύμου, δι' ἧν ὁ Ἅγιος ἀνακηρύττει τὴν Καθολικὴν περὶ Ἱερωσύνης διδασκαλίαν, λέγων ὅτι καὶ ὁ τῆς Ῥώμης Ἐπίσκοπος, καὶ ὁ Κωνσταντινουπόλεως, καὶ ὁ Ῥηγίου, καὶ ὁ Ἀλεξανδρείας, τὴν αὐτὴν ἔχουσιν ἐξουσίαν ἱερατικὴν καὶ ἀξίαν· ὅτι δηλ. ἕκαστος ἐπίσκοπος, ὅποιονδήποτε καὶ ἂν κατέχη θρόνον, δὲν ἔχει οὔτε ἀνωτέραν οὔτε κατωτέραν Ἱερωσύνην, ἀλλ' ἴσην.

Τοὺς λόγους τούτους ἀναφέρων ὁ «Νεολόγος» θέλει νὰ ἐπιστηρίξῃ ὅτι ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος εἰς τὸν δ'· καὶ

ε'. αἰῶνα ἐπρέσβευε διδασκαλίαν διάφορον τῆς τοῦ Κυπριανοῦ, καὶ δὲν ἀνεγνώριζε τὰ πρωτεῖα τοῦ θρόνου τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀλλ' ἀπατάται, διότι καθὼς ὁ Κυπριανὸς ὁμολογεῖ τὴν ἰσότητα τῶν Ἀποστόλων καὶ τῶν Ἐπισκόπων, δὲν διστάζει ὁμῶς νὰ ἀνακηρύξῃ καὶ τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης κέντρον τῆς ἐνότητος ἀπάσης τῆς Ἐκκλησίας, οὕτω καὶ ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος, ἂν καὶ ἀνακηρύττῃ τὴν ἰσότητα τῆς ἱερατικῆς ἀξίας ἐν ἅπασιν τοῖς ἐπισκόποις, ἀφ' ἑτέρου ὁμολογεῖ στεντορίως τὰ πρωτεῖα τῆς Ἐκκλησίας ἐκείνης ἐν τῇ πρὸς τὸν Δάμασον τὸν Πάπαν ἐπιστολῇ αὐτοῦ.

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἀντιοχείας ἦτο διηρημένη εἰς τρεῖς μερίδας, ἐπειδὴ τρεῖς ἐπίσκοποι ἤθελον τὸν θρόνον αὐτῆς. Ὁ ἅγιος Μελέτιος, ὁ ἅγιος Παυλῖνος καὶ ὁ Ἀρειανὸς Βιτάλης. Ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος δὲν ἤξευρε μὲ τίνα ἐξ αὐτῶν ὤφειλε νὰ κοινωνήσῃ· διὰ τοῦτο γράφει πρὸς Δάμασον τὸν Πάπαν οὕτω : «*Hinc in tres partes scissa Ecclesia ad se rapere me festinat. . . Ego interim clamito, si quis cathedrae Petri jungitur, meus est. Meletius, Vitalis atque Paulinus tibi haerere se dicunt ; possem credere si hoc unus assereret ; nunc autem aut duo mentiuntur, aut omnes. Idcirco obtestor beatitudinem tuam per crucem domini, . . . ut mihi litteris tuis, apud quem in Syria debeam communicare significes.*»

Τῆς Ἐκκλησίας ἐνταῦθα εἰς τρεῖς διαίρεται θείσης, σπεύδω νὰ καταφύγω εἰς σέ. . . . Ἐγὼ ἐν τούτοις ἀνακραυγάζω, εἴ τις ἦνω

μένος ἐστὶ τῆς Καθέδρας τοῦ Πέτρου, ἐμὸς ἐστὶ. Ὁ Μελέτιος, ὁ Βιτάλης καὶ ὁ Παυλῖνος λέγουσιν ὅτι εἶνε ἡνωμένοι μετὰ σοῦ: ἡδυνάμην νὰ τὸ πιστεύσω, ἐὰν τοῦτο εἰς μόνος τὸ ἔλεγεν ἤδη ὁ μὴ ἢ οἱ δύο ψεύδονται, ἢ ὅλοι. Διὰ τοῦτο κερτεύω τὴν σὴν Μακαριότητα διὰ τὸν σταυρὸν τοῦ Κυρίου. . . . ἵνα μοὶ δείξης διὰ τῶν ἐπιστολῶν σου πρὸς τίνα ἐν Συρίᾳ ὀφείλω νὰ κοινωνῶ.»

Ἦδη κατὰ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Ἁγίου Ἰερωνύμου ὅστις εἶνε ἡνωμένος μετὰ τὴν Καθέδραν τοῦ Πέτρου ἐκεῖνος εὐρίσκεται ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ· ὁ δὲ μὴ ὢν ἡνωμένος μετ' αὐτῆς, ἀπόλλωλεν ὡς μὴ εὐρισκόμενος ἐν τῇ κιβωτῇ τοῦ Νῶε, καθὼς πάλιν ὁ αὐτὸς Πατὴρ γράφει εἰς τὴν πρὸς τὸν Δάμασον πρώτην αὐτοῦ ἐπιστολήν, ἐν ἧ οὕτως ἐκφράζεται: Ἐγὼ μὴ δένα ἄλλον ὡς πρῶτον ἀκολουθῶν εἰ μὴ τὸν Χριστὸν, ἡνωμένος εἰμὶ μετὰ τῆς Σῆς Μακαριότητος, ἥτοι τῆς Καθέδρας τοῦ Πέτρου· ἐπιταύτη τῆ πέτρα γινώσκω οἰκοδομηθεῖσαν τὴν ἐκκλησίαν. ΟΣΤΙΣ ΕΚΤΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΙΑΣ ΤΑΥΤΗΣ ΤΡΩΓΕΙ ΤΟ ΑΡΝΙΟΝ, ΒΕΒΗΛΟΣ ΕΣΤΙΝ. Ο ΜΗ ΩΝ ΕΝ ΤΗ ΚΙΒΩΤῳ ΤΟΥ ΝΩΕ, ΑΠΟΛΕΣΘΗΣΕΤΑΙ. . . Δὲν γνωρίζω τὸν Βιτάλην, ἀπορρέπτω τὸν Μελέτιον, ἀγνοῶ τὸν Παυλῖνον. ΟΣΤΙΣ ΔΕΝ ΣΥΝΑΖΕΙ ΜΕΤΑ ΣΟΥ, ΣΚΟΡΠΙΖΕΙ. ΗΤΟΙ, Ο ΜΗ ΩΝ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ, ΕΙΝΕ ΤΟΥ ΑΝΤΙΧΡΙΣΤΟΥ. Ego nullum primum nisi Christum sequens,

Beatitudini tuae, i.e. cathedrae Petri, communionione consocior. Super illam petram aedificatam Ecclesiam scio. Quicumque extra hanc domum agnum comederit, profanus est. Si quis in Noë arca non fuerit, peribit. . . non novi Vitalem, Meletium respuo, ignoro Paulinum. Quicumque tecum non colligit, spargit: hoc est qui Christi non est, antichristi est. »

Ἐρωτῶμεν ἤδη τὸν «Νεολόγον», ἡ διδασκαλία τοῦ ἁγίου τούτου Πατρὸς δὲν συνάδει καθ' ὅλα τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Ἁγίου Κυπριανοῦ; διότι καὶ ὁ μὲν καὶ ὁ δὲ ἐκ συμφώνου κηρύττουσιν ὅτι πᾶς μὴ ἡνωμένος μετὰ τὸν θρόνον ἢ τὴν καθέδραν τοῦ Πέτρου, οὐδὲ εἰς τὴν Ἐκκλησίαν δύναται νὰ καυχῆθῃ ὅτι ὑπάρχει, οὐδὲ σωτηρίαν ψυχῆς νὰ ἐλπίζει δύναται. Μὴ βλασφήμει, λοιπὸν Κύριε, μὴ βλασφήμει λέγων ὅτι ἄλλην πίστιν καὶ παράδοσιν ἐκράτει ἡ Ἐκκλησία εἰς τοὺς πρώτους αἰῶνας, ἄλλην εἰς τὸν δ' καὶ ἄλλην εἰς τὸν ἐνδέκατον. Ἡ Ἐκκλησία τὴν παρακαταθήκην τῆς πίστεως ἧς κατέστησεν αὐτὴν ἄγρυπνον φύλακα ὁ Ἀρχηγὸς καὶ Τελειωτὴς τῆς πίστεως, ὁ Κύριος, ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς, θέλει τηρήσει ἀνέπαφον ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τῆς συντελείας τῶν αἰώνων. καὶ διὰ τοῦτο δὲν δύναται σήμερον νὰ διδάξῃ ἄλλως καὶ αὔριον ἄλλως. Πάντοτε ἐν αὐτῇ αἱ αὐταὶ ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ ἐπικρατοῦσι, διότι πάντοτε καὶ μία πίστις καὶ παράδοσις καὶ ἐν κυβερνητικῶν σύστημα ἐν αὐτῇ ἐπικρατεῖ.

Οἱ Γραικοὶ πρότερον, ὅποτε ὠμίλουσαν κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἔπραττον ἄλλο παρὰ νὰ προ-

τεσαντίζωσιν ὀλίγον, ἀλλὰ σήμερον βλέπω ὅτι καὶ
 μασσονίζουσιν λογικίζομεν οἱ κατὰ τῆς Ἐκκλησίας.
 Ἀλλὰ δὲν φοβεῖσαι, κύριε «Νεολόγε». μήπως τὸ Φα-
 νάριον ὑποπτευθῆ ὅτι εἶσαι τὸ ὄργανον τῆς Μασσονίας
 ἐν τῇ Ἀνατολῇ; Διότι τοιαύτην τινὰ διάλεκτον μετα-
 χειρίζεσαι καὶ κατὰ τῆς ἰδίας σου Ἐκκλησίας ἐν ταῖς
 μεταξὺ σου καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως φι-
 λονεικίας.

Δ'.

Ἡ καθολικὴ Ἐκκλησία πάντοτε ἐπίστευσεν ὅτι ὁ
 Χριστὸς διὰ τῶν λέξεων ἐκείνων ἄς ἀπηύθυνε τῷ Ἀπο-
 στόλῳ Πέτρῳ: «καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας
 τῶν οὐρανῶν καὶ ὃ ἐὰν λύσης ἐπὶ τῆς γῆς ἔσται δεδεμέ-
 νον ἐν τοῖς οὐρανοῖς, καὶ ὃ ἐὰν λύσης ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται
 λελυμένον ἐν ταῖς οὐρανοῖς, » παρεχώρησεν εἰς τὸν
 ἀπόστολον τοῦτον καὶ εἰς τοὺς διαδόχους αὐτοῦ τὴν
 ὑπερτάτην ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας του, τοῦ λύειν
 καὶ δεσμεῖν ὅ,τι ἂν κρίνωσιν εὐλογον· καθὼς ὁμολογεῖ
 τὸ τοιοῦτον ὁ Ἅγιος Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας ἐν
 τοῖς θησαυροῖς αὐτοῦ γράφων περὶ τοῦ Ἀρχιερέως
 τῆς Ρώμης τὰ ἑξῆς. «Δεῖ ἡμᾶς ὡς μέλη μέμ-
 νειν τῇ κεφαλῇ ἡμῶν τῷ τῆς Ρώμης Ἀρ-
 χιερεῖ καὶ τῷ Ἀποστολικῷ θρόνῳ, ἀφ' οὗ
 ἡμέτερόν ἐστι ζητῆσαι τὴν πίστιν καὶ
 τὴν ὁμολογίαν μέλλομεν καὶ κρατεῖν ὅτι,

αὐτοῦ μόνου ἐστὶν ἐλέγχειν, ἐπιδιορθοῦν
 ἐπιτιμᾶν, ἐπικυροῦν, διατιθέναι, λύειν
 δεσμεῖν.» Ἄλλ' ὁ ἀντίπαλος ἡμῶν παρατρέχων τό-
 σα ἄλλα τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου δι' ὧν ἀποδεικνύε
 τὴν περοχὴν τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρει μόνο
 τινὰς λέξεις αὐτοῦ διὰ τῶν ὁποίων διίσχυρίζεται νὰ ἐπι-
 στηρίξῃ καὶ πάλιν ὅτι ὁ Αὐγουστίνος ἐδίδασκε διάφορον
 διδασκαλίαν τῆς τῶν Δυτικῶν Πατέρων τῶν πρώτων
 αἰώνων. ὁ Ἅγιος Αὐγουστίνος, φίλτατε Νεολόγε,
 δὲν ἐδίδαξε διάφορον διδασκαλίαν τῆς τοῦ Εἰρηναίου,
 τοῦ Κυπριανοῦ καὶ τοῦ Ἱερωνύμου, ἐπειδὴ ὡς ἐκεῖνοι
 καὶ αὐτὸς προβάλλει ὡς ἀσφαλῆ κανόνα τῆς ἀληθοῦς
 πίστεως τὴν διδασκαλίαν τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας,
 λέγων ὅτι ἐκεῖνος μόνος δύναται νὰ καυχῆθῃ ὅτι εὐρί-
 σκεται ἐν τῇ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, ὅστις ἀκολουθεῖ
 τὴν πίστιν αὐτῆς· καὶ ἀνατρέπει αὐτὰ τὰ θεμέλια τῆς
 Καθολικῆς πίστεως ὅστις διδάσκει ἐναντία τῇ διδα-
 σκαλίᾳ τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Ἴδου πῶς ἐκφράζε-
 ται ὁ ἅγιος ἀποτεινόμενος πρὸς τὴν Ἀρειανὴν αἵρεσιν:
 «Ἐγνωρίσθης ἤδη τίς εἶσαι, πάντες σέ ἐ-
 γνώρισαν ὅποια εἶσαι. Οὐδεὶς δύναται
 νὰ σέ θεωρῇ ὅτι κρατεῖς τὴν ἀληθινὴν Κα-
 θολικὴν πίστιν, σὺ ἦτις διδάσκεις νὰ
 μὴ κρατῆται ἡ Ρωμαϊκὴ πίστις. Διότι ζη-
 τεῖς τὸ ἐπίσθι νὰ ἀνατρέψῃς καὶ αὐτὰ τὰ
 θεμέλια τῆς Καθολικῆς πίστεως. *Cognosce-
 ris jam quæ sis. Non crederis veram fidem tene-
 re catholicam, quæ fidem non doces esse servan-
 dam romanam. Quæris enim quantum in te*

SISMANOGLIO
 MEGARDO

est, etsiam ipsius fidei catholica fundamenta subvertere.

Τοὺς λόγους τούτους τοῦ Ἁγίου Αὐγουστίνου ἀν-
πρεπτήρει ὁ «Νεολόγος» δὲν θὰ ἔφερεν ἐκείνους τοὺς
ἄλλους, ἐν οἷς ἔλεγεν ὁ ἅγιος ὅτι «τὰς κλεῖς οὐκ
ἔλαβεν εἰς μόνος ἄνθρωπος, ἀλλ' ἡ τῆς Ἐκκλησίας ἐνότης.»
Διότι, πρῶτον μὲν ὁ Ἅγιος ἐκφράζεται ἐν αὐτοῖς ἀρκούν-
τως τὸ περὶ τῆς ὑπεροχῆς τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας.

Καὶ δεύτερον τίς ἀρνεῖται, φίλτατε, ὅτι τὰς κλεῖς τὰς
ἔλαβεν ὁ Ἀπόστολος οὐχὶ δι' ἑαυτὸν, ἀλλὰ διὰ τὴν Ἐκ-
κλησίαν; τίς δὲν κηρύττει ὅτι ἡ Ἐκκλησία τῶντι ἔλα-
βε τὰς κλεῖς ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου,
πρὸς ὄφελός της, καὶ ἵνα ἀνοίγη οὗτος τοῖς πιστοῖς τὴν
βασιλείαν τῶν οὐρανῶν; οὐδεὶς πάντες καὶ πᾶσα ἡ
Ἐκκλησία συνάδει τῷ Ἁγίῳ Αὐγουστίνῳ εἰς τοῦτο·
ὅτι ἔλαβεν ὁ Πέτρος καὶ οἱ Ἀπόστολοι μετὰ τῶν δια-
δόχων αὐτῶν τὸ ἔλαβον διὰ τὴν Ἐκκλησίαν οὐχὶ δι' ἑαυ-
τούς. Ἄν δὲ τυχὸν ἀμφιβάλλῃ ὁ Νεολόγος ὅτι ὁ
Πέτρος ἔλαβε τὰς κλεῖς, καὶ δὲν εὐχαριστῆται εἰς
τὴν ῥητὴν ταύτην μαρτυρίαν τοῦ εὐαγγελίου, οἱ
Πατέρες τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς, μετὰ τῆς
παραδόσεως τῆς Ἐκκλησίας, τὰ βιβλία τῶν Ἀκολου-
θιῶν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν εὐχῶν αὐτῆς
θέλουσι πείσῃ αὐτὸν κάλλιστα περὶ τούτου.

Καὶ ἰδοὺ πῶς ἐκφράζεται περὶ τούτου ὁ Ἅγιος Ἰωάν-
νης ὁ Χρυσόστομος ἐν τῇ 54 αὐτοῦ ὁμιλίᾳ εἰς Ματ-
θαῖον. «Εἶπα καὶ ἑτέραν λέγει τιμὴν. Καὶ
ἐγὼ δέ σοι δώσω τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας
τῶν οὐρανῶν. Τί δὲ ἔστι, καὶ ἐγὼ δέ σοι

δώσω; ὡπερ ὁ Πατὴρ σοὶ ἔδωκε τὸ ἐμὲ γινῶ-
ναι, οὕτω καὶ ἐγὼ σοὶ δώσω. Καὶ οὐκ εἶπε
παρακαλέσω τὸν Πατέρα, καὶ τοὶ πολλὴ
ἦν ἡ τῆς ἐξουσίας ἐνδειξις, καὶ τοῦ δώ-
ρου τὸ μέγεθος ἄφατον· ἀλλ' ἐγὼ σοὶ δώ-
σω. Τί δίδως; εἶπέ μοι. Τὰς κλεῖς τῶν
οὐρανῶν· ἵνα ὅσα ἀν ὀήσης . . . εἶδες
πῶς καὶ αὐτὸς ἀνάγει τὸν Πέτρον εἰς ὑ-
ψηλὴν τὴν περὶ αὐτοῦ ἐννοίαν, καὶ ἑαυτὸν
ἀποκαλύπτει καὶ δείκνυσιν Ἰδὸν ὄν-
τα τοῦ Θεοῦ διὰ τῶν ὑποσχέσεων τῶν δύο
τούτων; Ἄ γὰρ Θεοῦ μόνου ἐστὶν ἰδιαιτό-
τε ἁμαρτήματα λύσαι καὶ τὸ ἀπερίτρε-
πτον τὴν Ἐκκλησίαν ποιῆσαι ἐν τοσαύτη
κυμάτων ἐμβολῇ, καὶ ἄνθρωπον ἀλιεα-
πέτρας πάσης ἀποφῆναι στερεώτερον, τῆς
οἰκουμένης πολεμούσης ἀπάσης, ταῦτα
αὐτὸς ἐπαγγέλλεται δώσειν, καθάπερ ὁ
Πατὴρ πρὸς τὸν Ἰερεμίαν διαλεγόμενος
ἔλεγεν. Ὡς στύλον χαλκοῦν καὶ ὠσεῖ τεῖ-
χος θήσειν αὐτὸν, ἀλλ' ἐκεῖνον μὲν ἐνὶ
ἔθνει, τοῦτον δὲ πανταχοῦ τῆς οἰκουμέ-
νης.»

Ὅστε κατὰ τὸν Θεῖον Χρυσόστομον ὁ Σωτὴρ ἡμῶν
οὐχὶ μόνον τὰς κλεῖς ἔδωκε τῷ Ἀποστόλῳ Πέτρῳ, ἀλ-
λὰ καὶ κατέστησεν αὐτὸν στερεώτερον πάσης πέτρας,
ᾧπτε ἐρειδομένη ἡ Ἐκκλησία ἐπ' αὐτοῦ νὰ μὲν ἡ
ἀπερίτρεπτος ὑπὸ τῆς ἐισβολῆς τοῦ δια-
έλλου καὶ τῶν
αἰρέσεων, καὶ ἀπάσης τῆς οἰκουμένης.

SISMANOGLIO
MEGARO

Ἄν δὲ ὁ Νεολόγος θέλη καὶ τὸ κῦρος τοῦ ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Νηζιανζηνοῦ, παραθέτομεν ἐνταῦθα, ὅσα ἄδει ἐν τῷ πρὸς ἔπαινον τῆς παρθενίας αὐτοῦ ἄσματι.

«Οὐδ' εἴτις κακίαν πεφυκῶς οἶός περ Ἰούδας

Παύλου ζαθέου κεκλήσεται, ἢ ὄγε Πέτρου,

Πέτρης ἀρράγεις, γενέτης κληῖδα λαχόντος.»

Ὁ δὲ Μέγας Βασίλειος τοιαύτην τινὰ προτείνει ἐρώτησιν ἐν τῷ περὶ Κρίσεως τοῦ Θεοῦ λόγῳ. «Ὁ δὲ τοιοῦτου καὶ τηλικούτου κρίματος ὑπέρτης, ὁ μακάριος Πέτρος, ὁ πάντων μὲν τῶν μαθητῶν προκριθεὶς, μόνος δὲ πλείω τῶν ἄλλων μαρτυρηθεὶς καὶ μακαρισθεὶς, καὶ τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν πιστευθεὶς, ὅταν ἀκούῃ παρὰ τοῦ Κυρίου, ἐὰν μὴ νίψωσιν οὐκ ἔχεις μέρος με; ἐμοῦ, ποῖαν ἄρα καὶ τὴν ὀπωσοῦν λιθίνην καρδίαν οὐ δυσωπήσει πρὸς φόβον τῶν τοῦ Θεοῦ κριμάτων;»

Ὁ δὲ Προκόπιος ὁ Γαζαῖος (εἰς τὸν Ἡσαΐαν. κεφ. 62.) «Τοιγαροῦν οὐρανοῦ τὰς κλεῖς Πέτρω παρέσχε καλῶς τὴν πίστιν ἀμολογήσαντι, καὶ τὸ δύνασθαι δεσμεῖν τε καὶ λύειν.»

Ἀλλὰ καθαρῶτερον καὶ αὐτοῦ τοῦ Βασιλείου, καὶ Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου ὁμιλεῖ περὶ τούτου Στέφανός τις Ἐπίσκοπος Δωίδος ἐν τῷ βιβλίῳ ὅπερ προσήνεγκε τῷ Ἁγίῳ Μαρτίνῳ τῷ Πάπα, καὶ ὅπερ εὐρίσκομεν ὡς παράρτημα εἰς τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν Ῥώμῃ περὶ τὰ μέτρα τῆς ἐβ-

δόμης ἑκατονταετηρίδος συνελθούσης συνόδου ὑπὸ τὴν προεδρείαν αὐτοῦ τοῦ Μαρτίνου.

Ἴδου δὲ ἡ λαμπρὰ αὕτη μαρτυρία, ἣν σπεύδομεν νὰ καταχωρήσωμεν: «Ἐν τούτοις πᾶσι τὴν καθολικὴν Ἐκκλησίαν ταραξάντες ποτὲ μὲν ὕδωρ τῆ κεφαλῆ καὶ τοῖς ὀφθαλμοῖς πηγὰς δακρῦων ἐπέζητοῦμεν τῆς ἐλλεινῆς συμφορᾶς· ποτὲ δὲ πτέρυγας περιστερᾶς κατὰ τὸν θεῖον Δαβὶδ, ἵνα πετασθῶμεν καὶ διαναγγείλωμεν τὰ τῆ πασῶν ἀρχούση καὶ ὑπερκειμένη Καθέδρα, λέγω δὲ τῆ καθ' ἡμᾶς κορυφαία καὶ ὑπερφυεῖ, πρὸς τὴν τοῦ σύμπαντος ἰασιν τραύματος. Ἐπειδὴ τοῦτο πράττειν ἐξουσιαστικῶς, ἀνωθεν καὶ ἐξ ἀρχῆς ἐξ ἀποστολικῆς, ἤτοι κανονικῆς εἴωθεν αὐθεντείας· διότι προδήλως οὐ μόνον τὰς κλεῖς τῆς τῶν οὐρανῶν πιστευθῆναι, μόνος παρὰ πάντας εἰς τὸ ἀνοίγειν ταύτας καὶ κλείειν ἀξίως μὲν τοῖς πιστεύουσιν, ἐκδίκως δὲ τοῖς ἀπιστοῦσι τῷ Εὐαγγελίῳ τῆς χάριτος, ὁ μέγας ἀληθῶς καὶ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων ἠξίωται Πέτρος, ἀλλ' ὅτι καὶ ποιμαίνειν πρῶτος ἐπετρέπη τὰ πρόβατα πάσης τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας. Πέτρε, γὰρ φησι, φιλεῖς με; ποιμαίνε τὰ πρόβατά μου· καὶ μέντοι πάλιν κατ' ἐξαιρετὸν ἰδιοπροσώπως αὐτὸς βεβαιότεραν ἔχων ὑπὲρ πάντας τὴν εἰς αὐτὸν τὸν Κύριον ἡμῶν καὶ ἀμετάτρεπτον πίστιν, ἐπιστρέφειν ποτὲ καὶ ὑποστηρίξειν σαλευομένους τοὺς ὁμοταγεῖς αὐτῷ καὶ πνευματικούς ἀδελφούς, οἷα προνοητικῶς ἐπὶ πάντων αὐτῶν ἐξ αὐτοῦ τοῦ δι' ἡμᾶς σαρκωθέντος Θεοῦ τὸ κῦρος κεκοσμημένος, καὶ τὴν ἱερατικὴν αὐθεντεῖαν.»

Ἐρωτῶμεν ἤδη τὸν ἀντίπαλον ἡμῶν, ὁ ἐπίσκοπος

αὐτος μετὰ τοῦ Ἁγίου Μαρτίνου τοῦ Πάπα καὶ τῶν
 σὺν αὐτῷ συνελθόντων ἐν Ρώμῃ Πατέρων οἵτινες πα-
 ρεδέχθησαν τὴν διδασκαλίαν αὐτοῦ, δὲν ἀνεγνώριζεν
 ὅτι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης, ὑπερκειμένην πασῶν,
 ἐδόθησαν αἱ κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν ἐν τῷ
 προσώπῳ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου; καὶ οὐχὶ μόνον τοῦ-
 το, ἀλλὰ καὶ ὅτι κατέστησεν αὐτὸν ποιμενάρχην, κε-
 κοσμημένον μὲ ἀπερίτρεπτον καὶ ἀσάλευτον πίστιν
 ὥστε νὰ δύνηται ἀκινδύνως νὰ ὑποστηρίξῃ τοὺς σαλευ-
 μένους αὐτοῦ ἀδελφούς.

Ὁ δὲ ἅγιος Ἰωάννης ὁ Δαμασκηνὸς ἐν τοῖς Ἱεροῖς
 αὐτοῦ Παραλλήλοις σελ. 592 οὕτως λέγει : « Πέτρος
 ἔμελλε πιστεῦσθαι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας, μᾶλλον δὲ
 καὶ ἐπιστεύθη τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν,
 καὶ ἔμελλε πιστεῦσθαι τὸ πλῆθος τῶν λαῶν· τί γὰρ
 φησὶν ὁ Δεσπότης πρὸς αὐτόν· ἐὰν δέσῃς ἐπὶ τῆς γῆς
 κτλ. καὶ βλέπε τίνα συγχωρεῖ περιπεσεῖν ἁμαρτίματι.
 Πέτρον ἐκεῖνον τὸν κορυφαῖον τῶν Ἀποστόλων, τὴν
 κρηπίδα τὴν ἀσάλευτον, τὴν πέτραν τὴν ἀρραγῆ, τὸν
 περίβολον τῆς Ἐκκλησίας, τὸν λιμένα τὸν ἀχείμαστον,
 τὸν πύργον τὸν ἀσάλευτον. »

Ἀλλὰ παραλείποντες πᾶσαν ἄλλην μαρτυρίαν τὴν
 ὁποῖαν ἠδυνάμεθα νὰ φέρωμεν ἐκ τε τῶν Δυτικῶν καὶ
 Ἀνατολικῶν Πατέρων, ἀρκούμεθα ἵνα καταδείξωμεν τὴν
 περὶ τούτου πίστιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις
 ἐπιστήμως διὰ τῶν ἀρχιερέων αὐτῆς, τοιαῦτά τινα ἀνα-
 γινώσκει ἐπὶ τῶν τεθνεώτων :

« Κύριε ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὁ τῷ Κορυφαίῳ Πέτρῳ ταύτην
 τὴν ἐξουσίαν δούς, ὥστε τῶν ἁμαρτημάτων διδόναι

τὴν ἄφεσιν, καὶ εἰπὼν : Ὅσα ἂν δήσῃ, καὶ λύσῃ, ἵνα
 ᾧσι δεδεμένα, καὶ λελυμένα· καὶ δι' Αὐτοῦ τὴν ἐ-
 ξουσίαν ταύτην καὶ ἡμῖν τοῖς ἁμαρτωλοῖς χαρισάμενος,
 λύσον τὸν κοιμηθέντα δοῦλόν σου κτλ.

Καὶ ἐν ἑτέρῳ εὐχῆ.

« Δέσποτα πολυέλεε Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ ὁ Θεὸς
 ἡμῶν, ὁ τῷ Κορυφαίῳ τῶν σῶν μαθητῶν καὶ Ἀποστό-
 λων Πέτρῳ τὴν σὴν οἰκοδομήσας Ἐκκλησίαν, καὶ τὰς
 κλεῖς αὐτῷ δούς τῆς τῶν Οὐρανῶν ἐξουσίας, ὥστε δε-
 δεμένα εἶναι καὶ ἐν τῷ Οὐρανῷ, ὅσα παρ' αὐτοῦ δέθεν-
 ται, καὶ λελυμένα ὡσαύτως ἐν τῷ Οὐρανῷ, ὅσα παρ'
 αὐτοῦ ἐν γῆ λέλυνται· διαδόχους ἡμᾶς τοὺς εὐτελεῖς
 καὶ ἀναξίους, τῇ ἀφάτῳ σου φιλανθρωπίᾳ, τῆς αὐτῷ δο-
 θεῖσης ἐξουσίας καταξιώσας γενέσθαι. κτλ.

Τὰς εὐχὰς ταύτας εὐρίσκομεν ἐν τινὶ Ἀρχιερατικῷ
 ἐκτυπωθέντι τὸ 1714 ἐν Βενετίᾳ.

Ἡ Ἐκκλησία λοιπὸν ἢ Ἀνατολική, καθὰ βλέπομεν
 ἐν τῇ ἐπισήμῳ ταύτῃ ὁμολογίᾳ αὐτῆς, ἐκράτει πάντοτε
 ὅτι εἰς τὸν Ἀπόστολον Πέτρον καὶ τοὺς διαδόχους αὐ-
 τοῦ ἐδόθησαν αἱ κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν Οὐρανῶν, καὶ
 δι' αὐτῶν ὅτι μεταδίδεται ἡ ἐξουσία αὕτη καὶ εἰς τοὺς
 πανταχοῦ τῆς Ἐκκλησίας Ἐπισκόπους· διδασκαλία, ἣν
 διδάσκει μέχρι τῆς σήμερον ἡ Καθολικὴ Ρωμαϊκὴ Ἐκκλη-
 σία. Ἀλλ' ἂν δὲν ἀπατώμεθα, ὁ νῦν ἐνδόξως τῶν Γραικῶν
 πατριαρχεῦων Κύριος Ἄνθιμος ὁ ΣΤ'. ὁπότε διέτριβεν
 ἐν τῷ Ἁγίῳ ὄρει προσκληθεὶς ἵνα ἀναγνώσῃ τὴν εὐχὴν
 ταύτην καθὼς τὴν ἀναφέρομεν, ἐπὶ τινος μοναχοῦ τε-
 θνεῶτος, ὡσεὶ ἐμβρόντητος γενόμενος ἀνέκραξεν : Ἄ! τὸ

βιβλίον τοῦτο εἶναι αἰρετικόν! καὶ καταδικάζων οὕτω τὸ βιβλίον, λαθὼν κατεδίκασε καὶ τὴν Ἐκκλησίαν του, ἣτις μεταχειρίζεται τοῦτο, ὡς αἰρετικὰ φρονοῦσαν. Ἄλλ' ἐὰν ἡγείρετο ἐκ τοῦ μνήματος, ὁ Μητροπολίτης Νύσσης Κύριος Μητροφάνης, ὅτις ἐξέδωκε ὁ Ἀρχιερατικὸν τοῦτο, θὰ τῷ ἐδίδεν ἐν ῥάπισμα, ὡς ἄλλοτε ὁ ἅγιος Νικόλαος εἰς τὸν Ἄρειον, λέγων αὐτῷ: ὅτι τὸ βιβλίον δὲν εἶναι αἰρετικόν, ἀλλὰ σὺ ὅστις δὲν ἀκολουθεῖς τὴν πίστιν τῆς Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας. Καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Φώτιος, οὐτινος ἄξιος διάδοχος, ὁ νῦν Ἄνθιμος ὁ ΣΤ.' τὸ αὐτὸ θὰ ἔπραττε κατ' αὐτοῦ λέγων: τὸ βιβλίον δὲν εἶνε αἰρετικόν ἐπειδὴ καὶ ἐγὼ ὁμοίαν τῇ τῶν εὐχῶν τούτων διδασκαλίαν ἐδίδαξα ἐν τῇ πρὸς τὸν Μιχαὴλ ἡγεμόνα τῆς Βουλγαρίας, ἐπ. ὅπου λέγω: οὕτω Πέτρος ὁ κορυφαῖος τῶν Ἀποστόλων, καὶ τῶν Οὐρανίων πυλῶν τὰς κλεῖς ἐμπεπιστευμένος καὶ τὴν εἰσοδόν. » Ἄλλ' ἡξεύρω τί θέλουσι μᾶς ἀπαντήσῃ οἱ περὶ Ἄνθιμον τὸν ΣΤ.' « Ἡμεῖς ἄξια τέκνα τοῦ πατρὸς ἡμῶν Φωτίου τοῦ πλαστογράφου, διεφθείραμεν τὰ νέα Ἀρχιερατικά, ἀφαιρέσαντες τὰς λέξεις ἐκεῖνας τὰς ἀφορώσας τὸν Πέτρον, καὶ ἐὰν θέλητε, ἀνάγνωτε τὰ Ἀρχιερατικά ταῦτα, καὶ οὐδεμίαν τοιαύτην λέξιν ἐκεῖ εὐρήσετε. » Εὐγε τῆς ἰκανότητος ὑμῶν! Ἡμεῖς τῶντι γνωρίζομεν ὅτι ἡ τέχνη αὕτη ἐπεκράτει ἀνάκαθεν παρὰ τοῖς Ἀνατολικοῖς, οἵτινες καὶ τὰ πρακτικὰ τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων ἀπὸ τῆς πρώτης μέχρι τῆς ὀγδόης δὲν ἐδίστασαν νὰ παραφθείρῳσιν ὡς θέλομεν ἀποδείξει, Θεοῦ εὐδοκοῦντος, ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ καὶ χρόνῳ.

Ε΄.

Ἄλλ' ὁ « Νεολόγος » ἐπικαλεῖται πρὸς ὑποστήριξιν τῆς θέσεως αὐτοῦ τὴν ἀθθεντίαν καὶ αὐτῶν τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων! φοβερὸς τῶντι ἀντίπαλος, ὅστις καὶ πάλιν πρὸς ἀνατροπὴν ἑαυτοῦ μεταχειρίζεται οὕτως ἐπιδειξίως τὸ κύρος τῶν Συνόδων!

Ἡ ἐν Νικαίᾳ τὸ πρῶτον συνελθούσα Οἰκουμενικὴ Σύνοδος θέλουσα ἵνα ἐπιστηρίξῃ διὰ τοῦ κύρους αὐτῆς τὰ δικαιώματα τοῦ Πατριαρχείου τῆς Ἀλεξανδρείας διαφιλονεικούμενα τότε ὑπὸ τῶν Μελετιανῶν σχισματικῶν, ὠρισεν ἐν τῷ ἔκτῳ αὐτῆς κανόνι ἵνα ὁ Πατριάρχης τῆς Ἀλεξανδρείας ἔχῃ ὑπὸ τὴν δικαιοδοσίαν αὐτοῦ τὴν Αἴγυπτον, τὴν Λιβύαν καὶ τὴν Πεντάπολιν, καθὼς καὶ ὁ τῆς Ρώμης ἐπίσκοπος ἐξήσκει πατριαρχικὴν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῆς Δύσεως. Καὶ διὰ τούτων μὲν τῶν λέξεων ἀνεγνώριζεν ἡ τῶν 318 Πατέρων Σύνοδος καὶ τὴν πατριαρχικὴν δικαιοδοσίαν τοῦ Ρώμης ἐπισκόπου ἐπὶ τῆς Δύσεως, χωρὶς ὅμως νὰ ἐγνωῇ νὰ διαφιλονεικῆσθαι αὐτῇ τὰ πρωτεῖα τῆς δικαιοδοσίας ἐφ' ὅλης τῆς Ἐκκλησίας. Διότι ἐν ἐτέρᾳ αὐτῆς πράξει ἀνακηρύττει στεντορίως τὸ τοιοῦτον, λέγουσα: « Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ρώμης ἀείποτε εἶχε τὰ πρωτεῖα, καὶ τὸ ἔθος τοῦτο μὲν ἐτώ εἰς αὐτήν ». Καὶ παρατήρησον δὲν λέγει ἡ Σύνοδος, παραχωροῦμεν τὰ πρωτεῖα εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ρώμης, ἀλλ' ὁμολογοῦσά ὅτι ὑπῆρχον ταῦτα ἀνάκαθεν εἰς τὴν Ρωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν, ἀναγνώριζει

καὶ αὐτὰ ταῦτα, ὡς ποτε προερχόμενα ἐκ τῶν λόγων τοῦ Εὐαγγελίου «Σὺ εἶ Πέτρος κτλ. καθὼς καὶ ὁ Πάπας Γελάσιος ὁ Α΄, ὑπερασπίζεται τοῦτο κατὰ τῶν περὶ τὸν Ἀκάκιον σχισματικῶν τοιάδε τινα διαλεγόμενος·

Οὐδεὶς, λέγει, μένει λόγος ἵνα τιμῶμεν τοὺς ἄλλους θρόνους, εἰ μὴ εἰς τὸν πρῶτον τοῦ Μακαριωτάτου Πέτρου Θρόνον τὸ ἀρχαιονδὲν ἀπονέμεται σέβας, παρ' οὗ τὸ ἀξίωμα ὄλων τῶν νῆερέων πάντοτε ἐνισχύθη καὶ ἐκρατύνθη, καὶ ἡ πρὸς αὐτὸν τιμὴ ἐκρίθη ἀρχαιοτάτη ἐκ τῆς ἀνυπερβλήτου καὶ μοναδικῆς γνώμης τῶν τριακοσίων δέκα ὀκτὼ Πατέρων, ἀναμιμνησκομένων τὴν ἀπόφασιν τοῦ Κυρίου. «Σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι Ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς». Nulla alia ratione nullaque consequentia aliis sedibus deferendum (al. defendendum) esse, si primæ bb. Petri sedi antiquâ et vetusta reverentia non defertur, per quam omnium sacerdotum dignitas semper est roborata atque firmata, trecentorumque decem et octo Patrum invicto et siugulari iudicio vetustissimus iudicatus est honor. Utpote qui Domini recordabantur sententiam: «Tu es Petrus...» (Tractat. c. græc.

Ἄς μᾶς εἶπη μετὰ ταῦτα ὁ «Νεολόγος» ὡς δισχυρίζεται νὰ ἐπιστηρίξῃ, ὅτι ἡ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδος δὲν ἀνε-

γνώριζεν ἐν τῷ ἐπισκόπῳ τῆς Ρώμης τὸν ὑπέρτατον ἀρχηγὸν τῆς Καθόλου Ἐκκλησίας, ἀλλ' ἀπλοῦν τινα Πατριάρχην τῆς Δύσεως.

Μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὴν δευτέραν Οἰκουμενικὴν Σύνοδον, ἧς τὸ κῦρος μεταχειρίζεται ὁ ἀντίπαλος ἡμῶν, διὰ νὰ ὑποστηρίξῃ ὅτι εἰς τὸν τῆς Ρώμης ἐπίσκοπον δὲν ἀπενέμοντο ὑπὸ τῆς ἀρχαιότητος εἰμὴ μόνον τὰ πρωτεῖα τῆς τιμῆς, καὶ ταῦτα οὐχὶ διὰ τὰ παρὰ τοῦ Χριστοῦ παραχωρηθέντα τῷ Ἀποστόλῳ Πέτρῳ προνομία, ἀλλ' ἀπλῶς διότι ἄλλοτε ἦτο ἡ Ρώμη βασιλεῦσα πόλις. Ἀναφέρωμεν καὶ ἡμεῖς τὸν κανόνα τῆς δευτέρας Συνόδου.

«Τὸν μέντοι Κωνσταντινουπόλεις ἐπίσκοπον ἔχειν τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς μετὰ τὸν τῆς Ρώμης ἐπίσκοπον, διὰ τὸ εἶναι αὐτὴν Νέαν Ρώμην».

Ἡ δευτέρα Σύνοδος ἐπειδὴ ἡ Κωνσταντινούπολις ἀπέβη πρωτεύουσα τῆς Αὐτοκρατορίας, κατὰ κράτος διὰ τοῦτο νέα Ρώμη, ἠθέλησε νὰ τιμήσῃ τὴν πόλιν ταύτην ἀνυψοῦσα αὐτὴν εἰς πατριαρχικὸν θρόνον, καὶ διατάττουσα διὰ τοῦ κανόνος νὰ ἀπονέμονται αὐτῷ τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς μετὰ τὸν τῆς Ρώμης ἐπίσκοπον. Καὶ ἐπικυροῖ μὲν τὴν δευτέραν τάξιν τῶν πρεσβεῖων τῆς τιμῆς εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀλλ' ἀναγνωρίζει ἐν τῷ ἐπισκόπῳ τῆς Ρώμης οὐ μόνον τῆς τιμῆς τὰ πρεσβεῖα, ἀλλὰ καὶ τῆς δικαιοδοσίας· πρῶτον, διότι δὲν ἔδυνατο ἡ Σύνοδος, αὕτη νὰ διδάξῃ πίστιν ἐναντίαν εἰς τὴν πρώτην ἐν Νικαίᾳ Σύνοδον ἣτις ἐπεκύρωσε τὰ πρωτεῖα τῆς δικαιοδοσίας εἰς τὸν θρόνον τῆς Ρώμης, ἐπιμ-

νη, κατὰ Γελάσιον τὸν Πάπαν, τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Χριστοῦ ἐνιδρύσαντος θεμέλιον τῆς ἐαυτοῦ ἐκκλησίας τὸν Κορυραῖον τῶν Ἀποστόλων. δεῦτερον δὲ ἐν τῇ πράξει αὐτῆς ἀνεγνώρισε τὰ πρωτεῖα τῆς δικαιοδοσίας, ἐν τῇ Ρωμαϊκῇ Ἐκκλησίᾳ, ζητήσασα παρὰ Δαμάσου τοῦ Πάπα τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν αὐτῆς. Τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν μιᾶς Συνόδου τὴν θεωρεῖ ὁ ἐντίπαλος ἡμῶν, ἐξάσκησιν ἀπλῆς τιμῆς, ἢ ἔργον δικαιοδοσίας; Εἶνε οὕτω δῆλον ὅτι ἦτο ἔργον δικαιοδοσίας ὡστ' ἐμόνον διότι Δάμασος ὁ Πάπας τὰ πρακτικὰ τῆς 2ας Συνόδου ἐπικυρῶν ἔδωκεν εἰς τὴν Σύνοδον ταύτην κύρος οἴκουμ. Συνόδου, ἀνεγνωρίσθη ὑφ' ὅλης τῆς Ἐκκλησίας ὡς ποιῶν. Ἐπειδὴ ἡ δευτέρα αὕτη Σύνοδος συνεληθῆσα τὸ 381 ἐν Κωνσταντινουπόλει, συνήχθη τὸ πρῶτον ὡς τοπικῆ, συγκροτουμένη ὑπὸ 150 μόνον Πατέρων Ἀνατολικῶν, μηδεὸς ἐπισκόπου ἀντιπροσωπεύοντος ἐν αὐτῇ τὴν Δύσιν. Μόνη δὲ ἡ ἐπικύρωσις τοῦ Πάπα συναγαγόντος ἐν Ρώμῃ ἄλλην τοπικὴν σύνοδον ἐπὶ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, ἀνέδειξεν αὐτὴν οἰκουμενικὴν.

Ἐρχόμεθα ἤδη νὰ ἀποδείξωμεν τί ἐφρόνει καὶ ἐπίστευεν ἡ Δ' ἐν Χαλκηδόνι οἰκουμενικῇ σύνοδος περὶ τῶν πρωτειῶν τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας; ἡ Σύνοδος αὕτη συγκαλεσθεῖσα καὶ προεδρευθεῖσα ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Λέοντος τοῦ Πάπα διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ, ὡς θέλομεν ἀποδείξει κατωτέρω, ἀφοῦ κητεδίκασε τοὺς περὶ τὸν Εὐτυχέα, καὶ ἐξέδωκε τὸν ὄρον αὐτῆς ἐστειλε συνοδικὴν ἐπιστολὴν πρὸς τὸν Ἅγιον Λέοντα τὸν Πάπαν, δι' ἧς, πρῶτον ζητεῖ τὴν

ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν αὐτῆς· δεῦτερον, ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ ἐξηγοῦσα τί ἐφρόνει περὶ τῶν πρωτειῶν τῆς δικαιοδοσίας τοῦ Ρώμης Ἀρχιερέως· ἀποκαλεῖ αὐτὸν «τῆς τοῦ Μακαρίου Πέτρου φωνῆς ἑρμηνέα, «κεφαλὴν τῶν (ἐν τῇ Συνόδῳ 520) μελῶν, ὧν ἡγεμόνευεν ἐν τοῖς τῆν τάξιν αὐτοῦ ἐπέχουσι» τὴν φυλακὴν τοῦ ἀμπελώνος παρὰ τοῦ Σωτῆρος ἐπιτετραμμένον.» Ἀλλὰ πρὸς τοῖς ἄλλοις οἱ Πατέρες τῆς Συνόδου ἐκείνης ἐξαιτοῦνται παρὰ τοῦ Ἁγίου Λέοντος τοῦ Πάπα ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ 28ου κανόνος, δι' οὗ ἠθέλησαν νὰ ἐπιστηρίξωσι τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς εἰς τὸν θρόνον τῆς Κωνσταντινουπόλεως μετὰ τὸν τῆς Ρώμης ἐπίσκοπον, Ἀλλὰ τὸν κανόνα τοῦτον ἐξέδωκεν οὐχὶ ἡ οἰκουμενικὴ σύνοδος, ἀλλ' οἱ πατέρες μόνον οἱ Ἀνατολικοὶ, ἐν τῇ 15 συνεδριάσει, ἀπόντων τῶν τοῦ Πάπα ἀντιπροσώπων, οἵτινες ἐν τῇ ἐπομένῃ συνεδριάσει ἀντέστησαν εὐσταθῶς, καὶ ἐκήρυξαν αὐτὸν ὡς ἀπαράδεκτον. Ὁ δὲ Ἅγιος Λέων ὁ Πάπας ἀκολουθῶν τὸ παράδειγμα τοῦ Ἁγίου Δαμάσου τοῦ Πάπα μὴ ἐπικυρῶσαντος τὸν τρίτον κανόνα τῆς δευτέρας ἐν Κωνσταντινουπόλει Συνόδου, δὲν συγκατένευσέ ποτε νὰ ἐπικύρωσιν τὸν κανόνα τοῦτον, μὲ ὅλας τὰς παρακλήσεις Ἀνατολίου τοῦ Πατριάρχου, καὶ τῶν Πατέρων τῆς Συνόδου, οἵτινες ἐν τῇ συνοδικῇ πρὸς τὸν Πάπαν ἐπιστολῇ ὁμολογοῦσι καὶ τὴν κατὰ τούτου ἀντίστασιν τῶν ληγάτων τοῦ Πάπα.

Διατί λοιπὸν ὁ «Νεολόγος» ἀναισχύντως ἀποκαλεῖ κανόνα οἰκουμενικῆς Συνόδου, τὸν ὃν ἔφερε κανόνα, ἐνῶ

οὐδὲ ὁμοθυμῶς οἱ πατέρες τῆς Συνόδου ἐξέδωκαν αὐτὸν, καὶ οὐδὲ ἀνεγνώρισθη ἢ ἐπεκυρώθη ποτὲ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ Ἀρχιεροῦ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας; Εἰς μάτην οὖν φίλτατε, λαλεῖς λέγων ὅτι ἡ Δευτέρα καὶ ἡ Τετάρτη σύνοδος ἀνεγνώρισαν μόνον τὰ πρεσβεῖα τῆς τιμῆς· εἰς τὸν θρόνον τῆς Ῥώμης, ἀφοῦ τοιαύτην δικαιοδοσίαν, ἀμφότεραι ἀναγνωρίζουσιν ἐν αὐτῷ, ὥστε τὸ κῦρος, τῶν πρακτικῶν αὐτῶν ὁμολογοῦσιν ἐξαρτώμενον ἐκ τῆς ἐπικυρώσεως αὐτοῦ.

ΣΤ'

Ὁ «Νεολόγος» ἀρνεῖται ὅτι αἱ τέσσαρες πρῶται οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι συνεκλήθησαν ἢ προηδρεύθησαν ὑπὸ τοῦ Πάπα· ἴδωμεν ἤδη πόσον ἔχεται ἀληθείας ἡ ἔκφρασις αὕτη.

Ὁ Ἐπίσκοπος Ῥώμης ὡς ἀρχιποίμην τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ὃν ἐνεπιστεύθη ἡ κυβέρνησις τῶν ἀπανταχοῦ πιστῶν καὶ ἐπισκόπων, διὰ τοῦ «βόσκει τὰ ἀρνία μου, ποίμαινε τὰ πρόβατά μου», ἔχει μόνος τὸ δικαίωμα τοῦ συγκαλεῖν τὰς Συνόδους, καὶ οὐ μόνον συγκαλεῖν, ἀλλὰ καὶ προεδρεύειν αὐτῶν, καὶ ἐπικυροῦν τὰ ὑπ' αὐτῶν θεσπιζόμενα. Τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀνεγνώρισεν ἐν τῷ διαδόχῳ τοῦ Πέτρου ἅπανα ἡ ἀρχαιότης συμμορφομένη τῇ διδασκαλίᾳ τοῦ Χριστοῦ τοῦ καταστήσαντος τὸν Ἀπόστολον Πέτρον κεφαλὴν καὶ θεμέλιον ἀκράδαντον τῆς Ἐκκλησίας του. Διὰ τοῦτο ὁ Ἅγιος Ἰούλιος ὁ Πάπας ἐν τῇ πρὸς τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Ἀντιοχείας ἐπιστολῇ αὐτοῦ ἀναφέρει ὡς Ἀποστολικὸν κανόνα τὸν ἀκόλουθον κανόνα, ὃν καὶ ἡ ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Σύνοδος γράφουσα πρὸς Φήλικα τὸν Πάπαν, λέγει ὅτι ἀνεπέωσεν ἡ ἐν Νικαίᾳ οἰκουμενικὴ Σύνοδος. Ἔχει δὲ ὁ κανὼν οὗτος ὡς ἐξῆς : Statuitur præter sententiam Romani Pontificis non posse concilia celebrari. «Θεσπίζεται γὰρ μὴ δύνωνται νὰ συγκροτῶνται Σύνοδοι παρὰ τὴν γνώμην τοῦ Ῥώμης Ἀρχιερέως». (Biluart theolog tom. III de Conciliis.) Οἱ ληγάτοι

SISMANOGLIO MEGARO

τοῦ Ἀγ. Λέοντος τοῦ Πάπα ἐν τῇ οἰκουμἐ-
 δόνος Συνόδῳ πραξ. α. ἵνα ἀποβάλῃσι τὸν ~~καταδίκων~~
 θέσεως αὐτοῦ ἦν κατέσχευεν ἐν τῇ Συνόδῳ ὡς Πατριάρχης
 Ἀλεξανδρείας, καὶ θέσωσιν αὐτὸν εἰς τὴν τάξιν τῶν
 καταδίκων, οὐδεμίαν ἄλλην αἰτίαν εὐρίσκουσιν ἢ ὅτι
 «μὴ δυνάμενος νὰ κρίνῃ ἀφ' ἑαυτοῦ μόνος, ἐτόλμησε
 νὰ συγκαλέσῃ Σύνοδον ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ Ἀποστο-
 λικοῦ θρόνου, πράγμα, τὸ ὁποῖον οὐδέποτε ἐπετρέπη
 οὐδέποτε ἐγένετο». (Mansi tom. VI. 579. 583). Καὶ μετὰ
 ταῦτα ὁ Διόσκουρος ἔλαβε τὴν θέσιν τῶν καταδίκων,
 οἱ δὲ ληγάτοι τοῦ Πάπα προέφερον οὕτω τὴν καταδίκην
 τοῦ ἁγιοτάτου καὶ μακαριώτατου τῆς μεγάλης
 καὶ πρεσβυτέρας Ῥώμης ἀρχιεπίσκοπος Λέων δι' ἡμῶν
 καὶ τῆς παρούσης Συνόδου, μετὰ τοῦ τρισμακαριωτά-
 του καὶ πανευφήμου Πέτρου τοῦ Ἀποστόλου, ὅς ἐστι
 πέτρα καὶ κρηπίς τῆς Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ
 τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ὁ θεμέλιος, ἐγύμνωσεν αὐτὸν
 τῆς τοῦ Ἐπισκόπου, καὶ πάσης ἱερατικῆς ἡλλοτριώσεν
 ἀξίας». (πραξ. γ'). ἀποδίδοντες οὕτω οἱ ληγάτοι εἰς
 Λέοντα τὸν Πάπαν ἐξουσίαν δικαιοδοσίας ἀνωτέραν καὶ
 αὐτῆς τῆς Συνόδου, ἴσην δὲ τῇ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου.

Ὅτι δὲ ἔπρεπε νὰ προεδρεύωσιν οἱ Πάπαι τῶν Συ-
 νόδων διὰ τῶν ἀντιπροσώπων των, ἀποδεικνύει ἡ ἐβ-
 δόμη οἰκουμἐνικῆ Σύνοδος, ἣτις διὰ νὰ ἀπορρίψῃ ὡς
 ἄκυρον τὴν ληστρικὴν τῶν εἰκονομάχων Σύνοδον, τριά-
 κοντα ἔτη πρὸ αὐτῆς, συνελθούσων ἐν Κωνσταντινουπό-
 λει, οὕτως ἀποφαίνεται: «Πῶς δύναται νὰ ᾔνε μεγάλη
 καὶ Οἰκουμἐνικῆ Σύνοδος αὕτη, μὴ ἔχουσα τὴν ὑποστή-

ριξιν τοῦ τότε Ῥώμης Ἀρχιερέως, οὔτε τῶν περι αὐτὸν
 Ἐπισκόπων, οὔτε τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ,
 οὔτε τῆς ἐγκυκλίου ἐκείνου ἐπιστολῆς, καθὰ ἀπαι-
 τοῦσιν οἱ νόμοι τῶν Συνόδων;» (Mansi. tom.
 xii. 1077. 1084.)

Καὶ ταῦτα μὲν περὶ τοῦ δικαίου, ἀλλ' ἴδωμεν ἤδη
 καὶ ἐν τῇ πράξει ὑπὸ τίνος συνεκλήθησαν ἢ καὶ προη-
 δρεύθησαν αἱ τέσσαρες πρῶται οἰκουμἐνικαὶ Σύνοδοι.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν πρώτην ἐν Νικαίᾳ Σύνοδον συνελ-
 θούσαν τὸ 325, ὅτι συνεκλήθη ὑπὸ Σιλβέστρου τοῦ
 Πάπα, μαρτυρεῖ τρανώτατα ἡ ἕκτη οἰκουμἐνικῆ Σύνο-
 δος ἣτις ἐν τῇ 18 πράξει αὐτῆς, λέγει: Arius divi-
 sor et partitor trinitatis insurgibat, et continuo
 Constantinus semper augustus et Silvester lau-
 dabilis magnam atque insignem in Nicaea sy-
 nodum convocant. « Ἀρειος ὁ διαιρέτης καὶ μεριστής
 τῆς Τριάδος ἠγείρετο, καὶ ἀμέσως Κωνσταντῖνος ὁ αἰ-
 οτε σεβαστὸς, καὶ Σίλβεστρος ὁ αἰμνηστὸς μεγάλην
 καὶ περιφανῆ ἐν Νικαίᾳ Σύνοδον συγκαλοῦσι». Κατὰ
 τὴν ἕκτην λοιπὸν οἰκουμἐνικὴν Σύνοδον ὁ ἅγιος Σίλ-
 βεστρος ὁ Πάπας συνεκάλεσε τὴν πρώτην Σύνοδον διὰ
 Κωνσταντίνου τοῦ Αὐτοκράτορος. Ἐπειδὴ καὶ οἱ αὐ-
 τοκράτορες συνεκάλουν ἐξωτερικῶς τὰς Συνόδους, πρῶ-
 τον, διὰ νὰ μὴ φαίνωνται οἱ Ἐπίσκοποι περιφρονοῦντες τὸν
 νόμον τοῦ Κράτους, καθ' ὃν ἦν ἀπηγορευμένον νὰ μὴ
 γίνωνται ἐν τῷ κράτει συνελεύσεις ἄνευ τῆς ἀδείας
 τοῦ αὐτοκράτορος· καὶ δεύτερον αἱ Πάπαι μετεχειρί-
 ζοντο τοὺς αὐτοκράτορας ὡς ἐξωτερικοὺς βραχίονας,

εἰς τὴν σύγκλησιν τῆς Συνόδου, ὅπως προστατεύωσιν οὗτοι τοὺς Ἐπισκόπους, εἰς τὴν ἡθελον ἀναλάβει ὁδοπορίαν, καὶ χορηγῶσιν αὐτοῖς τὰ πρὸς χρείαν τοῦ ταξιειδίου.

Ὅτι δὲ προήδρευον τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου οἱ ἀντιπρόσωποι τοῦ Πάπα Ὄσιος ὁ Κορδοῦης Ἐπίσκοπος, καὶ Βίκτωρ καὶ Βικέντιος οἱ πρεσβύτεροι τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ὁμολογεῖ Σωκράτης ὁ ἱστορικός καὶ Γελάσιος ὁ Κυζηκηνός· οἵτινες λέγουσιν ὅτι συνήδρευσαν οὗτοι τοῖς λοιποῖς ἐπισκόποις· καὶ εἰδὴ οὗτοι ἀντεπροσώπευον τὸ πρῶτον πατριαρχεῖον τῆς Ἐκκλησίας, δὲν ἠδύνατο εἰμὴ νὰ κατέχῃσιν τὴν προεδρείαν καὶ πρὸ τοῦ Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας. Ὁ δὲ Ἅγιος Ἀθανάσιος ὁμιλῶν περὶ τοῦ Ὄσιου Ἐπισκόπου Κορδοῦης ἐν τῇ Ἀπολογία περὶ τῆς φυγῆς αὐτοῦ λέγει: «Περὶ μὲν γὰρ τοῦ μεγάλου καὶ εὐγρηγοτάτου καὶ ἀληθοῦς ὁμολογητοῦ Ὄσιου, περιπτόν ἐστιν ἐμὲ καὶ λέγειν. . . . οὐ γὰρ ἄσημος, ἀλλὰ καὶ πάντων μάλιστα ἐπιφανῆς ὁ γέρων· ποίας γὰρ αὐτοῦ καθηγήσατο Συνόδου;» καὶ ἐν τῇ πρὸς τοὺς Μοναχοὺς ἐπιστολῇ αὐτοῦ γράφει: «Ὁ Ὄσιος «καὶ συνόδων καθηγεῖται,» καὶ γράφων ἀκούεται πανταχοῦ· οὗτος καὶ τὴν ἐν Νικαίᾳ πίστιν ἐξέθετο, καὶ τοὺς Ἀρειανοὺς ἐκήρυξεν αἰρετικούς εἶναι πανταχοῦ».

Λέγων ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος, ποίας οὐ καθηγήσατο Συνόδου; δὲν ἐννοεῖ βέβαια ὅτι προήδρευεν ὁ Ὄσιος εἰς τὴν ἐν Νικαίᾳ καὶ εἰς τὴν ἐν Σαρδικῇ τὰς ἐπισημοτέρας τῶν τότε Συνόδων, αἵτινες

συνῆλθον ὑπὸ τὴν προεδρείαν ἐκείνου; τὸ δὲ νὰ ἐκθέσῃ αὐτὸς μόνος τὸν ὄρον τῆς ἐν Νικαίᾳ Συνόδου, τὸ νὰ ἀνακηρύξῃ αὐτὸς αἰρετικούς τοὺς Ἀρειανοὺς, τὸ νὰ λαλῇ μετὰ τοσαύτης παρρησίας καὶ πρὸς αὐτὸν τὸν Αὐτοκράτορα, πρὸς ὃν δεικνύει τὰ πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν χρέη του, δὲν δεικνύει τοῦτον πρόεδρον τῆς Συνόδου;

Ἄλλ' ἢ πρᾶξις δι' ἧς ἡ τῶν 318 πατέρων Σύνοδος ἀνεγνώριζε τὰ πρωτεῖα τῆς δικαιοδοσίας, ἐν τῷ θρόνῳ τῆς Ῥώμης, δὲν εἶνε μόνον ὅτι συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Πάπα καὶ προηδρεύθη διὰ τῶν ἀντιπροσώπων του, ἀλλ' ὅτι ἐζήτησε καὶ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πρακτικῶν αὐτῆς παρὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, καθὰ μαρτυρεῖ τοῦτο ἡ Σύνοδος τῶν ἐν Ῥώμῃ συνελθόντων Πατέρων ἐπὶ Φήλικος τοῦ Γ'. Πάπα Ῥώμης, ἐν τῇ Συνοδικῇ αὐτῆς ἐπιστολῇ, ὅπου εὐρίσκομεν: «ὅτι οἱ 318 Πατέρες οἱ εἰς Νικαίαν συνελθόντες, ἀκολουθοῦντες τὴν φωνὴν τοῦ Κυρίου: Σὺ εἶ Πέτρος καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, ἀνέθηκαν τὴν ἐπικύρωσιν καὶ τὴν κράτυνσιν τῶν πρακτικῶν τῆς Συνόδου εἰς τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν»: quod 318 Patres, apud Nicænum congregati, sequentes hanc vocem Domini: tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam, confirmationem in ea rerum gestarum, atque auctoritatem S. Romanæ Ecclesiæ detulerunt. (Billuart de deo digress. histor. tom. I.)

Μεταβῶμεν ἤδη εἰς τὴν δευτέραν ἐν Κωνσταντινου.

πόλει οίκουμενικήν Σύνοδον. Ἡ Σύνοδος αὕτη, μολονό-
τι συνήχθη τὸ πρῶτον ὡς τοπική, καὶ δὲν εἶνε παρά-
δοξον διὰ τοῦτο, ἂν δὲν συνεκλήθη, ἢ προηδρεύθη ὑπὸ
τοῦ Πάπα, ὑπάρχουσιν ὅμως τὰ μνημεῖα τὰ μαρτυ-
ροῦντα ὅτι καὶ αὕτη συνήλθεν κατ' αἵτησιν Δαμάσου
τοῦ Πάπα· ὁ Θεοδώρητος ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ αὐτοῦ
ἱστορίᾳ (βιβλ. ε.) λέγει ὅτι ἤλθον ἐκ Ρώμης γράμμα-
τα προσκαλοῦντα ἐκεῖ τοὺς Ἀνατολικούς Ἐπισκόπους
εἰς Σύνοδον· οὗτοι δὲ μὴ δυνηθέντες ἕνεκα τῆς συντό-
μου προθεσμίας, συνελθόντες εἰς Κωνσταντινούπολιν,
ἐπέστειλαν γράμμα Συνοδικόν πρὸς Δάμασον τὸν Πά-
παν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ συνελθόντας ἐν Ρώμῃ Πατέρας,
δικαιολογούμενοι διὰ τὴν ἀπουσίαν των, φέροντες ὡς
δικαιολογίαν τὸ στενὸν τῆς προθεσμίας, καὶ τὸ μῆκος
τοῦ ταξειδίου, καὶ ὅτι συνήλθον εἰς Κωνσταντινούπο-
λιν, μαθόντες τὴν εἰς αὐτοὺς γενομένην πρόσκλησιν:
«Συνεδεδραμήκειμεν γὰρ εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν,
ἐκ τῶν πέρυστι γραμμάτων, τῶν παρὰ τῆς Ὑμετέρας
τιμιότητος μετὰ τὴν ἐν Ἀκυληῖᾳ Σύνοδον πρὸς τὸν
Θεοδόσιον ἐπισταλθέντων». Προεδρεύσας δὲ ὁ Πάπας
Δάμασος τῆς ἐν Ρώμῃ Συνόδου ἣτις λογίζεται μία
μετὰ τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει, ἐπειδὴ διὰ τὴν αὐ-
τὴν ὑπόθεσιν καὶ ἐν τῷ αὐτῷ χρόνῳ συνήλθεν, ἐπεκύ-
ρωσε μετὰ τῶν ἐν Ρώμῃ Πατέρων τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν
Κωνσταντινουπόλει Συνόδου, καὶ ἀνέδειξεν οὕτως αὐ-
τὴν οίκουμενικήν. Ἔστειλε δὲ καὶ Συνοδικόν πρὸς τοὺς
τῆς Ἐφῆς Ἐπισκόπους, ἐν ᾧ δεικνύεται ὅτι εἰς αὐτὸν
ἀνέρερον τὰ πάντα οἱ Ἀνατολικοὶ Ἐπίσκοποι καὶ εἰς

αὐτὴν ἀνεγνώριζον τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν τοῦ καθαι-
ρεῖν καὶ ἀποκηρύττειν τοὺς αἰρετικούς. Ἔχει δὲ τὸ
Συνοδικόν τοῦτο ὡς ἐξῆς :

« Ἐπιστολὴ Δαμάσου Ἐπισκόπου Ρώμης. «Ὅτι τῇ
Ἀποστολικῇ Καθέδρᾳ, τὴν ὀφειλομένην αἰδῶ ἢ ἀγάπῃ
ὑμῶν ἀπονέμει, ἑαυτοῖς τὸ πλεῖστον παρέχετε, υἱοὶ
τιμιώτατοι· καὶ γὰρ εἰ τὰ μάλιστα ἐν τῇ ἀγίᾳ Ἐκκλη-
σίᾳ, ἐν ἣ ὁ ἅγιος Ἀπόστολος καθεζόμενος ἐδίδαξε πῶς
προσῆκει ἡμᾶς τοὺς οἰακας ἰθύνειν οὓς ἐδεξάμεθα . .
. . . Γινώσχετε τοίνυν, ὅτι τὸν πάλαι Τιμόθεον τὸν
βέβηλον, τὸν μαθητὴν Ἀπολιναρίου τοῦ αἰρετικοῦ μετὰ
τοῦ ἀσεβοῦς αὐτοῦ δόγματος καθεύλομεν, καὶ οὐδαμῶς
πιστεύομεν αὐτοῦ τὰ λείψανα λόγῳ τινι τοῦ λοιποῦ
ἰσχύειν».

Τὸ ἀνωτέρω συνοδικόν ἐξείδωκεν ὁ Πάπας ἅγιος Δά-
μασος, μετὰ τινος ἄλλης ἐπιστολῆς ἣν ἀποστέλλει πρὸς
Παυλίνον Ἐπίσκοπον Θεσσαλονίκης, ἀντιπροσωπεύοντα
τὸν Πάπαν ἐν τῇ Ἀνατολῇ, δι' ὧν ἀμφοτέρων κατα-
δικάζει καὶ ἀναθεματίζει ἀπάσας τὰς αἵρέσεις, ἃς ἀνα-
θεμάτισεν ἡ Δευτέρα Σύνοδος, ἀφοῦ ἔλαβε τὸ προμνη-
σθὲν γράμμα τῆς δευτέρας ἐν Κωνστ[πόλει Συνόδου· καὶ ἡ
δευτέρα αὕτη ἐπιστολὴ Δαμάσου τοῦ Πάπα ἐχρησίμεισε
παρὰ τοῖς Ἀνατολικοῖς ὡς ὁμολογία τῆς πίστεως ἣν
ἔπρεπε νὰ ὑπογράψωσιν οἱ αἰρετικοὶ, διὰ νὰ γένωσι δεκτοὶ
εἰς τὴν Ἐκκλησίαν.

Περὶ τῆς τρίτης ἐν Ἐφέσῳ οἰκουμενικῆς Συνόδο
ὅτι συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Πάπα ἀγίου Καλεστίνου διὰ Θεο-
δοσίου τοῦ Νεωτέρου μαρτυρεῖ ἅπαντα ἡ ἱστορία. Διό-

τι τοσοῦτον καθαρά εἶναι ἡ ἀνάμιξις Καίλεστίνου τοῦ Πάπα εἰς τὴν ὑπόθεσιν τοῦ Νεστορίου, καὶ τοσαῦτα γράμματα ἀντηλλάγησαν διὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην μεταξύ αὐτοῦ καὶ Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρείας, τοῦ τε κλήρου τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ὥστε θὰ ἦτο ἀρκούντως παράτολμον, ἂν ἐλεγέ τις, ὅτι ἡ Σύνοδος αὕτη δὲν συνεκλήθη διὰ Θεοδοσίου τοῦ Νεωτέρου κατὰ νεῦσιν Καίλεστίνου τοῦ Πάπα, ὅστις τοσοῦτο ἦν εὐσταθῆς εἰς τὸ νὰ διατηρῇ τὰ δικαιώματα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας ἀπαράβλαπτα.

Συνελθούσης δὲ τῆς Συνόδου ἐν Ἐφέσῳ, προήδρευεν αὐτῆς κατ' ἀρχὰς Κύριλλος ὁ Ἀλεξανδρείας ὡς ἀντιπρόσωπος τοῦ Πάπα, ὡς μαρτυρεῖ τοῦτο αὐτῇ ἡ Σύνοδος ἣτις (πράξ. α.) κατατάττει πρῶτον μεταξύ τῶν συνεδρουσάντων ἐκεῖ Ἐπισκόπων τὸν Κύριλλον, οὕτω λέγουσα: «Συνεδρουόντων, ἐν τῇ ἀγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τῇ καλουμένῃ Μαρία, τῶν αἰδεσιμωτάτων καὶ ἀγιωτάτων Ἐπισκόπων Κυρίλλου τοῦ Ἀλεξανδρείας, ὅστις κατεῖχε καὶ τὸν τόπον τοῦ Καίλεστίνου Ἐπισκόπου τῆς ἀγιωτάτης Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, καὶ Ἰουβενάλιου τοῦ Ἱεροσολύμων». . . . Μετὰ δὲ ταῦτα προσετέθησαν τῷ Ἁγίῳ Κυρίλλῳ καὶ Ἀρκαδίῳ καὶ Προϊεκτῷ οἱ ἐπίσκοποι καὶ Φίλιππος ὁ Πρεσβύτερος σταλέντες ἐκ Ῥώμης, οἵτινες ὅτι προήδρευσαν τῆς Συνόδου μετὰ τοῦ Κυρίλλου μαρτυρεῖ ὁ ἅγιος Μηνᾶς ἐν τῷ Πιτακκίῳ Βιβλίου τοῦ Πάπα: «in qua (synodo), λέγει, in legatis suis atque vicariis, id est beatissimo Cyrillo Alexandrinæ urbis episcopo, Arcadio et

Projecto episcopis et Philippo presbytero, Beatissimus Cælestinus Papa senioris Romæ præsedisset. ἐν τῇ (Συνόδῳ) ἐν τοῖς ληγάτοις καὶ ἀντιπρόσωποις αὐτοῦ, ἦτοι τῷ μακαριωτάτῳ Κυρίλλῳ Ἀλεξανδρείας ἐπισκόπῳ, τῷ Ἀρκαδίῳ καὶ Προϊεκτῷ ἐπισκόποις, καὶ Φιλίππῳ πρεσβυτέρῳ, ὁ μακαριώτατος Καίλεστίνος ὁ Πάπας τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης προήδρευεν».

Ἴνα ἴδωμεν δὲ ἐκ τοῦ ἐγγυτέρῳ ἂν οἱ ἀπεσταλλέμενοι οὗτοι ἐκ Ῥώμης ἐξήσκουν ἐξουσίαν προέδρου ἐν τῇ Συνόδῳ ἀναγνώσωμεν τὸ Commonitorium ἢ ἐπιστ. 15. Καίλεστίνου, καὶ θέλομεν ἴδει ὁποίας ὁδηγίας διόει αὐτοῖς ὁ Πάπας ἀποπέλλων αὐτοὺς εἰς τὴν Σύνοδον. Cum Deo nostro, sicut credimus et speramus auctore, ad destinata ves'ra charitas venerit loca, ad fratrem et coëpiscopum nostrum Cyrillum, consilium vestrum omne convertite, et quidquid in ejus videritis arbitrio facietis, et auctoritatem sedis Apostolicæ custodiri debere mandamus. Si quidem instructiones, quæ vobis traditæ sunt, hoc loquuntur, ut interesse conventui debeatis: ad disceptationem si fuerit ventum, vos de eorum sententiis judicare debetis, non subire certamen. Quod si transactam Synodum et redisse omnes episcopos videritis, requirendum est qualiter fuerint res finitæ. «Ὅπόσα, Θεοῦ βοηθοῦντος, ὡς πιστεύομεν καὶ ἐλπίζομεν, φθάσῃ ἡ ἀγάπη ὑμῶν εἰς τὸ ὠρισμένον μέρος, συνεννοήθητε ἐντα-

λῶς μὲ τὸν ἀδελφὸν καὶ συνεπίσκοπον ἡμῶν τὸν Κυ-
ριλλόν, τὰ πάντα πράττοντες σύμφωνα μὲ τὴν γνώ-
μην αὐτοῦ (ὡς ἀντιπροσώπου ἡμῶν). Παραγγέλλομεν δὲ
ὑμῖν νὰ διατηρήσητε ἀνέπαφον τὴν ἐξουσίαν τοῦ Ἀπο-
στολικοῦ Θρόνου. Διότι αἱ ὁδηγίαι, ἅς λαμβάνετε, τοῦ-
το σημαίνουν, ἵνα παραστῆτε τῇ Συνόδῳ. Ὅταν δὲ
γίνωνται αἱ συζητήσεις, ὑμεῖς ὀφείλετε ἀνα κρίνετε
τὰς γνώμας αὐτῶν, καὶ νὰ μὴ υποβληθῆτε εἰς συζή-
τησιν». Ἐὰν δὲ εὗρητε ἤδη περαιωθεῖσαν τὴν Σύνοδον,
τοὺς δὲ ἐπισκόπους εἰς τὰ ἴδια ἐπανελθόντας, ἀνα ἀνα-
ζητήσητε, πῶς ἐπεραιώθησαν τὰ πράγματα». Πιστο-
εἰς τὰς ὁδηγίας ταύτας οἱ ληγάτοι τοῦ ἁγίου Καίλε-
στίνου, φθάσαντες εἰς τὴν Σύνοδον διέταξαν ἀμέσως
τοὺς Πατέρας νὰ ἐξηγήσωσιν αὐτοῖς τὰ πραχθέντα ἐν
τῇ πρώτῃ Συνεδριάσει, ὅπως τὰ ἐξετάσωσι καὶ αὐτοὶ,
καὶ κρίνωσι τὰ δέοντα ἐπὶ τούτοις. Ἀπετάθησαν δὲ
πρὸς τοὺς Πατέρας διὰ τῶν ἐξῆς λόγων: «Φίλιππος
πρεσβύτερος καὶ πρεσβευτὴς τῆς Ἀποστολικῆς Καθέ-
δρας εἶπε: Χάριτας ὁμολογοῦμεν τῇ ἁγίᾳ καὶ Σεβασμίᾳ
Συνόδῳ, ὅτι ἀναγινωσκομένων ὑμῖν τῶν γραμμάτων
τοῦ ἁγίου καὶ μακαρίου Πάπα ἡμῶν, τὰ ἅγια μέλη,
ταῖς ἁγίαις ὑμῶν φωναῖς, τῇ ἁγίᾳ κεφαλῇ, καὶ ταῖς
ἁγίαις ὑμῶν ἐκθόσεις ἐνηνόχατε· οὐ γὰρ ἄγνοεῖ ὑμῶν
ἡ μακαριότης, ὅτι ἡ κεφαλὴ ὅλης τῆς πίστεως ἦ καὶ
τῶν Ἀποστόλων ὁ μακάριος Πέτρος ὁ Ἀπόστολος· καὶ
ἐπειδὴ νῦν τὸ μέτριον τὸ ἡμέτερον πολλοῖς χειμῶσι
καὶ σκυλαῶ βραδύτερον παρεγένετο, διὰ τοῦτο παρα-
καλοῦμεν τὰ ἐν τῇ ἁγίᾳ Συνόδῳ πρὸ τῆς ἡμῶν ἀφί-

ξως πεπραγμένα ἡμῖν φανερωθῆναι κελεύσητε, ἵνα
κατὰ τὴν γνώμην τοῦ μακαρίου Πάπα ἡμῶν, ἔτι γεμῆν
καὶ τοῦ παρόντος ἁγίου συλλόγου, καὶ ἡμεῖς ὁμοίως
τῇ αὐτῶν καταθέσει βεβαιώσωμεν.»

Ἄς μᾶς εἶπη, ὁ «Νεολόγος» ἤδη, οἱ ληγάτοι οὗτο
Καίλεστίνου τοῦ Πάπα προήδρευσαν μετὰ Κυρίλλου τοῦ
Ἀλεξανδρείας τῆς ἐν Ἐφέσῳ Συνόδου ἢ ὄχι;

Ληξάσης δὲ τῆς Συνόδου, οἱ Πατέρες τῆς Συνόδου,
ἔγραψαν Συνοδικὸν γράμμα πρὸς Καίλεστίνον τὸν Πά-
παν ἐνῷ ἐκθέτουσιν ὅτι τὰ πάντα ἐπεραίωσαν ἐν τῇ Συ-
νόδῳ κατὰ τὰ γράμματα αὐτοῦ, καὶ ζητοῦσι τὴν ἐπι-
κύρωσιν τοῦ Μαξιμιανοῦ ὃν ἀνεβίβασαν εἰς τὸν θρόνον
τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἀντὶ τοῦ Νεστορίου· ἦν ἐπι-
κύρωσιν ἐποιήσατο Εἰστος ὁ διάδοχος τοῦ Καίλεστίνου,
ὡς βλέπομεν τοῦτο ἐν τῇ πρὸς τὸν Μαξιμικλὸν ἐπι-
στολῇ αὐτοῦ.

Z.

Μένει ἤδη νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι καὶ ἡ Τετάρτη ἐν Χαλκηδόνι οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Λέοντος τοῦ Πάπα προεδρευθεῖσα διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ.

Ἀναφύσεις τῆς κατὰ τὸν Εὐτυχεᾶ αἵρέσεως τῆς οὐκ ὀλίγον τὴν Ἀνατολὴν διαταραξάσης, Μαρκιανὸς ὁ αὐτοκράτωρ ἄμα τῇ ἀνυψώσει αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον γενομένη τὸ 450 σωτήριον ἔτος, ἐπιστέλλει γράμμα πρὸς τὸν Ἁγ. Λέοντα τὸν Πάπαν ἐνῶ, ἀφοῦ εἰδοποιεῖ αὐτὸν περὶ τῆς εἰς αὐτοκράτορα, αὐτοῦ ἀναγορεύσεως, τὸν παρακαλεῖ ἵνα ἐπιτάξῃ τὴν σύγκλησιν μιᾶς Συνόδου πρὸς ἀποσόβησιν πάσης ταραχῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Εἰσὶ δὲ οἱ λόγοι αὐτοῦ οἱ ὡς ἑξῆς ἔχοντες: *Ut tale propositum, atque desiderium hubeamus, quatenus omni errore sublato per celebrandam Synodum, te auctore, maxima pax circa omnes episcopos fidei Catholicæ fiat, ab omni scelere pura et intemerata consistens.* «Διὰ τὸ καὶ τὴν ἡμετέραν πρόθεσιν καὶ τὸν πόθον τοιοῦτον ὑπάρχειν, ὥστε, πάσης ἀσεβοῦς πλάνης ἀποκινηθείσης, «διὰ συγκροτηθεσομένης Συνόδου, σοῦ ἀθροισθέντος», μεγίστη εἰρήνη περὶ πάντας τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Καθολικῆς πίστεως ὑπαρχθεῖη, παντὸς μύσου καθαρὰ καὶ ἄσπιλος γενομένη». (Ἐπιστ. 73.)

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἀπαντῶν ὁ Ἅγιος Λέων ὁ Πάπας, μολονότι ἐπεθύμει νὰ γένη ἡ σύγκλησις διὰ καταλληλοτέραν περίστασιν, συγκατανεύει εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ αὐτοκράτορος, διὰ τῶν ἐφεξῆς λόγων: *Ego etiam vestris dispositionibus non renitor, optans ut in omnium cordibus Catholica fides, quæ non potest nisi una esse, firmetur.* «Καὶ ἐγὼ δὲν ἀνθίσταμαι εἰς τὰς αἰτήσεις σας, ἐπιθυμῶν ἵνα ἐν ταῖς καρδίαις ἀπάντων κραταιωθῇ ἡ πίστις ἣτις δὲν δύναται νὰ ᾖ παρά μία.» (Ἐπιστ. 91). Τίς μετὰ τοιαύτας σαφεῖς μαρτυρίας δύναται ποτε νὰ ἀντείπῃ ὅτι ὁ Πάπας δὲν συνεκάλεσε τὴν ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον, εἰμὴ ὁ «Νεολόγος» ὅστις νὰ προτείνῃ ἀπλῶς μόνον ἔμαθες, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἀποδεικνύῃ; Διότι εὐχαριστήθη νὰ εἶπῃ ὅτι αἱ τέσσαρες πρῶται οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι δὲν συνεκλήθησαν οὐδὲ προηδρεύθησαν ὑπὸ τοῦ Πάπα, καὶ οὐδὲν πλεῖον.

Ἄλλ' ἴδωμεν ἤδη ἂν ἡ Σύνοδος αὕτη προηδρεύθη ὑπὸ τοῦ Πάπα διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ. Ὁ Ἅγιος Λέων ὁ Πάπας οὕτως ἀποτείνεται πρὸς τοὺς Πατέρας τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, ἐν τῇ 93 πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολῇ, ἣν παρουσίασαν οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ εἰς τὴν Σύνοδον. «Ἐν τούτοις τοῖς ἀδελφοῖς, τούτεστι Παρυσίῳ καὶ Λουκηνσίῳ τοῖς Ἐπισκόποις, καὶ Βονίβατίῳ καὶ Βησιλείῳ τοῖς πρεσβυτέροις, τοῖς ἀπεσταλμένοις ὑπὸ τοῦ Θρόνου τῶν Ἀποστόλων, ἐμὲ τῆς Συνόδου προεδρεύειν, ἢ ὑμῶν ἀδελφότης ἡγεῖσθαι μὴ κεραισμένης ὑμῶν τῆς ἐμῆς παρουσίας, ὅστις διὰ τῶν

Z.

Μένει ἤδη νὰ ἀποδείξωμεν ὅτι καὶ ἡ Τετάρτη ἐν Χαλκηδόνι οἰκουμενικὴ Σύνοδος συνεκλήθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Λέοντος τοῦ Πάπα προεδρευθεῖσα διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ.

Ἀναφύσεις τῆς κατὰ τὸν Εὐτυχέα ἀίρέσεως τῆς οὐκ ὀλίγον τὴν Ἀνατολὴν διαταραξάσης, Μαρκιανὸς ὁ αὐτοκράτωρ ἅμα τῇ ἀνυψώσει αὐτοῦ εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον γενομένη τὸ 450 σωτήριον ἔτος, ἐπιστέλλει γράμμα πρὸς τὸν Ἁγ. Λέοντα τὸν Πάπαν ἐνῶ, ἀφοῦ εἰδοποιεῖ αὐτὸν περὶ τῆς εἰς αὐτοκράτορα, αὐτοῦ ἀναγορεύσεως, τὸν παρακαλεῖ ἵνα ἐπιτάξῃ τὴν σύγκλησιν μιᾶς Συνόδου πρὸς ἀποσόβησιν πάσης ταραχῆς ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ. Εἰσι δὲ οἱ λόγοι αὐτοῦ οἱ ὡς ἑξῆς ἔχοντες: *Ut tale propositum, atque desiderium hubeamus, quatenus omni errore sublato per celebrandam Synodum, te auctore, maxima pax circa omnes episcopos fidei Catholicae fiat, ab omni scelere pura et intemerata consistens.* «Διὰ τὸ καὶ τὴν ἡμετέραν πρόθεσιν καὶ τὸν πόθον τοιαῦτον ὑπάρχειν, ὥστε, πάσης ἀσεβοῦς πλάνης ἀποκινηθείσης, «διὰ συγκροτηθησομένης Συνόδου, σοῦ αὐθεντοῦντος», μεγίστη εἰρήνη περὶ πάντας τοὺς Ἐπισκόπους τῆς Καθολικῆς πίστεως ὑπαρχθεῖη, παντὸς μύσους καθαρὰ καὶ ἄσπιλος γενομένη». (Ἐπιστ. 73.)

Εἰς τὴν ἐπιστολὴν ταύτην ἀπαντῶν ὁ Ἅγιος Λέων ὁ Πάπας, μολονότι ἐπεθύμει νὰ γένη ἡ σύγκλησις διὰ καταλληλοτέραν περίστασιν, συγκατανεύει εἰς τὴν αἴτησιν τοῦ αὐτοκράτορος, διὰ τῶν ἑφεξῆς λόγων: *Ego etiam vestris dispositionibus non renitor, optans ut in omnium cordibus Catholica fides, quæ non potest nisi una esse, firmetur.* «Καὶ ἐγὼ δὲν ἀνθίσταμαι εἰς τὰς αἰτήσεις σας, ἐπιθυμῶν ἵνα ἐν ταῖς καρδίαις ἀπάντων κραταιωθῇ ἡ πίστις ἣτις δὲν δύναται νὰ ἦ·ε· παρὰ μία.» (Ἐπιστ. 91). Τίς μετὰ τοιαύτας σαφεῖς μαρτυρίας δύναται ποτε νὰ ἀντείπῃ ὅτι ὁ Πάπας δὲν συνεκάλεσε τὴν ἐν Χαλκηδόνι Σύνοδον, εἰμὴ ὁ «Νεολόγος» ὅστις νὰ προτείνῃ ἀπλῶς μόνον ἔμαθον, οὐχὶ δὲ καὶ νὰ ἀποδεικνύῃ; Διότι εὐχαριστήθη νὰ εἴπῃ ὅτι αἱ τέσσαρες πρῶται οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι δὲν συνεκλήθησαν οὐδὲ προηδρεύθησαν ὑπὸ τοῦ Πάπα, καὶ οὐδὲν πλεῖον.

Ἄλλ' ἴδωμεν ἤδη ἂν ἡ Σύνοδος αὕτη προηδρεύθη ὑπὸ τοῦ Πάπα διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ. Ὁ Ἅγιος Λέων ὁ Πάπας οὕτως ἀποτείνεται πρὸς τοὺς Πατέρας τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, ἐν τῇ 93 πρὸς αὐτοὺς ἐπιστολῇ, ἣν παρουσίωσαν οἱ ἀντιπρόσωποι αὐτοῦ εἰς τὴν Σύνοδον. «Ἐν τούτοις τοῖς ἀδελφοῖς, τούτεστι Πασχασίῳ καὶ Λουκηνσίῳ τοῖς Ἐπισκόποις, καὶ Βονιβατίῳ καὶ Βασιλείῳ τοῖς πρεσβυτέροις, τοῖς ἀπεσταλμένοις ὑπὸ τοῦ Θρόνου τῶν Ἀποστόλων, ἐμὲ τῆς Συνόδου προεδρεύειν, ἢ ὑμῶν ἀδελφότης ἡγείσθω· μὴ κεχωρισμένως ὑμῶν τῆς ἐμῆς παρουσίας, ὅστις διὰ τῶν

τοποτηρητῶν ὑμῖν πάρειμι τῶν ἐμῶν, καὶ διὰ τοῦ κη-
 ρύττειν τὴν Καθολικὴν πίστιν οὐκ ἀπολείπομαι». Ὁτ^ς
 προήδρευσαν οἱ τοποτηρηταὶ οὗτοι τοῦ ἁγίου Λέοντος
 ἐν τῇ Συνόδῳ ἀρκεῖ μόνον νὰ ἀνχγνώσῃ τις τὰ πρα-
 κτικὰ τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου, διὰ νὰ πεισθῇ κάλ-
 λιστα περὶ τούτου. Ἀλλ' ἡμεῖς, παραλείποντες πᾶσαν
 ἄλλην μαρτυροῦσαν τοῦτο πρᾶξιν, ἀναμιμνήσκομεν μόνον
 ἐνταῦθα τὴν ἣν ἀνεφέραμεν ἀνωτέρω πρᾶξιν τῶν το-
 ποτηρητῶν τοῦ Πάπα, δι' ἧς ἔξωσαν τὸν Διόσκουρον,
 ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ, εἰπόντες ὅτι τοιαύτην διαταγὴν
 ἔλαβον «παρὰ τοῦ Μακαριωτάτου καὶ Ἀποστολικοῦ
 Πάπα τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης, διατάξαντος νὰ μὴ ἐ-
 δρεύσῃ ὁ Διόσκουρος ἐν τῇ Συνόδῳ, ἀλλὰ νὰ δώσῃ λό-
 γον τῶν πράξεών του». Πρὸς δὲ ἐπισυνάπτομεν καὶ
 τοὺς λόγους αὐτοῦ, δι' ὧν οἱ Πατέρες ἐν τῇ Συνοδικῇ
 πρὸς τὸν ἅγιον Λέοντα ἐπιστολῇ ὁμολογοῦσιν ὅτι προ-
 ἤδρευεν οὗτος τῆς Συνόδου διὰ τῶν ἀντιπροσώπων του.
 ΩΝ ΣΥ, (πατέρων) λέγουσιν αὐτῷ, ΩΣ ΚΕΦΑΛΗ ΜΕ-
 ΛΩΝ, ΗΓΕΜΟΝΕΥΕΣ. ΕΝ ΤΟΙΣ ΤΗΝ ΣΗΝ ΤΑΞΙΝ Ε-
 ΠΕΧΟΥΣΙ».

Περαιώσαντες τὴν Σύνοδον οἱ ἑξακόσιοι καὶ τριά-
 κοντα Πατέρες ἔπεμψαν τὴν πολλάκις ἀνωτέρω μνησ-
 θεῖσαν ἐπιστολὴν, πρὸς Λέοντα τὸν Πάπαν ζητοῦντες
 παρ' αὐτοῦ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν πράξεών των, διὰ τῶν
 ἐφεξῆς ἐκφράσεων: «Γνωρίζομεν δὲ ὑμῖν ὡς καὶ ἕτερα
 τινὰ τῆς τῶν πραγμάτων εὐταξίας, καὶ τῆς τῶν ἐκ-
 κλησιαστικῶν θεσμῶν εὐσταθείας ἕνεκα ὠρίσαμεν, πε-
 πεισμένοι καὶ τὴν ὑμετέραν ἀγιωσύνην διδραχθεῖσαν

ἀποδέχεσθαι ταῦτα καὶ βεβαιοῦν.» καὶ παρακατιόν-
 τες: ΠΑΡΑΚΑΛΟΥΜΕΝ ΤΟΙΝΥΝ, ΤΙΜΗΣΟΝ ΚΑΙ
 ΤΑΙΣ ΣΑΙΣ ΨΗΦΟΙΣ ΤΗΝ ΚΡΙΣΙΝ, ΚΑΙ ΩΣΠΕΡ Η-
 ΜΕΙΣ Τῆ ΚΕΦΑΛῆ ΤΗΝ ΕΝ ΤΟΙΣ ΚΑΛΟΙΣ ΣΥΜ-
 ΦΩΝΙΑΝ ΣΥΝΕΝΗΝΟΧΑΜΕΝ, ΟΥΤΩ ΚΑΙ Η ΚΕΦΑΛῆ
 ΤΟΙΣ ΠΑΙΣΙΝ ΑΝΑΠΛΗΡΩΣΟΙ ΤΟ ΠΡΕΠΟΝ.» (Ἐκδοσ.
 Migne).

Ἐνώπιον τοιοῦτων λαμπρῶν καὶ σαφῶν μαρτυριῶν
 καὶ ἀποδείξεων τίς τρώντι νὰ μὴ ἐκπλαγῇ ἀκούων
 τὸν «Νεολόγον» λέγοντα ἀπερισκέπτως καὶ ἀμαθῶς
 ὅτι αἱ τέσσαρες πρῶται οἰκουμενικαὶ Σύνοδοι οὔτε συν-
 ἐκλήθησαν, οὔτε προηδρεύθησαν ὑπὸ τοῦ Ἄκρου Ἀρχιε-
 ρέως; Διατί νὰ μὴ κλίνωμεν τὸν αὐχένα ἐνώπιον τῆς
 παραδόσεως ἀναγνωρίζουσης τὸ δικαίωμα τοῦτο εἰς
 τὸν θρόνον τῆς Ρώμης, διὰ τὸ κατέχειν αὐτὸν τὰ
 προνόμια τοῦ Κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων;

Ὁ Ἅγιος Λέων ὁ Πάπας δεξάμενος τὴν Συνοδικὴν
 ἐπιστολὴν τῶν Πατέρων τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου
 ἐπεκύρωσε μὲν πάντα τὰ ἀφορῶντα τὸ δόγμα, καὶ
 τοὺς κανόνας πάντας, ἐκτὸς ὅμως τοῦ 28ου κανόνος
 τοῦ παρέχοντος τὰ δευτερεῖα τῆς τιμῆς εἰς τὸν θρόνον
 Κωνσταντινουπόλεως, μὴ θέλων νὰ παραβλάψῃ τὰ δι-
 καιώματα τῶν Πατριαρχείων τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ
 Ἀντιοχείας, καθὼς φαίνεται ἐκ τῆς πρὸς Ἀνατόλιον
 Πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως ἐπιστολῆς, ὅπου ἐν
 ἐκτάσει ἐκτίθησι τὸ ζήτημα τοῦτο ὁ ἅγιος Λέων. Ἐκ-
 τῆς πρὸς Μαρκιανὸν τὸν αὐτοκράτορα ἐπιστολῆς τοῦ
 αὐτοῦ, ἐν ἧ λέγει, ὅτι βεβαιοὶ πάντα τὰ ἀφορῶντα

τὴν πίστιν οὕτως ἐκφραζόμενος: « Ἐπειδὴ δὲ παντὶ σθένει πείθεσθαι δεῖ τῇ τῆς σῆς εὐσεβείας εὐλαβεῖ προαιρέσει, τοῖς τύποις τῆς Συνόδου, οἵτινες μοι περὶ τῆς βεβαίωσεως τῆς Καθολικῆς πίστεως καὶ περὶ τῆς τῶν αἰρητικῶν κατακρίσεως ἤρεσαν, ἠδέως τὴν ἑμαυτοῦ προτέθηκα γνώμην, ἥτις ὡς ἂν εἰς γινῶσιν πάντων τῶν ἐρέων καὶ τῶν Ἐκκλησιῶν ἔλθοι, τῆς σῆς ἡμερότητα προτάξει τυπῶσαι καταξιώσει.» Καὶ βλέπομεν τῶντι ἐνπαῦθα ἐκ τῶν λόγων τοῦ ἁγίου Λέωντος, πόσον ἦτος ἀναγκασία ἡ ἐπιβεβαίωσις τῶν πρακτικῶν τῶν Συνόδων ὑπὸ τοῦ θρόνου τῆς Ῥώμης, καθόσον τοσοῦτον ὁ Λέων συνιστᾷ εἰς τὸν αὐτοκράτορα τὴν κοινοποίησιν, εἰς ὅλας τὰς Ἐκκλησίας καὶ τοὺς ἱερεῖς, τῆς συγκαταθέσεως αὐτοῦ εἰς τὸν ὄρον τῆς Συνόδου, ὥσποτε προεχομένης ἐκ τοῦ θρόνου τοῦ χαίροντος τὸ δικαίωμα τοῦ στηρίζειν τοὺς ὁμοταγεῖς αὐτῷ ἀδελφούς.

Τὰ αὐτὰ δὲ ἐπαναλαμβάνει ὁ Λέων ἐν τῇ πρὸς τοὺς Πατέρας τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου ἐπιστολῇ, ἐν ἣ μετὰ χαρᾶς καὶ εὐχαρίστως ἐπικυρῶν πᾶν ὅ,τι ἀφορᾷ τὴν πίστιν, «ὡν μόνη δηλαδὴ τῇ τῆς πίστεως αἰτία», ὅταν ἔρχηται εἰς τὸν 28ον κανόνα ἀπορρίπτει αὐτὸν διὰ τῶν ἐξῆς: Περὶ τοῦ φυλαχθῆναι ὁμοίως τῶν ἁγίων Πατέρων τοὺς κανόνας, οἵτινες ἐν τῇ τῆς Νικαέων Συνόδου ἀτρέπτοις δόγμασι συντέθενται τὴν παρατήρησιν τῆς ἡμετέρας ἀγιοσύνης ὑπομνηστικῶ, ὅπως τὰ δίκαια τῶν Ἐκκλησιῶν καθὼς παρ' ἐκείνων τῶν τριακοσίων ὀκτώ πατέρων θεόθεν ἐμπνευσθέντων πετύπεται διαμένον· » καὶ παρακατιῶν: « ἀνίσχυρον

καὶ ἀβέβαιον ἔσται πᾶν ὅτιοῦν ἀπάδει τῶν κανόνων τῶν προλεχθέντων » οἵτινες διατάττουσιν ἵνα πρῶτον μετὰ τὴν Ῥώμην πατριαρχεῖον ἢ τὸ τῆς Ἀλεξανδρείας, καὶ δεύτερον τὸ τῆς Ἀντιοχείας.

Ἐπειδὴ ἀρκούντως ἀπεδείξαμεν τὸ περὶ τῶν τεσσάρων πρώτων οἰκουμενικῶν Συνόδων, ἐπιλαβόμεθα ἤδη τὸ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου ζήτημα.

Πασίγνωστα εἶνε τὰ μεταξὺ Θεοφίλου Πατριάρχου Ἀλεξανδρείας καὶ Χρυσοστόμου διστρέξαντα. Ἐκεῖνος συναγαγὼν τοπικὴν σύνοδον ἐν Χαλκηδόνι καθήρεσεν ἀνόμως τὸν Θεῖον Χρυσόστομον, διαταράξας τὰ πάντα ἐν Κωνσταντινουπόλει. Τούτων τῶν διαδραματισθέντων ποιούμενος ἔκθεσιν ὁ Χρυσόστομος ἐν τῇ πρὸς Ἰννοκένιον τὸν Πάπαν ἐπιστολῇ αὐτοῦ οὕτως ἀναθέτει εἰς αὐτὸν ὡς κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας τὴν διόρθωσιν τῶν κακῶς ἐχόντων. « Ἴν' οὖν μὴ τοιαύτη σύγχυσις καταλάβῃ τὴν ὑφ' ἡλίῳ πᾶσαν, **ΕΠΙΣΤΕΙΛΑΙ** παρακαλῶ τὰ μὲν οὕτω γεγενημένα παρανόμως, ἀπόντων ἡμῶν καὶ ἐκ μιᾶς μοίρας, καὶ οὐ παραιτουμένων κρίσιν, μηδεμίαν ἔχειν ἰσχὺν, ὥσπερ οὖν ἔχει τῇ οἰκείᾳ φύσει· τοὺς δὲ τοιαῦτα παρανομήσαντας, τῷ ἐπιτιμίῳ ἐπιβάλλεσθαι τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ νόμου· ἡμᾶς δὲ τοὺς οὐχ ἄλόντας, οὐκ ἐλληλεγμένους, οὐκ ἀποδειχθέντας ὑπευθύνους, τῶν γραμμάτων δότε ἀπολαύειν τῶν ὑμετέρων συνήθως, καὶ τῆς ἀγάπης, καὶ πάντων τῶν ἄλλων, ὥσπερ καὶ ἔμπροσθεν. »

Ἐκ τῶν λόγων τούτων τοῦ Χρυσοστόμου τρία τινα ἐξάγεται :

Αον. Ὅτι εἰς τὸν Πάπαν ἀφίνει τὴν ἀκύρωσιν τῶν πράξεων τῆς ὑπὸ τὸν Θεόφιλον Συνόδου.

Βον. Εἰς αὐτὸν ἀνατίθῃσι τὴν πράξιν τοῦ νὰ καθαιρέσῃ τοὺς παράνομα ποιήσαντας.

Γον. Παρακαλεῖ αὐτὸν νὰ μὴ τὸν θεωρῇ κεχωρισμένον τῆς κοινωνίας του· διατί τοσαύτη νὰ ἔγκειται φροντίς τῷ Θεῷ Χρυσοστόμῳ ὥστε νὰ μὴ ᾖ κεχωρισμένος τοῦ Ἐπισκόπου τῆς Ῥώμης; Δὲν εἶνε διότι ἐν αὐτῷ ἀνεγνώριζε τὴν κεφαλὴν ἀπάσης τῆς Ἐκκλησίας, καὶ ὅτι κεχωρισμένος ὢν τῆς κεφαλῆς, θὰ ᾖτο κεχωρισμένος καὶ τῆς καθόλου Ἐκκλησίας; Ποῦ εἶναι λοιπὸν ὁ «Νεολόγος» ὅστις λέγει ὅτι Ἰννοκέντιος ὁ Πάπας προσεκλήθη μὲν εἰς τὴν ἀνάμιξιν τῆς ὑποθέσεως τοῦ Θείου Χρυσοστόμου, δὲν ἐξήσκησεν ὁμῶς ὡς πρὸς αὐτὴν παρὰ τὴν ἐξουσίαν τὴν χορηγουμένην αὐτῷ ἐκ τῶν πρεσβείων τῆς τιμῆς, ἐνῶ ὁ Χρυσόστομος εἰς αὐτὸν ἀναθέτει τὰ πάντα;

Ὡ! πόσον τῶνόντι λανθάνεται ὡς πρὸς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην ὁ «Νεολόγος»! Καὶ ὁπότεν μαθὼν Ἰννοκέντιος ὁ Πάπας τὴν ἀδίκον καθαιρέσιν καὶ ἐξορίαν τοῦ Χρυσοστόμου, διέταξε νὰ τῷ ἀποδοθῇ ὁ θρόνος του, νὰ δικασθῇ καὶ οὕτως ἂν εὔρεθῇ ἔνοχος, νὰ ὑποστῇ τὴν ἀνήκουσαν ποινὴν, δὲν ἐνήργησεν ὡς ὑπέρτατος κριτῆς τῆς Ἐκκλησίας;

Τὴν διαταγὴν δὲ ταύτην λαθὼν ὁ αὐτοκράτωρ, καὶ σπύσας ἄνευ ἀναβολῆς νὰ θέσῃ αὐτὴν εἰς πράξιν, καίτοι δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐπαναφέρῃ τὸν Χρυσόστομα, εἰς Κωνσταντινούπολιν, διότι ἀπέθανεν εὐτὸς καθ' ὅδον

ἐπανερχόμενος ἐκ τῆς ἐξορίας), δὲν ὑπήκουσεν Ἰννοκέντιῳ τῷ Πάπα ὡς ἀρχηγῷ τῆς Ἐκκλησίας;

Ἄλλ' ὁ Ἅγιος Ἰννοκέντιος προέτεινε καὶ τὴν σύγκλησιν οἰκουμενικῆς Συνόδου πρὸς ἐξομάλυνσιν τῆς ὑποθέσεως τοῦ Χρυσοστόμου. Δὲν τὸ ἀρνούμεθα· τοῦτο ἐποιήτατο ὁ ἄκρος τῆς Ῥώμης Ἀρχιερεὺς, καὶ κατ' αἴτησιν αὐτοῦ τοῦ Χρυσοστόμου, διότι μεγάλην τρέφων ἀγάπην πρὸς τὸν ἅγιον ἐκείνον ἄνδρα, ἤθελε νὰ λάμψῃ καὶ ἀναδειχθῇ ἡ ἀθωότης αὐτοῦ, διὰ τοῦ κύρους οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐν ἣ ὅλη ἡ Ἐκκλησία ἐπιστήμως ἤθελεν ἀνακηρύξῃ τὴν αὐτοῦ ἀθωότητα.

Ὁ «Νεολόγος» ἐκ τῆς ὑποθέσεως τοῦ Χρυσοστόμου ἔπρεπε νὰ ἐξάξῃ τὴν τρανωτέραν ἀπόδειξιν τῶν πρωτείων τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, καὶ μόνον τοῦτο ἠθέλησε νὰ στρεβλώσῃ καὶ ταύτην ὡς καὶ τὴν μετὰ τοῦ Βίκτωρος τοῦ Πάπα καὶ τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου. Διότι ὁ τε Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ὁ τε Θεόφιλος Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας εἰς τὸν Πάπαν συντρέγουσι πρὸς ἐξομάλυνσιν τῶν ἑαυτῶν ὑποθέσεων· ὁ μὲν ζητῶν τὴν ἀκύρωσιν τῶν κατ' αὐτοῦ πράξεων τοῦ Θεοφίλου, ὁ δὲ τὴν ἐπικύρωσιν τῶν αὐτῶν πράξεων· καὶ ταύτην μὲν τὴν αἴτησιν ἀπορρίπτει ὁ Πάπας, ἐκείνην δὲ περιπλέκεται. Εἰς τὴν ὑπόθεσιν ταύτην τῶνόντι φαίνεται ἡλίου φαινότερον, ὅτι ἡ Ἀνατολικὴ Ἐκκλησία ἀνεγνώριζεν ἐν τῷ Ἐπισκόπῳ τῆς Ῥώμης τὸν ἀνώτατον κριτὴν τῆς Ἐκκλησίας. Καὶ λαμπροτάτη ἀπόδειξις τούτου εἶνε ὁ Διάλογος τοῦ Παλαδίου μετὰ τοῦ Διακόνου τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἐν ᾧ ἐκτίθενται πάντα τὰ διατρέξαντα μετὰ τοῦ Χρυσοστόμου, Θεοφίλου, τῶν λοιπῶν Ἐπισκόπων καὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἅπερ, δὲν ἐπιτρέπει ὁ καιρὸς νὰ ἐκθέσωμεν ἡμεῖς πάντα.

SISMANOGLIO
MEGARO

Η΄.

Μεταβαίνομεν ἤδη εἰς τὸ περίκροτον ζήτημα ὄνω-
ρίου τοῦ Πάπα, τὸν ὁποῖον ὡς ἄλλον Ἀχιλλέα αὐτῶν
προβάλλουσιν οἱ αἰρετικοὶ κατὰ τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλη-
σίας· καὶ τὸν ὁποῖον δὲν ἐδίστασε καὶ ὁ «Νεολόγος»
νὰ μεταχειρισθῆ ὡς ὄπλον ἀρῶν γὰρ κατὰ τῶν πρω-
τείων τῆς δικαιοδοσίας τῆς αὐτῆς Ἐκκλησίας.

Πρὸς ἀπόδειξιν ὅτι ἡ Ἐκκλησία καὶ φθίνοντος τοῦ
ζ΄ αἰῶνος ἀνεγνώριζε τὴν ὑπεροχὴν τῆς δικαιοδοσίας
τοῦ θρόνου τῆς Ῥώμης, δικαίωμα, ὅπερ διαφιλονεικεῖ
αὐτῶ ὁ «Νεολόγος» κατὰ τὴν ἐποχὴν ταύτην, ἀρκεῖ
μόνον νὰ παρατηρήσῃ τις ὅτι ἡ ἕκτη οἰκουμενικὴ σύ-
νοδος συνεκλήθη ὑπὸ Ἀγάθωνος τοῦ Πάπα, προηδρεύ-
θη διὰ τῶν ἀντιπροσώπων αὐτοῦ, καὶ περαιώσασα τὰς
συνεδριάσεις αὐτῆς ἔστειλε συνοδικὸν γράμμα πρὸς
τὸν αὐτὸν Πάπαν ζητοῦσα τὴν ἐπικύρωσιν τῶν ἑαυ-
τῆς πράξεων, ἐν ᾧ οὕτως ἀποτείνεται πρὸς αὐτόν :

Maximi morbi majoribus indigent auxiliis,
ut scitis, beatissime, atque idcirco Christus ve-
rus Deus noster virtus vere rerum omnium con-
ditrix et gubernatrix, sapientem dedit medi-
cum, vestram à Deo honoratam sanctitatem,
contagia hæreticæ luis fortiter propulsantem
remediis orthodoxiæ, ac valetudinis robur
membris Ecclesiæ, lagientem. Itaque tidi ut
primæ sedis antistiti, universalis Ecclesiæ, quid
agendum sit relinquimus, stanti super firmam

fidei petram. libenter, perlectis veræ confessio-
nis litteris a vestra paterna beatitudine ad piiss-
imum imperatorem missis : quas ut a summo
Apostolorum uertice divine perscriptas agnosci-
mus, per quas exortamnu per multiplicis erroris
hæreticam sectam depulissimus.

« Αἱ μέγιστα ἀρρώστια, μεγαλειτέρων ἔχουσι χρεῖαν
βοηθημάτων, ὡς οἴδατε, μακαριώτατε, διὰ τοῦτο
Χριστὸς ὁ ἀληθινὸς ἡμῶν Θεὸς, δημιουργικὴ καὶ κυ-
βερνητικὴ δύναμις τῶν ἀπάντων, σοφὸν ἔδωκεν ἰατρὸν,
τὴν ὑμετέραν Θεοίμιον ἀγιωσύνην, τὴν λοιμὴν τῆς
αἵρέσεως ἰσχυρῶς ἀπελάνουσαν, διὰ τῶν φαρμάκων
τῆς ὀρθοδοξίας, καὶ διαχέουσαν ὑγείαν καὶ δύναμιν εἰς
τὰ μέλη τῆς Ἐκκλησίας. « Ὅθεν εἰς ἐσέ, ὡς ἀρχιερέα
τοῦ πρώτου θρόνου τῆς καθόλου Ἐκκλησίας, καὶ ἐδρεύ-
οντα ἐπὶ τὴν στερεὰν πέτραν τῆς πίστεως ἀναθέτο
μὲν τὸ τί πρακτέον εὐχαρίστως », ἀναγνώσαντες τὰς
ἐπιστολάς τῆς ἀληθοῦς ὁμολογίας, σταλείσας ὑπὸ τῆς
ὑμετέρας πατρικῆς μακαριότητος εἰς τὸν εὐσεβέστα-
τον αὐτοκράτορα ἃς ἀναγνωρίζομεν ὡς θεόθεν ὑπὸ τῆς
ὑπερτάτης κορυφῆς τῶν Ἀποστόλων γραφείσας, κα-
ὲ δι' ὧν ἀπηλάσαμεν τὴν ἀναφανείσαν ἤδη πολυειδῆ αἰ-
ρεσιν ». Ἐπὶ τέλους παρακαλοῦσιν οἱ Πατέρες τῆς συ-
όδου τὸν Πάπαν νὰ ἐπικυρώσῃ τὰ πρακτικὰ αὐτῶν.
Orthodoxæ fidei, λέγουσιν αὐτῶ, splendendam lu-
cem vobiscum clare prædicavimus, quam ut
iterum per honorabilia vestra rescripta confir-
metis, vestram oramus paternam sanctitatem.
« Τὸ δικυγὲς φῶς τῆς ὀρθοδόξου πίστεως ΜΕΘ' ΥΜΩΝ

σαφῶς ἐκηρύξαμεν, ἣν ὅπως καὶ πάλιν διὰ τῶν τιμίων ὑμῶν γραμμάτων ἐπικυρώσητε, τὴν ὑμετέραν παρακλοῦμεν πατρικὴν ἀγιωσύνην.»

Ἀρχοῦντως ἀποδεικνυμένου διὰ τῶν ἀνωτέρω ὅτι ἡ Ἐκκλησία καὶ κατὰ τὸν ἕβδομον φθίνοντα αἰῶνα ἀνεγνώριζε τὴν ὑπεροχὴν τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ἐπειδὴ ἐφέραμεν εἰς τοῦτο τὴν ἀπόφασιν τῆς οἰκουμενικῆς Ἐκκλησίας, ἐρχόμεθα ἤδη νὰ ἀποδείξωμεν τὴν ἀθωότητα Ὀνωρίου τοῦ Πάπα κατὰ τῶν αἵρετικῶν συκοφαντούντων αὐτὸν πρῶτον : ὡς ἀσπασθέντα τὴν αἵρεσιν τῶν Μονοθελητῶν, καὶ δεῦτερον : ὡς τοιοῦτον καταδικασθέντα ὑπὸ τῆς ἕκτης οἰκουμενικῆς Συνόδου, συνελθούσης τὸ 680 ἐν Κωνσταντινουπόλει.

Πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἀθωότητος Ὀνωρίου τοῦ Πάπα κατὰ τῆς διπλῆς ταύτης συκοφαντίας, θέλομεν μεταχειρισθῆ ἁ. τὰς ἐπιστολάς αὐτοῦ τοῦ Ὀνωρίου, β'. τὰ συγγράμματα τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου. γ'. τὰς ἐπιστολάς Ἀγάθωνος τοῦ Πάπα καὶ διαφόρους ἄλλας ἀποδείξεις.

Κῦρος ὁ πατριάρχης Ἀλεξανδρείας συναγαγὼν κατὰ τὸ 633 τοπικὴν σύνοδον ἐν τῇ πόλει ταύτῃ, ἀνεκήρυξεν ἐν αὐτῇ πρὸς τοὺς ἄλλοις καὶ τὴν αἵρεσιν τῶν μονοθελητῶν, διδάξας μίαν ἐνέργειαν θεανδρικὴν ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν. Ἔσχε δὲ εἰς τοῦτο συναινοῦντα ὁ Κῦρος καὶ τὸν Σέργιον πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις βλέπων τὸν Ἅγιον Σωφρόνιον ἀνθιστάμενον τῇ διδασκαλίᾳ των, ἔσπευσε προλαμβάνων αὐτὸν, νὰ γράψῃ πρὸς Ὀνώριον τὸν Πάπην, ζητῶν

πρὸ αὐτοῦ δολίῳ τῷ τρόπῳ νὰ τῷ ἐκθέσῃ τί ἐφρόνει περὶ τῶν δύο ἐναντίων θελήσεων, αἱ ἐπρέσβευον τινὲς τῶν τότε αἵρετικῶν ἐν τῷ Χριστῷ ὡς ἀνθρώπῳ, καὶ τί ἐφρόνει ἐν γένει περὶ τῆς ἐνσαρκώσεως τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ.

Ὀνώριος ὁ Πάπας ἀπαντῶν αὐτῷ περὶ μὲν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὅτι ἔχει δύο φύσεις καὶ δύο ἐνεργείας θεϊαν καὶ ἀνθρωπίνην σαφῶς ἐκήρυξεν οὕτως ἰσχυρῶς *utrasque naturas, in uno Christo, unitate naturali copulatas, cum alterius communione operantes atque operatrices confiteri debemus, et divinam quidem, quæ Dei sunt operantem et humanam, quæ carnis sunt, exequentem: non divise, neque confuse, aut convertibiliter, Dei naturam in hominem, nec humanam in Deum conversam edocentes, sed naturarum differentias integras confitentes.*

«Ὁφείλομεν νὰ ὁμολογῶμεν δύο φύσεις ἐν ἐνὶ Χριστῷ, φυσικῇ ἐνότητι ἐνωθείσας, καὶ αὐτὰς ἐνεργούσας τῇ κοινωνίᾳ τῆς ἑτέρας, καὶ ἐνεργητρίας. Καὶ τὴν μὲν θεϊαν (φύσιν) τὰ θεῖα ἐνεργοῦσαν, τὴν δὲ ἀνθρωπίνην, τὰ τῆς ἀνθρωπότητος ἐκτελοῦσαν· οὐ διαιρετῶς οὐδὲ συγκεχυμένως, ἢ τρεπτῶς, τοῦ Θεοῦ τὴν φύσιν εἰς ἀνθρώπον, οὐδὲ τὴν ἀνθρωπίνην εἰς Θεὸν τραπέισαν διδάσκοντες, ἀλλὰ τὰς διαφορὰς τῶν φύσεων ἀκεραίας ὁμολογοῦντες.» Τίς δὲν βλέπει τῶντι ἐνταῦθα Ὀνώριον τὸν Πάπην διττὰς φύσεις καὶ διττὰς ἐνεργείας ἐν ἐνὶ Χριστῷ ὁμολογοῦντα, καὶ ἀποφράττοντα διὰ μιᾶς τοῦς τε Νεστορικνοὺς, δύο Χριστοὺς καὶ δύο πρόσωπα

ἐν Χριστῷ κηρύττοντας, τοὺς τε Μονοφυσίτας καὶ Μονοθελήτας τὴν σύγχυσιν τῶν δύο φύσεων θελήσειω καὶ ἐνεργειῶν καὶ τὴν τριπλὴν αὐτῶν εἰς μίαν θεαν δρικὴν ἐρεσχελοῦντας; Ἀλλ' ὁ Ὠνώριος ἀπαντῶν προσέτι καὶ εἰς τὴν ἐρώτησιν ἣν ἐπρότεινε δολίω καὶ ὑπούλω τῷ τρόπῳ ὁ Σέργιος, ἂν δηλ. ὑπάρχουσιν ἐν τῷ Χριστῷ ὡς ἀνθρώπῳ δύο ἐναντία θελήματα, καθὼς πάντες

οἱ ἄνθρωποι ἔχουσι δηλ. τὸ φυσικὸν θέλημα, καὶ τὸ τῆς ἐπιθυμίας τῆς σαρκὸς. ἀποτελέσματῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας, εἶπεν ὅτι ἐν τῷ Χριστῷ ὡς ἀνθρώπῳ δὲν ὑπάρχει παρὰ μία θέλησις ἢ φυσικὴ καὶ ἡ ἀθάνα, ἐπειδὴ ἐγεννήθη ἄνευ ἁμαρτίας, μὴ μετασχὼν τῆς κατεφθαρμένης φύσεως ἣν ἔχουσι πάντες οἱ ἄνθρωποι ο φέροντες τὰ ἀποτελέσματα τῆς προπατορικῆς ἁμαρτίας. Τοὺς λόγους τούτους τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Ὠνωρίου παρεξηγοῦντες οἱ τότε μονοθελήται καὶ σύροντες πρὸς τὴν ἑαυτῶν γνώμην, ἐσυκοφάντουν τὸν Πάπαν ἐκεῖνον ὡς ὁμογνωμονοῦντα αὐτοῖς, καὶ κηρύττοντα μίαν θέλησιν ἐν Χριστῷ ὡς Θεῷ καὶ ἀνθρώπῳ. Ἀλλ ἰδῶμεν πῶς ὁ Ἅγιος Μάξιμος ὁ ὁμολογητῆς ὑπερασπίζεται τὸν Ὠνώριον κατὰ τῶν συκοφαντιῶν τούτων. Ὁ ἅγιος ἐκεῖνος Μάξιμος, ὅστις καὶ πολλὰ ἔπαθεν ὑπὸ τῶν μονοθελητῶν, διότι ὑπερασπίζετο τὴν ὀρθοδοξίαν τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, σύγχρονος ὢν καὶ ἐν ἐντελεῖ γνώσει τῶν ἡσραγμάτων, ἰδὺ πῶς ποιεῖ τὴν ἀνάλυσιν τῶν λόγων τοῦ Ὠνωρίου ἐν τῇ πρὸς Μαρίνου Πρεσβύτερον Κύπρου δογματικῇ αὐτοῦ ἐπιστολῇ. Ἡ μικρυρία αὕτη εἶνε ὀλίγον μακρὰ, ἀλλ' ἂς μᾶς ἐπιτρέ-

ψωσιν οἱ ἀναγνώσται νὰ φέρωμεν αὐτὴν ὁλόκληρον, ἐπειδὴ νομίζομεν ὅτι δὲν θὰ εὐρωμεν καλλίτερον ὑπέρμαχον τοῦ Ὠνωρίου παρὰ τὸν Μάξιμον, ὅστις Ἕλληνας τὸ γένος, καὶ ἔχων ἐναντίους αὐτοῦ ὅλους τοὺς τότε ὁμογενεῖς, δὲν ἠδύνατο νὰ λαλήσῃ, ὑπὲρ Ὠνωρίου, παρὰ μόνον ὑπὸ ζήλου τῆς ἀληθείας κινούμενος. Ἐχει δὲ αὕτη ὡς ἐξῆς:

« Τὸν δὲ γε τῆς Ῥωμαίων Πάπαν Ὠνώριον, οὐ καταγορεύειν οἶμαι τῆς τῶν ἐμφύτων θελημάτων ἐπὶ Χριστοῦ δυάδος ἐν τῇ γραφείσῃ πρὸς Σέργιον ἐπιστολῇ διὰ τὸ ἐν θέλημα φάναι, συναγορεύειν δὲ μᾶλλον, καὶ ταύτην ὡς εἰκὸς συνιστᾶν, οὐκ ἐπ' ἀθετήσει τοῦτό γε λέγοντα τοῦ ἀνθρωπίνου καὶ φυσικοῦ θελήματος, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ μηδαμῶς τῆς ἀσπόρου συλλήψεως αὐτοῦ καὶ τῆς ἀφθόρου γεννήσεως προκαθηγεῖσθαι θέλημα σαρκὸς, ἢ λογισμὸν ἐμπαθῆ. Μόνη γὰρ θέλησις θεία καὶ πατρικὴ, δι' υἱοῦ μονογενοῦς αὐτουφεοῦντος τὴν οἰκεῖν σάρκωσιν, καὶ Πνεύματος Ἁγίου συνδρομῇ, ταύτην εἰργάσατο. Καὶ ὅτι γε ταύτης ἔχεται τῆς ἐννοίας δῆλον ἐντεῦθεν. Εἰπὼν γὰρ, ὅτι διὰ τὴν ἀφραστον ἐνωσιν τῆς ἀνθρωπίνης καὶ θείας φύσεως, καὶ θεὸς λέγεται παθεῖν, καὶ ἀνθρωπότης ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κατελήθειν μετὰ τῆς θεότητος· καὶ ταύτη δεῖξαι τὴν τῶν φυσικῶν προσόντων ἑκατέρω ἡφύσει τῶν τοῦ ἐνὸς Χριστοῦ καὶ Υἱοῦ κατ' ἐπαλλαγὴν ἄκραν ἀντίδοσιν, ἐπάγει λέγων: « Ὅθεν καὶ ἐν θέλημα ὁμολογοῦμεν τοῦ Κυρίου Ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ. » Πῶς φησὶν; « Ἐπειδὴ προδήλως ἐκ τῆς θεότητος προσελήθη ἢ ἡμετέρας φύ-

σις οὐχ ἁμαρτία» τούτέστιν οὐκ ἐκ τῆς ἁμαρτίας· μόνον οὐχὶ συμφθεγγόμενος τῷ Μεγάλῳ Ἀθανασίῳ γράφοντι τάδε κατ' Ἀπολιναρίου τοῦ ἁσεβοῦς. «Ἐγεν νήθη ἐκ γυναικὸς ἐκ τῆς πρώτης πλάσεως τοῦ ἀνθρώπου μορφὴν ἑαυτῷ ἀναστητάμενος, ἐν ἐπιδείξει σαρκὸς δίχως σαρκικῶν θελημάτων καὶ λογισμῶν ἀνθρωπίνων, ἐν εἰκόνι καινότητος· ἡ γὰρ θέλησις θεότητος μόνη, ἐπειδὴ καὶ φύσις ὅλη θεότητος.» Ἐπειδὴ γὰρ τῆς δι' ἡμᾶς κατὰ σάρκα λόγου γεννήσεως, ὑπὲρ ἡμᾶς ἡ πρόοδος γέγονεν· οὐ γὰρ σαρκὸς ἐμπαθῆς προηγέσατο θέλησις ἢ λογισμὸς, ὡς ἐφ' ἡμῶν ὁράται, διὰ τὴν ἐξ ἀπάτης τοῦ γένους κατακρατουῦσαν ἡδονὴν, ἀλλὰ θέλησις θεότητος μόνη δι' υἱοῦ αὐτουργοῦντος, ὡς ἔφην, τὴν οἰκείαν σωμάτωσιν κατ' εὐδοκίαν Πατρὸς, καὶ συνεργίαν τοῦ Παναγίου Πνεύματος, καινοτομοῦντος ἐν ἑαυτῷ τε καὶ δι' ἑαυτοῦ τὸν ἐπισαχθέντα τῇ φύσει τῆς γεννήσεως τρόπον, καὶ ἀσπόρως τὴν ἑαυτοῦ ποιουμένου σύλληψιν ἐκ τῆς Ἁγίας Θεοτόκου καὶ Ἐπιπαρθένου Μαρίας· τοῦτον δὲ τὸν ἀρρήτον αὐτοῦ τῆς γεννήσεως σκοπήσαντες λόγον, ἐκεῖνος μὲν, «θέλησιν μόνην ἐπ' αὐτοῦ θεότητος» εἶπεν, οὗτος δὲ, «θέλημα ἐν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐπειδὴ προδήλως, φησὶν, ἐκ τῆς θεότητος προσελήφθη ἡ ἡμετέρα φύσις, καὶ οὐχ ἁμαρτία, δίχα σαρκικῶν θελημάτων καὶ λογισμῶν ἀνθρωπίνων» ὡς ὁ θεῖος φησὶν Ἀθανάσιος: «Οὐ μὲν γε τὸ μὴ καὶ ὡς ἀνθρώπον αὐτὸν μετὰ τοῦ εἶναι φύσει θεὸν οὐκ ἔχειν ἀνθρώπινον θέλημα καὶ φυσικόν, ὡσπερ οὖν καὶ θεῖον καὶ Πατρικόν.»

Τὸ δ' αὐτὸ καὶ τοῖς ἐξῆς ὑπενίττεται, φάσκων, «Χωρὶς ἁμαρτίας συνελήφθη ἐκ Πνεύματος Ἁγίου, καὶ τῆς ἁγίας ἀχράντου καὶ ἀειπαρθένου Θεοτόκου Μαρίας, καὶ χωρὶς μολυσμοῦ ἐξ αὐτῆς κατὰ σάρκα γεγέννηται.» Τὴν δὲ γε θεῖαν Γραφὴν ἐπαινετῶς τε καὶ ψεκτῶς παράγει τῆς σαρκὸς μνημονεύουσαν, οὐχ ἑτέραν μὴ γένοιτο τῇ τε φύσει καὶ τῇ οὐσίᾳ τὴν τοῦ Κυρίου σάρκα πρὸς τὴν ἡμετέραν ὑποβάλλων νοεῖν, ὃ γε ταύτην ἠπίστατο προσληφθεῖσαν ἐκ τῆς ἡμετέρας οὐσίας, ἡγούτων τῆς ὁμοφυοῦς ἡμῖν Ἐπιπαρθένου καὶ Θεομήτορος παναγίων σπλάγχχνων, «ἀλλ' ἑτέραν τῇ ἀναμαρτησίᾳ, καὶ τοῦ μηδαμῶς ἀντιταττόμενον ἔχειν, καθάπερ ἡμεῖς ἐν τοῖς μέλεσι τὸν ἐκ παραβάσεως νόμον τῷ νόμῳ τοῦ πνεύματος.» «Οὐ γὰρ προσελήφθη, φησὶν, ὑπὸ τοῦ Σωτῆρος ἡ κατεφθαρμένη ἀπὸ τῆς ἁμαρτίας σὰρξ, ἢ ἀντιστρατευομένη τῷ νόμῳ τοῦ νοῦς αὐτοῦ.» Οὕτινος γὰρ οὐ προκαθηγήσατο ὁ κατ' ἁμαρτίαν διὰ σποράς τῆς γεννήσεως νόμος, «τούτου παντελῶς οὐδὲ τοῖς μέλεσιν ἐνυπάρχει, ἀλλὰ νόμος θείας δικαιοσύνης» πρὸς ὑποτύπωσιν ἡμῖν ἐκφαινόμενος, καὶ τὸν ἐκ παραβάσεως ἐπιταχθέντα τῇ φύσει τελείως ἐξαφανίζων. «Ἦλθε γὰρ, φησὶν, ὁ ἀναμάρτητος, ζητῆσαι καὶ σῶσαι τὸ ἀπολωλὸς, τούτέστι τὴν ἁμαρτήσασαν τοῦ ἀνθρωπίνου γένους φύσιν. Ἐτερος γὰρ νόμος ἐν τοῖς μέλεσιν αὐτοῦ, ἢ θέλημα διάφορον ἢ ἐναντίον οὐ γέγονε τῷ Σωτῆρι.» Ἐντεῦθεν δεικνύς, οὐχ ὡς οὐκ εἶχεν ἀνθρώπινον θέλημα καὶ φυσικόν· οὐ γὰρ λέξας φαίνεται τοῦτο· «ἀλλ' ὅτι περ ὡς ἀνθρώπος οὔτε κατὰ σῶμα διὰ τῶν

μελῶν τὴν αἰανοῦν ἐκέκτητο παρὰ φύσιν ἐνέργειαν, οὔτε μὴν κατὰ ψυχὴν θελήματος ἐναντίαν ἢ παράλογον κίνησιν, ὡσπερ ἡμεῖς, «ἐπειδὴ καὶ ὑπὲρ νόμον ἀνθρωπίνης φύσεως ἐτέχθη.»

Τρανώτερον δὲ κἂν τοῖς ἐξῆς παρίστησιν, ὡς ὁ λόγος ἦν αὐτοῦ μόνον τὸ ἐμπαθές, ἀλλ' οὐ τὸ φυσικὸν ἐπὶ τοῦ σωτῆρος ἀποδιορίσασθαι θέλημα. Καὶ ὅτι περ κἂν τῷ φυσικῷ καὶ ἀνθρωπίνῳ πρὸς τὸ πατρικὸν καὶ θεῖον συνέβαινε μὲν, οὐδεμίαν τὴν ἐξ ἀντιπράξεως ἔχων πρὸς ἐκεῖνα διαφοράν, ὑποτύπωσιν δὲ διδοὺς ἡμῖν ἑαυτὸν, τὸ οἰκεῖον ἐκουσίως ὑπέττατεν· συνίστα δὲ τὸ πατρικὸν, ὃ ἂν καὶ ἡμεῖς ἐκμιμούμενοι, τὸ ἑαυτῶν ἀθετήσαντες, τὸ θεῖον διὰ πάσης σπουδῆς ἐκπληρώσωμεν, λέγουσιν οὕτως: «Κἂν γέγραπται, ὅτι οὐκ ἤλθον ποιῆσαι τὸ ἐμὸν θέλημα, ἀλλὰ τοῦ πέμψαντός με Πατρὸς· καὶ, οὐχ ὃ ἐγὼ θέλω, ἀλλ' εἴ τι σὺ Πάτερ, οὐκ εἰσι ταῦτα διαφόρου θελήματος» τούτέστιν ἐναντίου καὶ ἀντιπράττοντος, «ἀλλὰ τῆς προσληφθείσης ἀνθρωπίνης οἰκονομίας οἰκειουμένης συμπαθῶς τὰ ἡμέτερα. Ταῦτα γὰρ δι' ἡμᾶς ἔλεγεν, οἷς ἔδωκε παράδειγμα ὁ τῆς εὐσεβείας διδάσκαλος, ἵνα τοῖς ἴγνεσιν αὐτοῦ ἐπώμεθα καὶ μὴ τὸ ἴδιον ἕκαστος ἡμῶν, ἀλλὰ τὸ το Κυρίου μᾶλλον ἐν πᾶσι προτιμήσῃ θέλημα.» Οὐκ ἀνάρεσιν οὖν, ὡς ἔφην, τοῦ φυσικοῦ καὶ ἀνθρωπίνου θελήματος, ἀλλὰ τοῦ ἐμπαθοῦς καὶ παρὰ φύσιν ποιεῖ· καὶ διόλου φάναι, τὸ πάσης ἀμαρτίας ἐλεύθερον τὸ καθ' ἡμᾶς, ἐπιμαρτύρεται τὸν δι' ἡμᾶς σαρκωθέντα Θεόν.

Καὶ ἴν' ἐπιτόμως εἶπω, διὰ τοῦ ἐνός θελήματος, τὸ

μόνην τῆς αὐτοῦ κατὰ σάρκα γεννήσεως τὴν θεῖαν προκαθηγήσασθαι θέλησιν δηλοῦν αὐτὸν οἶμαι· διὰ δὲ τοῦ «μὴ ὑπάρχειν θελήματος διαφοράν,» τὸ ἐναντίον οὐκ ἔχειν ἢ ἀντιπράττον, ἀλλὰ τὸ συμβαῖνον διόλου καὶ ἠνωμένον. "Ὅθεν ἠνίκα μὲν τὴν ἡμετέραν φύσιν ἐκ τῆς θεότητος προσειλήφθαι λέγη, θελήματος ἐνός μνημονεύει· ἠνίκα δὲ τὸ «οὐκ ἤλθον ποιῆσαι τὸ θέλημα τὸ ἐμὸν,» εἰς μέσον τῷ λόγῳ προτίθησι, τὸν ἀριθμὸν ἀφείς, «οὐκ εἰσι ταῦτα, φησί, διαφόρου θελήματος», τούτέστιν ἐναντίου καὶ ἀντικειμένου, ἐξ οὗ τὸ δύο κατὰ φύσιν ὑπάρχειν ἐν τῷ Σωτῆρι θελήματα προδήλως συνάγεται. Εἰ γὰρ ἐναντίον οὐκ εἶχεν, φυσικὸν εἶχεν ὡς ἄνθρωπος. Τὸ γὰρ οὐκ ἐναντίον, φυσικὸν πάντως, καὶ οὐδεὶς ἀντερεῖ· οἷδὲν γὰρ ἐν τῇ φύσει ἢ τοῖς κατὰ φύσιν παντελῶς ἐναντίον. Δέος οὖν ἐπιβάλλειν, ὃ μὴ κυρίως ἐν τοῖς ἑαυτοῦ γέγραφε λόγοις, καὶ μηχανᾶσθαι τοὺς δι' ἐναντίας οἰκειάς ὁδοῖς ὡς οὐκ ἀρίστης ἐπικάλυμμα ποιεῖν τ' ἀνδρός τὰ γράμματα, καθ' ἕτερον ταῦτα παρὰ τὸν ἐκείνου σκοπὸν παρεξηγουμένους. Συνηγοροῦντα γὰρ ἔχει τὸν λόγον, πᾶσαν τοῦ ἐπηρεαστοῦ καταδρομὴν ἀπελαύνοντα.

Καὶ οὕτω μὲν ἐγὼ γε τὸ νοῦν ἔχειν ὑπολαμβάνω, πάσης ὄντα καθαρὸν ὑποψίας. Βεβαιότερον δὲ μοι τοῦτον πεποιήκεν ἐκ τῆς πρεσβυτέρας Ρώμης ἐπανελθὼν ὁ ὀσιώτατος πρεσβύτερος κύριος ἀββᾶς Ἀναστάσιος, ἀνήρ εἰ καὶ τις ἄλλος ἀρετῇ τε θείᾳ καὶ φρονήσει κεκοσμημένος· καὶ φήσας ὡς πολὺς αὐτῷ λόγος κελίνηται πρὸς τοὺς ἐκεῖσε τῆς μεγάλης Ἐκκλησίας ἱερωτάτους

άνδρας, διὰ τὴν πρὸς Σέργιον ἐξ αὐτῶν γραφεῖσαν ἐπιστολήν, ὃ του χάριν καὶ πῶς αὐτῇ διερωτῶν ἐνετάγη τὸ ἐν θέλημα. καὶ εὖρεν ἀσχάλλοντας ἐν τούτῳ, καὶ ἀπολογουμένους, καὶ πρὸς αὐτοῖς τὸν ταύτην ἐν λατίνοις ὑπαγορεύσαντα, κατὰ κέλευσιν αὐτοῦ (τοῦ Ὁνωρίου) κύριον ἀββᾶν Ἰωάννην, ἀγιώτατον σύμπονον, ἰσχυριζόμενον ὡς οὐδαμῶς ἐπίμνησιν ἐν αὐτῇ δι' ἀριθμοῦ πεποίηται ἐνὸς τὸ παράπαν θελήματος, εἰ καὶ τοῦτο ἐνεπλάσθη παρὰ τῶν ταύτην ἐρμηγευσάντων εἰς τὴν Ἑλλάδα φωνήν.

Οὔτε μὴν τὴν οἰανοῦν ἀκύρωσιν ἢ ἐκβολὴν τοῦ κατ' ἀνθρώπινον φυσικοῦ τοῦ Σωτήρος θελήματος, ἀλλὰ τοῦ καθ' ἡμᾶς καὶ διαβεβλημένου τελείαν ἀποσκευὴν καὶ ἀναίρεσιν, καθ' ὃ καὶ ὁ πρὸς ἄλληλα τῶν ὁμογενῶν συνίσταται πόλεμος, δεῖξαι βουλόμενος πάσης οὔσαν καθάραν ἁμαρτίας τὴν προσληφθεῖσαν σάρκα, κατὰ τὴν τῶν ἱερωτάτων λογίων καὶ τῶν πατρικῶν διδασμάτων παράδοσιν. Καὶ φαίνονται πῶς διὰ τῶν τοιούτων λόγων, συνάδοντες τοῖς ἀσπίως ἐξηγηθεῖσι παρὰ τῆς ἐμῆς οὐθενίας, καὶ οἷον ἐπισφραγίζοντες τὴν ὑπὲρ Ὁνωρίου γενομένην συνηγορίαν.

Ταῦτα γοῦν ἀπολογησαμένους διαγνοῦς, ἐθαύμασα λίαν αὐτῶν τὴν ἀκρίθειαν, ὡσπερ οὖν καὶ κατεπλάγη τὴν πανουργίαν, τῶν πάντα τολμώντων ὑπὲρ ἐνός, τοῦ διακενῆς ἀσεβεῖν, καὶ θελόντων, ὡς ἔθος αὐτοῖς πάλαι καὶ νῦν παρακλοπαῖς τισι καὶ παρεξηγήσει τοὺς ἐκθύμως κατ' αὐτῶν ἀγωνιζομένους, τόγε παρὰ τὸ εἰκός, εἰς ἑαυτοὺς ἐπισπᾶσθαι, καὶ τὰν νοῦν σφετερίζεσθαι μηδαιμῶς συνεπόμενον. Ἀναγκαίως οὖν καὶ τοῦτο μα-

θῶν δεοθήλωκά σοι, θεοτίμητε Πάτερ, ὡς ἂν διὰ πάντων φραξάμενος ἔχεις, ὅπως διακρούση τῶν ἐναντίων τὰς φάλαγγας, λόγῳ τε βάλλων ἐντόνως καὶ πίστει κατὰ κράτος ὑπερνικῶν, δόξαν τε τὴν τοῦ Μονογενοῦς ἐντεῦθεν εἰς ἀνάρρησιν ἔχων, καὶ διάδημα τὴν αὐτοῦ κατὰ χάριν κοινωνίαν καὶ ἔνωσιν.»

Μετὰ τοιαύτην μαρτυρίαν τοσοῦτον ἐνδόξου ἀθλητοῦ τῆς πίστεως, Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ, τίς ἠδύνατο οὐκαίως νὰ ἐπιστηρίξη καὶ πάλιν ὅτι ὁ Ὁνωριος ἠσπᾶσθη τὴν ἀίρεσιν τῶν μονοθελητῶν; Ἐν μόνον ἔχομεν νὲ παρατηρήσωμεν εἰς τοὺς ἀναγνώστας τῶν, ὅτ δηλ. καθὰ φαίνεται, καὶ ὁμολογεῖ καὶ ὁ ἴδιος Μάξιμος οἱ μονοθελητῆται παρεχάραξαν τὴν ἐπιστολήν Ὁνωρίου τοῦ Πάπα μεταφράσαντες αὐτήν. Ἐπειδὴ δὲν εὐρίσκομεν ἐν τῇ ἀναλύσει αὐτῆς ἣν ποιεῖ ὁ Ἅγιος Μάξιμος φράσιν τινα ἣτις ἐπὶ πλεῖον δεικνύει τὸν ὀρθόδοξον νοῦν ὃν εἶχεν ὁ Ὁνωριος ὁ Πάπας γράφων τὴν ἐπιστολήν ταύτην. Ἔστι δὲ ἡ φράσις αὕτη ἡ ἐξῆς; εἰπὼν ὁ Ὁνωριος: *quia profecto a divinitate assumpta est nostra natura, non culpa*: «ὅτι προδήλως ἐκ τῆς θεότητος προσελήφθη ἡ ἡμετέρα φύσις, οὐχ ἁμαρτία», ἐπιφέρει: *ilia profecto, quae ante peccatum creata est, non quae post prevaricationem vitata est*. «Ἐκεῖνη δηλαδὴ ἣτις πρὸ τῆς ἁμαρτίας ἐπλάσθη, καὶ οὐχί ἣτις κατεφθάρη μετὰ τὴν παράδοσιν» (τοῦ Ἀδάμ.).

Καὶ καθὼς βλέπει τις σαφῶς ἐνταῦθα Ὁνωριος ὁ Πάπας ὁμολογεῖ ὅτι ὁ Χριστὸς εἶχε μὲν τὴν ἀνθρώπινον

νον θέλησιν, οὐχὶ ὁμῶς καὶ τὴν ἐμπαθῆ, ἐπειδὴ προσ-
έλαβε τὴν ἀθάναν ἀνθρωπότητα, οὐχὶ τὴν κατεφθαρ-
μένην. Ἄλλ' ἴδωμεν ἤδη τί γράφει περὶ τοῦ Ὁνωρίου ὁ
γραμματεὺς αὐτοῦ ὁ ἀββᾶς Ἰωάννης.

Καθὼς λέγει ὁ Ἅγιος Μάξιμος, διαταραχθεῖσης τῆς
Δύσεως ἐπὶ τῇ ἀκοῇ ὅτι οἱ Μονοθεληταὶ ἔσυρον πρὸς
ἑαυτοὺς τὴν ἐπιστολὴν Ὁνωρίου τοῦ Πάπα, Ἰωάννης ὁ
Δ' τρία ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὁνωρίου διέταξε τὸν
γραμματεῖα τοῦ αὐτοῦ τὸν ἀββᾶν Ἰωάννην, ἵνα γράψῃ
ἐκ προσώπου αὐτοῦ πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Κωνσταν-
τῖνον ἐπιστολὴν ἐν ἣ νὰ ἐξηγήσῃ τὸν νοῦν τοῦ Ὁνω-
ρίου.

Ἔστι δὲ ἡ ἐπιστολὴ αὕτη ἡ ὡς ἐξῆς ἔχουσα: Quan-
tum ex diversis suggestionibus, quæ ad nos
catervatim venerunt, quinimo et ex ipso audito
didicimus, omnes occidentales partes scandali-
zatz turbantur, fratre nostro Pyrro Patriarcha
per litteras suas huc atque illuc transmissas
nova quædam et præter regulam fidei paedi-
cante, et ad proprium sensum quasi sanctæ
memoriæ Honorium Papam decessorem no-
stum attrahere festinante, quod a mente Catho-
lici patris erat penitus alienum. . . . Igitur, ut
vestra benignitas causam totam rei discere
possit, subtilissima veritate, quæ ante brevis
intercapedinem temporis gesta sunt, emarrabo.
Sergius reverendæ memoriæ Patriarcha prædi-
cto sanctæ recordationis Romanæ urbis Pon-

ifici significavit, quod quidam in Redemptore
nostro Domino Iesa Christo *duas contrarias*
dicerent voluntates. Quo præfatus Papa com-
perto, rescripsit ei quia Salvator noster, sicut
esset monadicus unus, ita et valde mirabilite-
super omne genus hominum conceptus et na-
tus est. . . . Et idcirco unam voluntatem secun-
dum primam formationem Adæ naturalem hu-
manitatis suæ Dominus noster Jesus Christus
habere dignatus est, non *duas contrarias, que-*
madmodum nunc nos habere dignoscimur' qui de
peccato sumus Adæ geniti. . . . duas autem dico
mentis et carnis, invicem reluctantes. . . . In
dispensatione itaque carnis suæ, duas numquam
habuit (Christus) contrarias, voluntates, nec re-
pugnavit voluntati mentis ejus voluntas carnis
ipsius. . . . *Quod quidam ad proprium sensum*
convertentes, divinitatis ejus et humanitatis
unam eum (Honorium) voluntatem docuisse
suspicati sunt; *quod veritati omnimodis est*
contrarium. . . .

α Καθ' ἃ ἐκ διαφορῶν ἐπιστολῶν (suggestionibus)
αἵτινες ἡμῖν σωρηδὸν ἀφίκοντο, καὶ ἐξ ἀκοῆς εἰσέτι
ἐμάθομεν, πάντα τὰ μέρη τῆς ἐσπερίας Εὐρώπης σκαν-
δαλισθέντα ἄγαν ἄχθονται, τοῦ ἀδελφοῦ ἡμῶν Πύρρου
τοῦ Πατριάρχου διὰ γραμμάτων τῆδε κάκεῖσε διτθίβα-
ζομένων καινοφανῆ τινα καὶ παρὰ τὸν κανόνα τῆς
πίστεως κηρύττοντος, καὶ «σπεύδοντος ἵνα σύρη πρὸς

τὸν ἑαυτοῦ νοῦν τὸν προκάτοχον ἡμῶν τὸν μακαρία τῇ μνήμῃ Πάπαν Ὀνώριον, ὅπερ πάντῃ ἀλλότριον ἦν ἀπὸ τοῦ πνεύματος τοῦ καθολικοῦ πατρός».

Ὅθεν, ἵνα ἡ ὑμετέρα εὐμένεια δυνηθῇ νὰ μάθῃ πᾶσαν τὴν ὑπόθεσιν τοῦ πράγματος, διηγῆσομαι αὐτῇ, ἀκριβεστάτῃ τῇ ἀληθείᾳ, ὅσα πρὸ μικροῦ ἐγένοντο. Σέργιος ὁ Πατριάρχης τῷ προμνησθέντι ἀκιδίμῳ τῆς Ρώμης Ἀρχιερεῖ ἔγραψεν, ὅτι τινὲς ἔλεγον ἐν τῷ Λυτρωτῇ Χριστῷ τῷ Κυρίῳ ἡμῶν δύο ἐναντία θελήματα. Τοῦτο μαθὼν ὁ προφῶρηθεις Πάπας, ἀντεπέστειλεν αὐτῷ γράφων, ὅτι ὁ Σωτὴρ ἡμῶν, καθάπερ ἦτο εἰς μοναδικός, οὕτω καὶ ἐξαισίῳ τῷ τρόπῳ ὑπὲρ πᾶν τὸ γένος τῶν ἀνθρώπων συνελήφθη καὶ ἐγεννήθη. Καὶ διὰ τοῦτο ἐν θέλημα κατὰ τὴν πρώτην φυσικὴν τοῦ Ἀδάμ πλάσιν τῆς ἀνθρωπότητος αὐτοῦ ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἔχειν κηδύκησε, «οὐχὶ δύο ἐναντία, καθάπερ γνωρίζομεν ὅτι ἔχομεν ἡμεῖς», οἱ γεννηθέντες ἐκ τῆς ἀμαρτίας τοῦ Ἀδάμ. «δύω δὲ λέγω, τοῦ πνεύματος καὶ τῆς σαρκός, ἀντιστρατευόμενα ἀλλήλοις». Ἐν τῇ οἰκονομίᾳ λοιπὸν τῆς σαρκὸς αὐτοῦ, οὐδέποτε (ὁ Χριστὸς) δύω ἔσχεν ἐναντία θελήματα, οὐδὲ ἀντεστράτευε τῷ θελήματι τοῦ πνεύματος αὐτοῦ, τὸ θέλημα τῆς σαρκὸς αὐτοῦ. «Ὅπερ τινες πρὸς τὸν ἑαυτῶν νοῦν στρέφοντες», ὑπωπεύθησαν ὅτι ἐδίδαξεν (ὁ Ὀνώριος) μίαν θέλησιν τῆς θεότητος αὐτοῦ καὶ ἀνθρωπότητος. «Ὅπερ τῆς ἀληθείας παντελῶς ἐστὶν ἀλλότριον.»

Ἡ ἐπιστολὴ αὕτη γραφεῖσα μὲν ὑπὸ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάν-

νου, ἐκ προσώπου δὲ τοῦ ἀγίου Ἰωάννου τοῦ Δ', ὅστις δὲν κατέσχε τὸν Ἀποστολικὸν θρόνον τῆς Ρώμης εἰμὴ τρία ἔτη μετὰ τὸν θάνατον τοῦ Ὀνωρίου, δὲν ἀφαιρεῖ πᾶσαν ἐκ τοῦ μέσου ἀμφιβολίαν περὶ τὴν ὀρθοδοξίαν τοῦ Πάπα Ὀνωρίου; Διότι τίς ἄλλος ἠδύνατο νὰ γνωρίξῃ κάλλιον τὸν νοῦν τῆς ἐπιστολῆς εἰμὴ ὁ συντάξας αὐτὴν ἀββᾶς Ἰωάννης; Τίς ἄλλος, εἰμὴ Ἰωάννης ὁ Δ', ὅστις καὶ συνέζησε μετὰ τοῦ Ὀνωρίου, καὶ πολλὰ συνδιελέχθη μετ' αὐτοῦ, καὶ συνεζήτησατο μετ' αὐτοῦ τὸ ζήτημα τῆς τῶν Μονοθελητῶν αἵρέσεως;

Ἀφοῦ ἰκνωῖς ἀπεδείξαμεν διὰ τῶν ἐπιστολῶν αὐτῶν τοῦ Ὀνωρίου, διὰ τῶν συγγραμμάτων Μαξίμου τοῦ ὁμολογητοῦ καὶ τοῦ ἀββᾶ Ἰωάννου, τὴν ὀρθοδοξίαν τοῦ Πάπα τούτου, μετακίνομεν ἤδη νὰ ἀποδείξωμεν τὸ δεύτερον μέρος τῆς θέσεώς μας, ὅτι δηλ. ὁ Πάπας οὗτος δὲν κατεδικάσθη ὑπὸ τῆς ἑκτης οἰκουμενικῆς Συνόδου ὡς ἀσπασθεὶς τὴν αἵρεσιν τῶν Μονοθελητῶν.

Οἱ κατηγοροῦντες τὸν Ὀνώριον ὅτι ἔπεσεν εἰς τὴν αἵρεσιν τῶν Μονοθελητῶν βασίζονται καὶ ἐπιπυρεφθαρμένων πρακτικῶν τῆς ἑκτης οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἐν οἷς μετὰ τῶν Μονοθελητῶν τῶν καταδικασθέντων ὑπὸ τῆς Συνόδου τάχτης προσετέθη καὶ τὸ ὄνομα Ὀνωρίου τοῦ Πάπα.

Ἰπῆρξεν τῶντι συνήθεια πρὸς τοὺς Ἀνατολικούς, καὶ ἰδίως τοῖς αἰρετικοῖς νὰ παραφθείρωσι καὶ παραχαράττωσι τὰ πρακτικὰ τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, στρέφοντες αὐτὰ κατὰ τὴν εὐαρέσκειάν των. Διὰ

τοῦτο, ὁ Ἅγιος Ἀθανάσιος ἐζήτησεν ἐκ τῆς Ρώμης παρὰ τοῦ Πάπα Ἁγίου Μάρκου ἀντίγραφον τῶν πρακτικῶν τῆς Α΄ ἐν Νικαίῃ οἰκουμενικῆς Συνόδου λέγων αὐτῷ ὅτι ἐν τῇ Ἀνατολῇ δὲν ἠδύνατο νὰ εὑρῆ ἀντίγραφον τούτων καθαρὸν, ἐπειδὴ οἱ Ἀρειανοὶ διέφθειραν πάντα.

Ὁ Ἅγιος Λέων ὁ Πάπας παραπονεῖτο ὅτι οἱ Γραικοὶ παρέφθειραν ζῶντος ἐτι αὐτοῦ τὴν δογματικὴν ἐπιστολὴν ἣν ἔγραψε πρὸς τὸν Ἅγιον Φλαβιανόν. Καὶ ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος ἐπιμαρτυρεῖ ὅτι οἱ ἐν Κωνσταντινουπόλει παρεχάραξαν τὰ πρακτικὰ τῆς ἐν Χαλκηδόνι Συνόδου. Τὸ αὐτὸ δὲ ὁ Πάπας ὁ ἅγιος Νικόλαος ὁ Α΄ ὑποπτεύεται γενόμενον ἐν τοῖς πρακτικοῖς τῆς τρίτης ἐν Ἐφέσῳ οἰκουμενικῆς Συνόδου· καὶ ἀποστέλλων εἰς τὸν Αὐτοκράτορα Μιχαήλ τὴν ἐπιστολὴν Ἀδριανοῦ τοῦ Α΄ ἀποδεικνύει καὶ αὐτὴν παραφθαρθεῖσαν. Διότι τῶντι ὅσα ὁ Πάπας οὗτος ἐν τῇ ἐπιστολῇ αὐτοῦ πρὸς Φώτιον ἀναφέρει ἐκ τῆς ἐπιστολῆς τοῦ Πάπα Ἀδριανοῦ τοῦ Α΄ πρὸς τὸν Ταράσιον, δὲν εὐρίσκοντα ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ, καθὼς ἀναγινώσκομεν αὐτὴν ἐν ταῖς πράξεσι τῆς ἐβδόμης οἰκουμενικῆς Συνόδου.

Καὶ οἱ πατέρες δὲ τῆς ἕκτης οἰκουμενικῆς Συνόδου ἀνεκάλυψαν ὅτι οἱ Γραικοὶ ἐνόθευσαν τὰ πρακτικὰ τῆς πέμπτης οἰκουμενικῆς Συνόδου· ὡς φαίνεται τῶντι τοῦτο ἐν ταῖς πράξεσι γ΄. ιβ΄. καὶ ιδ΄. ὅπου ἀκούσαντες οἱ Ληγάτοι τῆς Ἁγίας Ἐδρας ἀναγνώσαντα τὰ πρακτικὰ τῆς Συνόδου ἐκείνης ἀνεφώνησαν: «Ἐνοθεύθη τὸ πρῶν βιβλίον τῆς πέμπτης Συνόδου, ἃς μὴ ἀνα-

γνωσθῆ ποτὲ ὁ λόγος ὁ ἐπιγραφόμενος τοῦ Μηνᾶ πρὸς Βιγίλιον· διότι εἶνε νενοθευμένος· καὶ πάλιν ὁπόταν ἀνεγινώσκοντο δύο βιβλία εὐρισκόμενα ἐν τῇ ἐβδόμῃ πράξει τῆς πέμπτης Συνόδου, ἐν τοῦ Βιγιλίου πρὸς τὸν Αὐτοκράτορα Ἰουστιανόν, καὶ ἕτερον τοῦ αὐτοῦ πρὸς τὴν αὐτοκράτειραν Θεοδώραν, οἱ Ληγάτοι τοῦ Ἀποστολικοῦ Θρόνου ὁμοῦ μετὰ τῶν Ἁγίων Πατέρων ἐγερθέντες ἀνεφώνησαν: Θεὸς φυλάξει Κύριε, (αὐτοκράτωρ), δὲν εἶπεν ὁ Βιγίλιος μίαν ἐνέργειαν. Δὲν εἶνε ταῦτα βιβλία τοῦ Βιγιλίου. Ἐνοθεύθη τὸ βιβλίον τοῦτο, καθὼς καὶ αἱ ἀρχαὶ τοῦ πρώτου βιβλίου τῆς πέμπτης Συνόδου.» (Ἐκ τῶν πράξεων τῆς ΣΤ΄ οἰκουμενικῆς Συνόδου).

Ἀφοῦ λοιπὸν οἱ αἵρετικοὶ δὲν ἐδίστασαν νὰ νοθεύσωσι τὰ πρακτικὰ τῆς Α΄ τῆς Γ΄ τῆς Δ΄ τῆς Ε΄ καὶ τῆς Ζ΄ τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ ἰδίως εἰς ὅ, τ ἀπέβλεπε τὴν μίαν ἐνέργειαν οὐδόλως δυσκολευόμεθα νὰ πιστεύσωμεν εἰς τὸν Ἀναστάσιον τὸν Βιβλιοθηκᾶριον λέγοντα κατὰ μαρτυρίαν Θεοφάνους τοῦ Ἰσαύρου Γραικοῦ ἱστορικοῦ συγχρόνου σχεδὸν τῆς ἕκτης οἰκουμενικῆς Συνόδου, ὅτι ὁ Θεόδωρος Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως καταδικασθεὶς ὑπὸ τῆς ἕκτης Συνόδου ὡς τὰ τῶν μονοθελητῶν φρονῶν, ἐξαλείψας τὸ ἔχυτοῦ ὄνομα ἐκ τῆς καταδικτικῆς ἐκείνης, προσέθηκεν ἀντ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα Ὀνωρίου τοῦ Πάπα! Ἡ μαρτυρία αὕτη Ἀναστασίου τοῦ Βιβλιοθηκᾶριου, συγγραφέως οὕτως ἀξιοπίστου, καὶ οὕτω τιμωμένου παρὰ τοῖς θεολόγοις τῶν μεταγενεστέρων αὐτοῦ γενεῶν, Γραικοῦ δὲ ὄντο

ὑπερκαπίσθη ἡ πνευματικὴ αὐτῆς μήτηρ τοῦ γαλιανοτάτου ὑμῶν κράτους, ἡ ἀποστολικὴ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἥτις χάριτι Θεοῦ τοῦ παντοκράτορος «ἀπὸ τοῦ κανόνος τῆς ἀποστολικῆς παραδόσεως οὐδέποτε ἀποδειχθήσεται ὅτι ἀπεπλανήθη· οὐδὲ ὑπέκυψεν εἰς τὰς αἰρετικὰς καινοφωνίας διστραφεῖσα.» ἀλλὰ καθὼς ἀπ' ἀρχῆς τῆς χριστιανικῆς πίστεως παρέλαβεν ἀπὸ τῶν θεμελιωτῶν αὐτῆς τῶν κορυφαίων τοῦ Χριστοῦ Ἀποστόλων, «ἀμίαντος μέχρι τυῦδε διαμένει»· κατὰ τὴν θείαν ἐπαγγελίαν αὐτοῦ τοῦ Κυρίου καὶ Σωτῆρος, ἣν ὑπεσχέθη ἐν τοῖς ἱεροῖς Εὐαγγελίοις τῶ κορυφαίῳ τῶν μαθητῶν αὐτοῦ: Πέτρε, Πέτρε, λέγων, ἰδοὺ ὁ Σατανᾶς ἐζητήσατο τοῦ σινιάσαι ὑμᾶς ὡς τὸν σῖτον· ἐγὼ δὲ εἶδεθῆν περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπη ἡ πίστις σου· σὺ δὲ ποτε ἐπιστρέψας στηρίζον τοὺς ἀδελφούς σου. Ἄς θεωρήσῃ λοιπὸν ὑμετέρα γαλιανιδῶσα ἐπισέικεια, ὅτι ὁ Κύριος καὶ Σωτὴρ πάντων, οὗτινος ἔστιν ἡ πίστις, καὶ ὅστις ὑπεσχέθη ὅτι οὐκ ἐκλείψει ἡ πίστις τοῦ Πέτρου, παρήγγειλεν αὐτῷ νὰ στηρίξῃ τοὺς ἀδελφούς αὐτοῦ, «ὅπερ ὅτι οἱ ἀρχιερεῖς τοῦ Ἀποστολικοῦ Θρόνου, οἱ προκατόχοι τῆς ἐμῆς ταπεινότητος πιστῶς ΠΑΝΤΟΤΕ ἔπραξαν τοῖς πᾶσιν ἐστὶ δῆλον.»

« Hæc est veræ fidei regula, quam et in prosperis et in adversis vivaciter tenuit et defendi hæc spiritalis mater vestri tranquillissimi imperii, apostolica Christi Ecclesia : quæ per Dei omnipotentis gratiam a tramite apostolicæ traditionis numquam errasse probabitur, nec hæ-

reticis novitatibus depravata succubuit ; sed ut ab exordio fidei Christianæ percepit ab auctoribus suis Apostolorum Christi principibus, illibata sine tenus permanet : secundum ipsius Domini Salvatoris divinam pollicitationem, quam snorum discipulorum principi in sacris evangeliiis fatus est : Petre, Petre, inquit, ecce satan expetivit ut cribraret vos, sicut qui cribrat triticum : ego autem pro te rogavi, ut non deficiat fides tua ; et tu aliquando couversus confirma fratres tuos. Consideret itaque vestra tranquilla clementia, quoniam Dominus et salvator omnium, cujus fides est, qui fidem Petri non defecturam promisit, confirmare eum fratres suos admonuit, quod apostolicos pontifices, meæ exiguitatis prædecessores, confidenter fecisse semper cunctis est cognitum.»

Πῶς δυνάμεθα ἤδη νὰ εἰπώμεν ὅτι Ἀγάθων ὁ Πάπας κατεδίκασε τὸν Ὀνώριον, καὶ προηγῆθη τῆς καταδίκης τῆς ἕκτης Συνόδου ἢ συγκατάθεσις τῆς Ἁγίας Ἐδρας, ἐνῶ βλέπομεν ὅτι ὁ Ἀγάθων κηρύττει τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ἀμίαντον ἀπὸ πάσης αἰρέσεως μέχρι τῆς ἑαυτοῦ ἐποχῆς, καὶ ὁμολογεῖ ὅτι πάντες ἀνεξοισιρέτως οἱ προκατόχοι αὐτοῦ ἐστήριξαν τὴν ἀλήθειαν τῆς πίστεως κατὰ τῶν ἀναφανειῶν αἰρέσεων.

Ἐκτὸς τούτων ἐν ταῖς ὁδηγίαις τὰς ὁποίας δίδει Ἀγάθων ὁ Πάπας εἰς τοὺς ἀπεσταλμένους ὑπ' αὐτοῦ εἰς τὴν ἕκτην Σύνοδον, ἀναθεματίζων πάντας τοὺς αἰρεσιάρ-

χας τῶν μονοθελητῶν οὐδεμίαν ποιεῖται μνησίαν τοῦ Ὀνωρίου.

Ἰδοὺ οἱ λόγοι οὗτοι τοῦ Ἀγάθωνος:

«Γὰρ βλαστήματα τῶν ζιζανίων διὰ πνευματικῶν δρεπάνων ἄς ἐκκοπῶσιν, ἵνα ἀφαιρεθῇ ἐκ μέσου τῶν Ἐκκλησιῶν πᾶσα ἀφορμὴ σκανδάλου καὶ ἀπάτης. Τούτων αὐτουργεῖ ὑπῆρξαν Θεόδωρος Ἐπίσκοπος Φαράν, Κύρος ὁ Ἀλεξανδρείας, Σέργιος, Πύρρος, Παῦλος καὶ Πέτρος Πατριάρχαι Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ὅσοι τούτοις συνάδοντες ἀπεδείχθησαν μέχρι τέλους.»

Zizaniorum genimina spirituali falce, ut offensionis ac deceptionis occasio de medio Christi Ecclesiarum tollatur, abscindantur. Quorum auctores exstiterunt Theodorus Pharanitanus, Cyrus Alexandrinus, Sergius, Pyrrus, Paulus et Petrus Constantinopolitani, vel quivis eis consentanei usque in finem demonstrati sunt.

Οὐδεὶς λόγος ἐνταῦθα περὶ Ὀνωρίου.

Εἶνε λοιπὸν νενοθευμένα ὑπὸ τῶν αἰρετικῶν τὰ πρακτικὰ οὐ μόνον τῆς ὀγδόης οἰκουμενικῆς Συνόδου, ἀλλὰ καὶ τῆς ἕκτης· διότι ἡ Σύνοδος αὕτη ἐν τῇ Συνοδικῇ πρὸς τὸν Πάπην Ἀγάθωνα ἐπιστολῇ κατατάττει μετὰ τῶν καταδικασθέντων ὑπ' αὐτῆς καὶ Ὀνώριον τὸν Πάπαν, λέγουσα ὅτι ἐποίησε ταῦτο κατὰ τὴν ἀπόφασιν καὶ κατὰ τὰς ἐπιστολάς του. «Ἀναθεματίσαμεν ἐκ προηγηθείσης κατ' αὐτῶν ἀποφάσεως ὑμῶν καὶ τῶν γραμμάτων σας, τὸν Θεόδωρον Ἐπίσκοπον Φαράν, τὸν Σέργιον, τὸν Ὀνώριον, τὸν Κύρον, τὸν Παῦλον, τὸν Πύρρον καὶ τὸν Πέτρον.»

Anthemati bus interfecimus, ex sententia per sacras vestras literas de iis prius lata, videlicet Theodorum episcopum Pharan, Sergium, Honorium, Cyrum, Paulum, Pyrrum et Petrum.

Τὰς ἀνωτέρω ὀδηγίας εὐρισκομένας ἐν τῇ ἐπιστολῇ τῇ σταλείσῃ ἐκ μέρους τοῦ Πάπα Ἀγάθωνος καὶ τῶν 125 ἐπισκόπων ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ τῇ καταδίκῃ τοῦ μονοθελητισμοῦ συνελθόντων ἐπήνεσαν καὶ παρεδέχθησαν ἅπαντες οἱ Πατέρες τῆς ἕκτης οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐν τῇ ὀγδῶν αὐτῆς πράξει. Πῶς λοιπὸν οἱ Πατέρες ἠδύναντό ποτε νὰ ἐκφράσωσιν ὅτι κατὰ τὰς ἐπιστολάς καὶ ὀδηγίας ταύτας συνεκατεδίκασαν τοῖς μονοθελήταις καὶ τὸν Ὀνώριον, ἐνῶ οὐδεὶς γίνεται λόγος ἐν αὐταῖς περὶ Ὀνωρίου;

Ἄλλ' ὁ ἰσχυρότερος λόγος, ὁ ἀποδεικνύων ὅτι παρεχράχθησαν τὰ πρακτικὰ τῆς ἕκτης οἰκουμενικῆς Συνόδου, εἶνε ὅτι οἱ Πατέρες τοῦ ἱεροῦ τούτου καὶ οἰκουμενικοῦ συνεδρίου δὲν ἠδύναντο νὰ προφέρωσι τὸ ἀνάθεμα κατὰ Ὀνωρίου τοῦ Πάπα ὡς αἰρετικοῦ, ἐπειδὴ ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτοῦ, καθὼς ἀνεφέρομεν αὐτὰς ἀνωτέρω, καὶ καθὼς ἀπεδείξαμεν, οὐδὲν ὑπάρχει τὸ αἰρετικόν. Ὀνώριος ὁ Πάπας δὲν ἐκήρυξεν ἐν ταῖς ἐπιστολαῖς αὐτοῦ παρὰ τὴν διδασκαλίαν ἣν ἐνεχάραξεν ὁ Ἅγιος Λέων ὁ Πάπας ἐν τῇ πρὸς τὸν Φλαβιανὸν ἐπιστολῇ ἐν ἣ καὶ αὐτὸς οὕτως ἀποφαίνεται: «Operatur utraque forma, communionem alterius, Verbo operante quod verbi est, carne quod carnis.»

«Ἐνεργεῖ ἑκατέρα τῶν φύσεων, τῇ κοινωνίᾳ τῆς ἑτέρας,

SISMANOGLIO
MEGALOKO

τοῦ μὲν λόγου ἐνεργοῦντος τὰ τοῦ Λόγου, τῆς δὲ σαρκὸς τὰ τῆς σαρκός:» Ὁ δὲ Ὀνώριος τοὺς λόγους ἐκείνους οὕς ἀνεφέραμεν εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκ τῆς ἐπιστολῆς αὐτοῦ δὲν λέγει μόνον ἅπαξ, ἀλλ' ἐπαναλαμβάνει δις καὶ τρίς καὶ τετράκις. Πρὸς δὲ τοῖς ἄλλοις ἡ Σύνοδος δὲν ἠδύνατο νὰ καταδικάσῃ ὡς αἵρετικὸν Ὀνώριον τὸν Πάπαν, διότι οὗτος εἶνε καθὼς μαρτυρεῖ ἡ ἱστορία, ὁ πρῶτος ὅστις κατεδίκασε τὴν αἵρεσιν τῶν μονοθελητῶν καὶ σὺν αὐτῇ Πύρρον τὸν πατριάρχην Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις διὰ τοῦτο ἐξωρίσθη ὑπὸ τοῦ αυτοκράτορος Ἡρακλείου.

Ἴδου λοιπὸν πῶς ἀποδεικνύεται ὁ Ὀνώριος ὁ Πάπας αἰῶος ἀπὸ τῶν συκοφαντιῶν τῶν αἵρετικῶν, καὶ παραφθορῶν τῶν πρακτικῶν τῆς οἰκουμενικῆς Συνόδου Θεόδωρος ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, ὅστις μὴ ὑποφέρων ζῶν ἔτι νὰ βλέπῃ τὸ ἑαυτοῦ ὄνομα κατατεταγμένον μεταξὺ τῶν κατεδικασμένων ὑπὸ τῆς ἑκτης οἰκουμενικῆς Συνόδου ἐξῆλειψεν αὐτὸ καὶ τὸ ἀντεκατέστησεν δι' Ὀνωρίου τοῦ Πάπα, εὐχαριστῶν οὕτω τοὺς μονοθελήτας τοὺς σύροντας πρὸς ἑαυτοὺς τὸν Ἅγιον ἐκεῖνον Πάπαν!

Θ'

Ὁ «Νεολόγος» προβαίνει ἀπὸ τοῦ ἰσχυροῦ εἰς τὸ ἰσχυρότερον ἐπιχείρημα. Μετεχειρίσθη πρῶτον τοὺς Ἁγίους Πατέρας, ἵνα ἀποδείξῃ τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἐκκλησίαν ὅτι οὐδεμίαν ἐξήσκει ὑπεροχὴν διακαιοδοσίας ἐπὶ τῶν Ἐκκλησιῶν, καὶ τὸ ἀπέδειξε τετραγωνικῶς μετεχειρίσθη ἔπειτα τὸ κύρος αὐτῶν τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, νῦν δὲ λαμβάνει μεθ' ἑαυτοῦ καὶ αὐτοὺς τοὺς Πάπας, ὡς λαλήσαντας κατὰ τῶν πρωτείων τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Δυστυχία! κατετροπώθημεν! δὲν μένει ἤδη ἄλλο εἰς ἡμᾶς, εἰμὴ ἵνα ἀπελθόντες κρυφθῶμεν! ἀλλὰ δὲν μᾶς ἐπιτρέπει τοῦλάχιστον ὁ «Νεολόγος» νὰ κρυφθῶμεν ὑπὸ τὸν μανδύαν αὐτοῦ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, οὗτινος φέρει τὴν μαρτυρίαν κακῶς καὶ ἐσφαλμένως ἐφρμολογούμενην ὑπ' αὐτοῦ; Ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος γράφων τῶνόντι πρὸς τὸν Ἀλεξανδρείας Πατριάρχην, καὶ πρὸς Μαυρίκιον τὸν αυτοκράτορα, προσπαθεῖ νὰ παραστήσῃ ἐν ἀμφοτέροις ταύταις ταῖς ἐπιστολαῖς, πόσον ἦτο ἀντιχριστιανικὸς καὶ ἀλαζονικὸς ὁ τίτλος τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου, ὃν ἰδιοποιήθη Ἰωάννης ὁ Νηστευτῆς Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως, καὶ πέσον παρέβλαπτε τὰ δικαιώματα τῶν λοιπῶν Πατριαρχείων· συνιστᾷ δὲ ἐν αὐταῖς τὴν ἀρετὴν τῆς ταπεινώσεως καὶ τῆς μετριοφροσύνης· καὶ ἀπορρίπτων δι' τὸν τὸν τίτλον τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

SISMANOGLIO MEGALOKO

βάνει τὸν τίτλον τοῦ δούλου τῶν δούλων τοῦ Θεοῦ. ἀλλ' ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιστολῇ τῇ πρὸς Μαυρίκιον τὸν αὐτοκράτορα, διακηρύττει τρανώτατα τὰ δικαιώματα τῆς ὑπεροχῆς τῆς Ἁγίας Ἐδρας, τὰ ὅποια χωρὶς νὰ παραγνωρίσῃ, ἀποφεύγει ἀπὸ ταπεινώσιν τὸν τίτλον μόνον τοῦ οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου.

« Εἰς πάντας τοὺς τὸ Εὐαγγέλιον γινώσκοντας, λέγει τῷ Μαυρικίῳ ὁ Πάπας αὐτός, εἶνε δῆλον ὅτι διὰ τῆς κυριακῆς φωνῆς τῷ ἁγίῳ καὶ κορυφαίῳ τῶν Ἀποστόλων ἀπάντων Πέτρῳ: ΕΠΕ ΤΡΑ ΠΗ Η ΚΗΔΕΜΟΝΙΑ ΑΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ Διότι εἰς αὐτὸν λέγεται: Σίμων Ἰωνᾶ, ἀγαπᾷς με πλεῖον τούτων; βόσκει τὰ ἄρνια μου· καί: ἐδεήθην περὶ σοῦ ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις σου· σὺ δὲ ποτε ἐπιστρέψας, στήριξον τοὺς ἀδελφούς σου· καὶ πάλιν: Σὺ εἶ Πέτρος, καὶ ἐπὶ ταύτῃ τῇ πέτρᾳ οἰκοδομήσω μου τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ πύλαι Ἄδου οὐ κατισχύσουσιν αὐτῆς· καὶ δώσω σοι τὰς κλεῖς τῆς βασιλείας τῶν οὐρανῶν· καὶ ὅ ἐὰν δήσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται δεδεμένον ἐν τῷ οὐρανῷ, καὶ ἐὰν λύσῃς ἐπὶ τῆς γῆς, ἔσται λελυμένον ἐν τῷ οὐρανῷ. Ἴδου δέχεται τὰς κλεῖς τῆς οὐρανόου βασιλείας, ἀπονέμεται αὐτῷ ἡ ἐξουσία τοῦ δεσμεῖν καὶ λύειν. Η ΤΕ ΚΗΔΕΜΟΝΙΑ ΚΑΙ Η ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΑΠΑΣΗΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΑΥΤῷ ΕΠΙΤΡΕΠΕΤΑΙ.» *Cunctis evangelium scientibus liquet, quod voce dominica, sancto et omnium Apostolorum Petro principi Apostolo, totius ecclesiae cura commissa est. Ipsi quippe dicitur: Simon Ioannis, dil-*

gis me plus his? pasce agnos meos; et: Rogavi pro te ut non deficiat fides tua. ac iterum; Tu es Petrus. et super hanc petram, aedificabo ecclesiam meam, et portae inferi non prevalebunt adversus eam; et tibi dabo claves regni caelorum: et quodcumque ligaveris super terram erit ligatum et in caelis, et quodcumque solveris super terram, erit solutum et in caelis.» Ecce claves regni caelestis accipit, potestas ei ligandi et solvendi tribuitur. **CURA EI TOTIUS ECCLESIAE ET PRINCIPATUS TRIBUITUR.** Ἴδου, φίλτατε «*Νεολόγε*», τί ἐφρόνει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Διάλογος, περὶ τῶν πρωτείων τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, καὶ τί θα ἀπήντα ἂν ἐρωτᾶτο περὶ τῶν ἐγκυκλίων τοῦ νῦν κατέχοντος τὸν ἐκυτοῦ θρόνον Πίου τοῦ Θ'. Πίος ὁ Θ'. δὲν ἀπονέμει τῷ ἰδίῳ αὐτοῦ θρόνῳ προνόμια ἢ δικαιώματα, ἀνώτερα τῶν ὅσα ἀπένειμεν αὐτῷ ὁ προκάτοχος του Γρηγόριος ὁ Μέγας ὁ παρ' ἡμῖν τοῖς Ἀνατολικοῖς καλούμενος Διάλογος, γράφων τὴν ἐπιστολὴν ἐκείνην πρὸς τὸν αὐτοκράτορα Μαυρίκιον, ἣν φαίνεται, δὲν ἀνέγνωσ ὅλην· διότι ἂν ἀνεγίνωσκες αὐτὴν ὅλην, οὐδέποτε θὰ ἐπιπτες εἰς τὴν παραλογίαν ταύτην, δι' ἧς ἠθέλησας νὰ ἐξάξῃς ὡς πόρισμα ἐκ τῆς ἐπιστολῆς ταύτης, ὅτι Γρηγόριος ὁ Διάλογος ἀπέριπτεν ἀφ' ἑαυτοῦ πᾶσαν ὑπεροχικὴν δικαιοδοσίαν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας, οὐδὲ θὰ ἐξεφώνεις ἐπὶ τέλους τοὺς λόγους ἐκείνους: «*Δύναται τις νὰ ἐρωτήσῃ τί ὁ Γρηγόριος θὰ ἐσκέπτετο περὶ τῶν ἐγκυκλίων τῶν διαδόχων αὐτοῦ,*

καὶ τοῦ σήμερον κατέχοντος τὴν Ῥωμαϊκὴν Ἔδραν.»

Τὸ πόρισμα, ὅπερ ὄφειλεν ὁ «Νεολόγος» νὰ ἐξάξη ἐκ τῶν λόγων Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, «ὅστις θέλει οἰκουμενικὸς καλεῖσθαι, πρόδρομός ἐστι τοῦ Ἀντιχρίστου», εἶνε ὅτι ἀληθὴς τις πρόφητεια ἐμπεριέχεται ἐν τοῖς λόγοις τούτοις, ἥτις δὲν ἐβράδυνε πολὺ νὰ πραγματοποιηθῆ ἐν ἐνὶ τῶν διαδόχων Ἰωάννου τοῦ Νηστευτοῦ, τῷ ὑποκρισίας καὶ ἀλαζονείας πλήρει Φωτίῳ, ὅστις ἀφορμὴν λαμβάνων ἐκ τοῦ ἀγερῶχου ἐκείνου τίτλου, διέσπειρε τὰ ζιζάνια τοῦ χωρισμοῦ ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐπέφερε τὸ ἐπικατάρaton σχίσμα, ὅπερ ἄπασα μὲν ἡ Καθολικὴ Εὐρώπη θρηνεῖ, ὑπὸ τὸ ὅποιον δὲ ἡ Ἀνατολὴ στενάζει μέχρι τῆς σήμερον.

Ἄλλ' ἀρκοῦσι ταῦτα περὶ Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, προβῶμεν κατωτέρω.

Πρὶν ὅμως προβῶμεν, ἐπιτρέψατω ἡμῖν ὁ «Νεολόγος» νὰ προτείνωμεν αὐτῷ ἐρώτησιν τινά. Πῶς, τῶνόντι πρὶν ἢ προκομίσῃ τοὺς λόγους Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, ἰδυνήθη νὰ φέρῃ κατὰ τῶν πρωτείων τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ τὴν ἐν Τρούλλῳ τὸ 690 συνελθοῦσαν Σύνοδον, ἥτις ζήτησα τὴν ἐπικύρωσιν τῶν ἑαυτῆς πρακτικῶν παρὰ τοῦ Πάπα ἁγίου Σεργίου, ἀπέδειξε καὶ πάλιν εἰς τὴν Ἀνατολήν, ὅτι ἀνεγνώριζεν ἐν τῷ διαδόχῳ τοῦ Πέτρου τὴν ὑπερτάτην ἐξουσίαν ἐπὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν Συνόδων; Μολονότι δὲν ἐπέτυχε τὴν ἐπικύρωσιν τοῦ Πάπα ἐκείνου, οὐχὶ μόνον διότι συνῆλθε, καθὼς λέγει ὁ «Νεολόγος» ἐν τῷ βασιλικῷ παλατίῳ, ἀλλὰ κυρίως διότι

ἐθέσπισε πράγματα ἐναντία εἰς τὴν χριστιανικὴν πίστιν, εἰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν εὐταξίαν, καὶ παραβιάζοντα τὰ διαιώματα τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας. Δὲν θέλομεν νὰ ἀναφέρωμεν τοὺς κανόνας τῆς Συνόδου ταύτης, μὴ ἐπιτρέποντος ἡμῖν τοῦτο τοῦ χρόνου, καὶ διὰ τοῦτο προβάινομεν εἰς ἄλλο ἀντικείμενον. οὐλοοζι

Ὁ «Νεολόγος» ἀφοῦ ἔφερε τὰς μαρτυρίας τῶν ἁγίων Πατέρων, τῶν οἰκουμενικῶν Συνόδων, καὶ Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, μαρτυρίας, αἵτινες ὅλαι ἦσαν ἐναντίον αὐτοῦ λαμβανόμεναι εἰς τὴν ἀληθῆ αὐτῶν ἔννοιαν, μὴ ἔχων πλέον ὁ δυστυχὴς τί νὰ εἴπῃ ἐπανέρχεται εἰς τὰς πρώτας αὐτοῦ ἀρχὰς καὶ θεωρίας, καὶ συγχαίων ἵπάλιν τὰ ἀποτελέσματα μετὰ τῶν αἰτιῶν, ἄρχεται ἀποδίδων τὴν ὑπεροχὴν τῆς δικαιοδοσίας τῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας εἰς ἐξωτερικὰς αἰτίας, ἐξ ὧν ἀπαριθμεῖ πολλάς: οἷον τοὺς μόχθους καὶ κόπους ὑπὲρ τῆς Ἐκκλησίας Παπῶν τινῶν, ὡς Λέοντος τοῦ Α. Γρηγορίου τοῦ Διαλόγου, Νικολάου τοῦ Α. καὶ πολλῶν ἄλλων· τὰς ἱεραποστολὰς δὲ ἔπειτα εἰς τὴν Γερμανίαν, τὰς σταυροφορίας γενομένας κατ' ἐνέργειαν τῶν Παπῶν, τὰς εὐλογίας αὐτῶν καὶ τὰ ἀναθέματα, τὴν ἐπέμβασιν τῶν Παπῶν εἰς τὰ πράγματα τῶν χριστιανῶν τῆς Δύσεως, καὶ εἰς τὰ πολιτικὰ τῆς Εὐρώπης, ἐπέμβασιν ἥτις ὑπῆρξεν πολυλάκις εὐεργετικὴ· καὶ ἄλλα πλείστα τὰ ὅποια δὲν παρεδέχθησαν οἱ χριστιανοὶ τῆς Δύσεως, εἰμὴ διότι ἄπασα ἡ χριστιανωσύνη ἀνεγνώριζεν ἐν τῷ διαδόχῳ τοῦ Κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων τὸν ὑπέρτατον ἀρχηγόν τῆς Ἐκκλησίας.

Ἄλλ' ὡς ἐπιληφθῶμεν τῆς ἀνασκευῆς τοῦ τρίτου ἄρθρου τοῦ «Νεολόγου».

« Ἡ παπωσύνη, ὡς ἐκκλησιαστικὴ δύναμις ἀφίκετο εἰς τὸν κολοφῶνα αὐτῆς· κατὰ τὸν 15. 17. καὶ 18. αἰῶνα. » Οὕτως ἄρχεται τὸ τρίτον αὐτοῦ ἄρθρον ὁ «Νεολόγος», ὁμολογῶν μίαν ἀλήθειαν ἀναντίρρητον. Διότι τῶντι κατὰ τοὺς αἰῶνας 15. 17. καὶ 18. μέρος ἀποτελοῦντας τοῦ μεσαιῶνος, ὁ Χριστὸς ἐδασίλευεν εἰς τὰς καρδίας τῶν πιστῶν, τῶν βασιλέων καὶ αυτοκρατόρων, οἵτινες τέκνα πειθήνια εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ θεοῦ Εὐαγγελίου, ἐθεώρουν τιμὴν ἑαυτῶν καὶ δόξαν νὰ ὑπακούωσι τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ νὰ προστατεύωσιν αὐτὴν κατὰ παντὸς ἐναντίου. Ἀλλὰ μετέμετεια ὁπότε ἤρξατο ψυχραίνεσθαι ἐν τοῖς βασιλευσὶ καὶ ἰδίως τοῖς αυτοκράτορσι τῆς Γερμανίας τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστοῦ, ἡ Ἐκκλησία καὶ ὁ Πάπας ἔπαθε, καὶ, πολλὰ, ἀλλ' οὐδόλως ἔπαυσαν οἱ χριστιανοὶ θεωροῦντες αὐτὸν ὡς ὑπέρτατον ἀρχηγὸν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τὸν ὑπήκουον μετὰ σεβασμοῦ καὶ ὑποκλίσεως.

Μετὰ ταῦτα ὁ «Νεολόγος» βασιζόμενος πάντοτε ἐπὶ τῆς ἐσφαλμένης καὶ ἀντιχριστιανικῆς ἀρχῆς αὐτοῦ, δι' ἧς θεωρεῖ τὴν Ἐκκλησίαν ὡς ἀνθρώπινον ἔργον ὑποκείμενον εἰς ἐξωτερικὰς ἐπηρεάς, φέρει εἰς τὸ μέσον ὡς αἰτίας ἐξασθενίσεως ἢ ἐνισχύσεως τῆς Ρωμαϊκῆς Ἐκκλησίας αἰρέσεις τινὰς ἀναφυσίσας πρὸ τοῦ Προτεσταντισμοῦ, τὸν Προτεσταντισμὸν αὐτὸν, καὶ τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν. Καὶ ὡς αἰρέσεις ἀναφανείσας πρὸ τοῦ προτεσταντισμοῦ ἀναφέρει τοὺς Ἀλβι-

λούς, τοὺς Καθαρὺς, τοὺς Βαλδινούς, τοὺς Βικλεφίτας καὶ τοὺς Οὐσίτας, αἰρέσεις αἵτινες δὲν ἐθράδυναν νὰ καταπνιγῶσιν ἢ νὰ ἐξαφανισθῶσι, χάρις εἰς τὴν βοήθειαν τῆς Παναχράντου Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ ἀειπαρθένου Μαρίας, ἣν ἐπεκαλοῦντο οἱ χριστιανοὶ κατὰ τῶν αἰρέσεων τούτων καὶ ἰδίως τῆς τῶν Ἀλβινῶν, διὰ τοῦ Ροδαρίου, προσευχῆς εἰσαχθείσης ὑπὸ τοῦ ἁγίου Λομινίκου. Ἀλλ' ὁ Πάπας μετεχειρίσθη κατὰ τῶν αἰρετικῶν τούτων καὶ ἰδίως τῶν Ἀλβινῶν καὶ τὰ ὄπλα τῶν Γάλλων, ἐπειδὴ οἱ αἰρετικοὶ οὗτοι ἀφῆραζον τὰς Ἐκκλησίας τῶν Καθολικῶν, ἔπραττον ἄλλας βιαιοπραγίας, καὶ ἀκατανομάστους αἰσχρότητας. Ὡστε ψεύδεται ὁ «Νεολόγος» λέγων ὅτι μᾶλλον διὰ τῆς βίας παρὰ διὰ τῶν πνευματικῶν ὄπλων κατεπνίγησαν αἱ αἰρέσεις αὗται.

Ἀναφέρει μετὰ τὰς αἰρέσεις ταύτας ὁ ἀντίπαλος ἡμῶν τὸν προτεσταντισμὸν, ὅστις, λέγει, προσεκλήθη ἐν Γερμανίᾳ «διὰ τῆς διαμαρτυρήσεως τοῦ Λουθήρου κατὰ τοῦ σκηνδαλώδους ἐμπορίου τῶν Ἰνδουλιγενσιῶν» ἦτοι ἀφέσεων. Ὁ «Νεολόγος» φαίνεται ἐνταῦθα εἰδημονέστατος τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἱστορίας, καὶ κάτοχος ὑγιᾶς θεολογίας!

Λέων ὁ Γ' Πάπας θέλων νὰ ἐξακολουθήσῃ τὴν οἰκοδομὴν τοῦ Ναοῦ τοῦ Ἁγίου Πέτρου ἐναρχθεῖσαν ὑπὸ Ἰουλίου τοῦ Β'. ὑπεσχέθη ἀφέσεις εἰς ὅσους τῶν πιστῶν ἤθελον συνδράμει εἰς τὴν οἰκοδομὴν ταύτην. Τότε ὁ Ἀλβέρτος ἀρχιεπίσκοπος Μογουντίου ἐν Γερμανίᾳ ἐζήτησε παρὰ τοῦ Πάπας νὰ δοθῇ ἡ ἄδεια τοῦ κηρῦσαι

ἀς ἀρέσει, ἐν Γερμανίᾳ εἰς τὸ τάγμα τῶν Δομινικάντων, καὶ ἰδίως εἰς τὸν πατέρα Ἰωάννην Τελζέλιον ἀνδρα ἐξόχου ἀρετῆς, καὶ ζήλου πλήρη. Τοῦτο ἠρέθισε τὴν ζηλοτυπίαν τοῦ ὑπερηφανείας καὶ ὑποκρισίας πλήρους Μαρτίνου Λουθήρου, διότι δὲν ἐδόθη ἡ ἄδεια αὐτῇ εἰς τὸ τάγμα τῶν Αὐγουστινικῶν εἰς ὕπερ ἀνήκει, καὶ οὗτος. Ἐκτοτε ἤρξατο ὁ Λούθηρος νὰ ὁμιλῇ κατὰ τῶν κηρυττόντων τὰς ἀρέσεις, κατὰ τῶν ἀρέσεων αὐτῶν, καὶ νὰ ἐρεθίζῃ τὸν λαὸν κατὰ τῆς Ἐκκλησίας· μετέπειτα δὲ ἐλάλησε καὶ κατ' αὐτῆς τῆς ἐξουσίας ἣν ἔχει ἡ Ἐκκλησία τοῦ ἀφιέναι τὰς ἁμαρτίας, καὶ κατὰ τοῦ μυστηρίου τῆς μετανοίας, καὶ οὕτως ἔλαβε τὴν ἀρχὴν αὐτοῦ ὁ Προτεσταντισμὸς, ὅστις εὔρε καὶ τὴν ὑποστήριξιν αὐτῶν τῶν ἡγεμόνων τῆς Γερμανίας θελόντων, ὡς ὁμολογεῖ καὶ ὁ ἴδιος «Νεολόγος», νὰ μλουτίσωσι ἐκ τῶν κτημ. ἀτων τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν ποναστηρίων, ἐπειδὴ ὁ Λούθηρος ἐκηρύχθη κατὰ πάσης ἐξουσίας ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ κατὰ παντὸς μοναχικοῦ τάγματος. Ἡ διαγωγὴ αὕτη τῶν ἡγεμόνων συνέτεινε βεβαίως μεγάλως εἰς τὴν παγίωσιν τοῦ Προτεσταντισμοῦ, ἀλλὰ καθυπέβαλε τὰς προτεσταντικὰς κοινότητας εἰς τὴν ἐντελῆ ἐξάρτησιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς πολιτικῆς ἐξουσίας, ἐξάρτησιν ἐξ ἧς ὁ προτεσταντισμὸς πάσχει ἔτι καὶ σήμερον, ἐνῶ ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ρυθόλως παρεβλάβη εἰς τὴν πνευματικὴν αὐτῆς ἐξουσίαν, ἀλλ' ἅπαντα ἡ χριστιανωσύνη ἐξακολουθεῖ ἀναγνωρίζουσα ἐν τῷ Πάπᾳ τὴν ὑπερτάτην κεφαλὴν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἣν εὐσεβᾶστως ὑπακούει.

Ὁ προτεσταντισμὸς δὲν συνετέλεσεν εἰς ἄλλο καλόν, εἰμὴ ἵνα συγκροτηθῇ τὸ 1545 ἡ ἐν Τριδέντῳ Σύνοδος, ἣτις ὥρισεν τὰ δόγματα τῆς πίστεως τὰ διαμαρτυροῦμενα ὑπὸ τῶν διαμαρτυρομένων, ἐκανόνισε τὴν ἐκκλησιαστικὴν εὐ-αξίαν διὰ τῶν πολυαίθμων αὐτῆς κανόνων, καὶ ἔφερε τὴν ἀληθῆ μετορρύθμισιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, ἐνῶ ὁ προτεσταντισμὸς δὲν ἐπραξεν ἄλλο εἰμὴ νὰ διασπείρῃ τὰ ζιζάνια καὶ τὸ πνεῦμα τῆς ἐπαναστάσεως, ἀπὸ τὸ ὅποιον κατατρέχεται δυστυχῶς τὴν σήμερον ἅπαντα ἡ Εὐρώπη. Ναί, ὅλα τὰ ἐκκλησιαστικὰ ἀγαθὰ τὰ ὅποια χαίρει μέχρι τῆς σήμερον ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία, ἀπῆλκυσεν αὐτὰ ἀπὸ τῆς ἐν Τριδέντῳ Συνόδου, ἣτις ὄντως ἐστὶν οἰκουμένη· μολοντί δὲν ἤδρευον ἐν αὐτῇ οἱ Γραικοὶ Ἐπίσκοποι, καὶ οἱ Προτεστάνται ἀμφοτέρω μὴ ἀποτελοῦντες μέρος τῆς Ἐκκλησίας.

« Ἡ ῥωμικὴ Ἐκκλησία, λέγει παρακατιῶν ὁ «Νεολόγος», εὔρεν ἰσχυρὸν ἐπίκουρον ἐν νέῳ τινι θερησκευῶ (μοναχικῶ) τάγματι, ὅπερ συνέστη ὀλίγον μετὰ τὴν Ἀναμόρφωσιν καὶ κυρίως ἐπὶ σκοπῶ τοῦ νὰ καταπολεμήσῃ αὐτὴν τῶ τῶν Ἰησοῦϊτῶν. » Ὁ «Νεολόγος» ἔχει δίκαιον κατὰ τι εἰς τοὺς λόγους τούτους. Διότι τὸ τάγμα τῶν Ἰησοῦϊτῶν συστηθὲν ὑπὸ τοῦ Ἁγ. Ἰγνατίου τοῦ Λουόλα καὶ διοργανωθὲν ἐπολέμησε λίαν θριαμβευτικῶς κατὰ τοῦ προτεσταντισμοῦ, κατὰ τοῦ Ἰανсениσμοῦ, κατὰ τῶν φιλοσόφων τοῦ 17. αἰῶνος, καὶ κατὰ τῆς μασσονίας αὐτῆς. Διὰ τοῦτο ἔσχε καὶ ἐχθροὺς ὅλους τοὺς ἀνήκοντας εἰς αὐτὰς τὰς οἰρέ-

παι, οἵτινες πάντοτε ἐσυκοφάντιον τὸ τάγμα τοῦτο, καὶ παρίστανον αὐτὸ ὡς φόβητρον τῆς κοινωνίας, ἐνῶ κατ' οὐδὲν διαφέρει ὡς πρὸς τὸ πνεῦμα ἀπὸ τῶν λοιπῶν μοναχικῶν ταγμάτων, ὅπερ ἔαν ἤξευρε καὶ ὁ «Νεολόγος» δὲν θά ἐθεώρει αὐτὸ ὡς φόβητρον. Ἄς ἀναγνώσῃ τὴν ἀλληλογραφίαν τοῦ ἀπίστου Βολταίρου μετὰ τοῦ Φριδερίκου τοῦ Β'. βασιλέως τῆς Πρωσίας καὶ θελεῖ ἴδει ὅποσον καταφέρονται ἀμφοτέροισι οὗτοι κατὰ τῶν Ἰησουϊτῶν, ἐν οἷς λέγουσιν, εὐρίσκει κραταῖον στήριγμα ὁ χριστιανισμὸς, τὸν ὁποῖον οὗτοι ἀποκαλοῦσιν ἀτιμίαν (Pinfame).

Μὴ ἔχοντες νὰ εἰπωμέν τι κατὰ τῆς συντόμου ἐξιστορήσεως ἣν ποιεῖται ὁ «Νεολόγος» τοῦ τάγματος τῶν Ἰησουϊτῶν, (διότι ἐκτὸς μικρῶν ὑπερβολῶν, ἐξιστορεῖ ὡς ἔχει τὸ πρᾶγμα), τῷ παρατηροῦμεν ὅτι σφάλλει πιστεύων ὅτι τὸ τάγμα τοῦτο ἐξασκεῖ ἐπιβρόχην, καὶ ταύτην μεγίστην ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐλῆς. Τὸ τάγμα τῶν Ἰησουϊτῶν οὐδεμίαν ἐξασκεῖ ἐπιβρόχην ἐπὶ τῆς Ῥωμαϊκῆς αὐλῆς, μὴ ἐχόντων τῶν μονοχῶν τῶν ἀποτελούντων τὴν ἱεράν ταύτην συνοδίαν, εἰμὴ νὰ ὑπακούωσιν εἰς ὅ,τι διαταχθῶσιν ὑπὸ τοῦ Πάπα, καὶ νὰ ἀπέρχωνται ὅπου καὶ ἂν ἀποστείλῃ αὐτοὺς ὁ Πάπας, δεδεδεμένοι εἰς τοῦτο δι' ἰδίου ταξίματος (voto). Δὲν εἶναι οἱ Ἰησουῖται οἱ δίδοντες τὰς ὁδηγίας εἰς τὸν Ἅγιον Πατέρα, ὡς συκοφαντεῖ αὐτοὺς σήμερον ὁ μασσωνικὸς καὶ ἀντιχριστιανικὸς τύπος τῆς Εὐρώπης, συμπαρασύρων εἰς

τοῦτο ἐνίοτε καὶ αὐτὸν τὸν «Νεολόγον», καὶ ἀποδίδων εἰς τὴν ἐπήρειαν αὐτῶν εἴ τι πράξει ἢ ἀποφασίσαι ἡ Ἐκκλησία μὴ ἀρέσκον τῷ πνεύματι τῆς ἐπαναστάσεως. Οἱ Ἰησουῖται εἰσὶν τέκνα πειυήνια τῆς Ἐκκλησίας, κραταῖοι ὑπέμμαχοι τῶν δικαιωμάτων αὐτῆς, ὡς καὶ πάντες οἱ Ἐκκλησιαστικοί, καὶ λαϊκοὶ Καθολικοὶ οἱ ἐμφορούμενοι ὑπὸ τοῦ πνεύματος τῆς πίστεως, καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὴν τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν.

I.

Μεταξίνομεν ἤδη εἰς τὸν Ἰανσένισμόν. Κορνήλιος Ἰανσένιος γεννηθεὶς τὸ 1585 ἐν Ὀλλανδίᾳ καὶ ἀποθνήσκων τὸ 1638, ἐγκατέλιπε πολλὰ συγγράμματα μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ βιβλίον ἐπιγραφόμενον Ἀυγουστίνος (Augustinus]. Τὸ βιβλίον τοῦτο ἐκδόθεν εἰς τύπον ἐν Λουβρίν τὸ 1640, ἐνεποίησε μεγάλην ταραχὴν μεταξὺ τῶν θεολόγων, ἐξ ὧν οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι ἐμπεριέχεται ἐν αὐτῷ ὅλη ἡ διδασκαλία τοῦ Ἁγίου Ἀυγουστίνου· οἱ δὲ εἰδημονέστεροι περὶ τὴν θεολογίαν καὶ πιστότεροι εἰς τὴν διδασκαλίαν τῆς καθολικῆς Ἐκκλησίας, εὐρίσκον ἐν αὐτῷ τὴν διδασκαλίαν Βαίου ἄλλου αἰρεσιάρχου προηγουμένως καταδικασθεῖσαν. Ἐν τοσοῦτῳ τὸ βιβλίον τοῦτο ἐστάλη εἰς Οὐρβανὸν τὸν Η'. Πάπαν, ὅστις ἀναγνοὺς καὶ μελετήσας αὐτὸ ἐπισταμένως ἀπηγόρευσε τοῖς χριστιανοῖς τὴν ἀνάγνωσιν αὐτοῦ, φέρων ὡς λόγους, α'. ὅτι ἀπηγορεύετο ὑπὸ τῶν προκατόχων αὐ-

πρὸ νὰ ἐκδοθῇ σύγγραμμα περὶ τῆς χάριτος ἄνευ τῆς ἀδείας καὶ τῆς ἐγκρίσεως τῆς Ἀποστολικῆς ἑδρας, καὶ β' ὅτι ἐμπειρεῖχε προτάσεις καταδικασθείσας ὑπὸ προηγμένων Πιπῶν. Τοῦτο δυσηρέτησε μεγάλως τινὰς ἐν Γαλλίᾳ ἐπιδοκιμάζοντας καὶ περιθάλλοντας τὸ βιβλίον ἐκεῖνο τοῦ Ἰανσενίου, λέγοντας ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει ἐν αὐτῷ καταδικάσιμον, καὶ ἐρεθίζοντας τὰ πνεύματα τοῦ λαοῦ κατὰ τῶν Ἰησοῦτων πολεμούντων τὴν ἀντιχριστιανικὴν ἐν αὐτῷ περιεχομένην διδασκαλίαν.

Πρὸς κατάπαυσιν τῶν ταραχῶν τούτων, συνελθόντες ἐν Παρισίοις 85 Γάλλοι Ἐπίσκοποι, ἐξήγαγον ἐκ τοῦ βιβλίου ἐκεῖνου πέντε προτάσεις τὰς μᾶλλον ὑπόπτους, καὶ ἀποστείλαντες αὐτάς εἰς Ἰννοκέντιον τὸν Ἰ' παρεκάλουν αὐτὸν ἵνα ἐπιφέρῃ ἐπ' αὐτάς τὴν ὀριστικὴν κρίσιν. Εἰσὶ δὲ αἱ πέντε αὐταὶ προτάσεις αἱ ἐξῆς: α'. Ὅτι ὑπάρχουσι τινὰ προστάγματα τοῦ Θεοῦ τὰ ὁποῖα εἶνε ἀδύνατα νὰ βληθῶσιν εἰς πρᾶξιν ὑπὸ τῶν δικαίων, καὶ ὅτι ἐλλείπει εἰς αὐτοὺς ἡ χάρις, δι' ἧς νὰ δύνωνται οὗτοι νὰ τὰ ἐξασκήσωσι. β'. Ἡ διαφθαρμένη φύσις οὐδέποτε ἀνθίσταται εἰς τὴν ἐσωτερικὴν χάριν. γ'. Διὰ νὰ ἀξιωμαθῆσῃ ὁ ἄνθρωπος τὸν παράδεισον, ἢ νὰ κολασθῇ, δὲν χρειάζεται εἰς τὸν αὐτὸν ἐλευθερίαν ἀπὸ ἐσωτερικῆς ἀναγκάσεως, ἀλλ' ἀρκεῖ αὐτῷ νὰ ᾔηνε ἐλεύθερος ἀπὸ ἐξωτερικῆς ἐξαναγκάσεως. δ'. Οἱ ἡμιπελαγίανοι παρεδέχοντο τὴν ἀνάγκην τῆς ἐσωτερικῆς χάριτος διὰ πάσαν πρᾶξιν καὶ διὰ τὴν ἀρχὴν τῆς πίστεως, καὶ εἰς τοῦτο ᾔσαν αἰρετικοί,

ὅτι ἤθελον αὐτὴν τοιαύτην, εἰς τὴν ἠδύνατο ἡ ἀνθρώπινος θέλησις νὰ ἀντισταθῇ ἢ νὰ ὑπακούσῃ· ἐ. ἡμιπελαγισμὸς εἶνε, τὸ νὰ λέγη τις, ὅτι ὁ Χριστὸς ἀπέθνε καὶ ἐξέχεε τὸ αἷμα αὐτοῦ δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. Τὰς προτάσεις ταύτας μετὰ τῶν περὶ αὐτὸν Καρδινάλιων καὶ τῶν ἐπισημοτέρων Θεολόγων ἐξετάσας Ἰννοκέντιος ὁ Ἰ' Πάπας κατεδίκασεν ὡς ἐσφαλμένα, καὶ αἰρετικὰ· διότι τῶντι ἐν αὐτοῖς δὲν διδάσκεται παρά ἡ αἵρεσις, καὶ πολεμοῦνται αὐτὰ τὰ θεμελιώδη ἄρθρα τῆς χριστιανικῆς πίστεως. Τὴν Βούλαν δι' ἧς κατεδίκασεν ὁ Πάπας οὗτος τὰς αἰρετικὰς προτάσεις τοῦ βιβλίου τοῦ Ἰανσενίου παρεδέχθησαν ἅπαντες οἱ ἐπίσκοποι τῆς Γαλλίης καὶ τὰ πανεπιστήμια. Ἀλλ' οἱ ὀπαδοὶ τῆς διδασκαλίας τοῦ Ἰανσενίου ἔλεγον ὅτι αἱ πέντε ἐκεῖναι προτάσεις δικαίως κατεδικάσθησαν ὑπὸ τοῦ Πάπα ὡς αἰρετικαί, ἀλλὰ προσετίθουν ὅτι δὲν ὑπάρχουσιν ἐν τῷ βιβλίῳ τοῦ Ἰανσενίου προτάσεις περιέχουσαι τὸ νόημα κατὰ τὸ ὁποῖον κατεδίκασεν αὐτάς ὁ Πάπας. Τότε πάλιν οἱ Γάλλοι ἐπίσκοποι συνελθόντες ἐκ δευτέρου ἐζήτησαν τὸ βιβλίον καὶ εὐρόντες ἐν αὐτῷ τὰς καταδικασθείσας ὑπὸ τοῦ Πάπα αἰρετικὰς προτάσεις, ἀπέστειλαν γράμμα πρὸς τὸν Ἰννοκέντιον τὸν Πάπαν ζητοῦντες ἵνα ἐπικυρώσῃ τὴν ἑαυτῶν ἀπόφασιν. Ὁ δὲ Πάπας ἐκδοὺς ἐτέραν Βούλαν ἐπεκύρωσε τὰ τῆς Συνόδου τῶν Γάλλων, κηρύξας ἐκ νέου ὅτι ὑπάρχουσι τῶντι ἐν τῷ βιβλίῳ ἐκείνῳ αἱ αἰρετικαὶ διδασκαλῖαι αἱ καταδικασθεῖσαι ὑπὸ τῆς πρώτης αὐτοῦ Βούλας. Τῆς δευτέ-

ρκε ταύτης Βούλας γενομένης δεκτικῆς ἐν Γαλλίᾳ, ὁ Ἰανσενισμὸς δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐξαρκισθῆ ἐκ τῆς Γαλλίας, καὶ νὰ ἐξορισθῆ εἰς τινὰ γωνίαν τῆς Ὀλλανδίας ἐν Οὐτρέχτη, ὅπου δπάρχει μέχρι τῆς σήμερον ὑπὸ οὐδενὸς ὀνομαζόμενος ἐκτὸς ὑπὸ τῶν Παλαιο-καθολικῶν τῆς Βαυαρίας, καὶ ὑπὸ τοῦ «Νεολόγου» μόνον, ὅστις δὲν ἐφροβήθη τὸν Θεὸν οὐδὲ ἠδέσθη τοὺς ἀνθρώπους, εἰπὼν ὅτι ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία ἀπέρριψε τὴν περὶ χάριτος διδασκαλίαν τοῦ Ἁγίου Λύγουστίνου καὶ παρεδέχθη τὴν τοῦ Πελαγίου, τὴν ὁποίαν κατεδίκασεν ἀπὸ τοῦ δ'. ἔτι αἰῶνος!!! Ὁ ἀμαθέστατος περὶ τὴν ἐκκλησιαστικὴν ἱστορίαν, καὶ ἀπειροτάτος περὶ τὴν θεολογίαν, διατὶ νὰ ἀναμιγνύηται εἰς πράγματα τὰ ὁποῖα δὲν εἶνε τῆς περιφερείας του, καὶ νὰ διαστρέφῃ διὰ τῆς ἀμαθείας καὶ τῶν ἐσφαλμένων αὐτοῦ καὶ ἀβασίμων θεωριῶν τὴν ἀλήθειαν τῶν πραγμάτων; Ἄς μοὶ συγχωρήσωσιν οἱ ἀναγνώσται τῆς ὑμετέρας ἐφημερίδος, κύριε συντάκτα τοῦ «Πνεύματος» ὅτι ὠμίλησα ἐνταῦθα ὀλίγον αὐστηρῶς, διότι δὲν δύναμαι νὰ μὴ αἰσθανθῶ τὴν τοσαύτην μεγάλην περατολμίαν τοῦ «Νεολόγου». Ἡ Καθολικὴ Ἐκκλησία νὰ κατηγορηθῆ, ὅτι παραδέχεται τὴν Πελαγιανὴν αἵρεσιν!!!

Μὴ εὐρίσκοντές τι ἐν τῷ Δ'. ἄρθρῳ τοῦ «Νεολόγου» ἄξιον λόγου, ἢ ἱκανὸν νὰ ἐπισύρῃ τὴν προσοχὴν μας, ὀλίγα εἰπόντες περὶ τῆς Α. Α. Πίου τοῦ Θ'. τοῦ νῦν ἐνδόξως ἀρχιεπισκόπου τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, ὃν ἀναφέρει καὶ ὁ «Νεολόγος» καταπαύομεν τὸν λόγον.

Πίος ὁ Θ'. ἐξ ἀρχιεπισκοπόπου ἱμόλας, ἀναβίς τὸ 1846 εἰς τὸν Ἀποστολικὸν τοῦ Πέτρου θρόνον, εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐξέδοτο πρὸς τοὺς ἀπανταχοῦ ἐπίσκοπους ἐγκυκλίους, δι' ὧν ἐνίσχυεν αὐτοὺς κατὰ τῶν ἐχθρῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῆς κοινωρίας. Κατεδίκασε τὰς μυστικὰς ἐταιρίας. Ἀνεκάλυψε τὰς πλεκτάνας τῶν ὀρθολογιστῶν. Ἐστειλε τὸ 1848 ἐγκύκλιον πρὸς τὰς Ἀνατολικὰς τῶν Ἐκκλησιῶν, προσκαλὼν αὐτὰς εἰς τὴν ἔνωσιν, τὴν ὁποίαν δυστυχῶς ἡ Ἀνατολὴ ἅπασα ἀπέρριψε, καὶ ἰδίως ἡ Γραικικὴ Ἐκκλησία, λίαν κακῶς καὶ αὐθαδῶς ἀπαντήσασα. Ἐκίνησε καὶ ἔσυρε τὸν θαυμασμὸν καὶ τὴν ὑπόληψιν ἀπάτης τῆς οἰκουμένης διὰ τῆς ὑπομονῆς αὐτοῦ, τῆς χριστιανικῆς σταθερότητος, καὶ τῆς ἀγάπης. Ἐφερε τὰς καλλιτέρας μεταρρυθμίσεις εἰς τὸ κράτος αὐτοῦ, διευκόλυνε τὴν συγκοινωνίαν αὐτοῦ μετὰ τῶν λοιπῶν ἰταλικῶν ἐπικρατειῶν διὰ σιδηροδρόμων ἀνήγειρε φιλανθρωπικὰ καταστήματα, γυμνάσια καὶ μουσεῖα, ἐνεψύχωσε λίαν καλῶς τὴν ἀρχαιολογίαν, καὶ εἰς τοσοῦτον βαθμὸν, ὥστε νὰ ὀνομασθῆ, ὁ τῶν ἀρχαιοτήτων προστάτης. Antiquitatis Vindeks. Ἀλλὰ τὸ πνεῦμα τῆς ἐπαναστάσεως ἐν Ἰταλίᾳ προέτεινεν αὐτῷ νὰ συγκατανεύσῃ εἰς τὴν ἀναστάτωση τῶν καθεστώτων ἐν Ἰταλίᾳ, εἰς τὸ ὁποῖον μὴ ἐνόουε ὡς ἀρχηγὸς τῆς τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, εὖρεν ἐχθροὺς αὐτοῦ τοὺς ἀντάρτας τῆς Ἰταλίας, οἵτινες δὲν ἐβράδυναν νὰ ἀπογυμνώσωσιν αὐτὸν τῶν κρατῶν αὐτοῦ, καὶ ἀναγκάσωσιν αὐτὸν ἵνα ἐγκαταλίπη τὴν Ρώμην. Ἀλλὰ τὰ γαλλικὰ ὄπλα οὐδόλως ἐβράδυναν νὰ ἀποδιώξωσιν ἐκ τῆς Ρώμης

τούς περὶ τὸν Γαριβάλδην καὶ Ματσίην Ἰταλοὺς καὶ νὰ ἀποκηραστήσωσιν ὡς τὸ πρότερον, εἰς τὸν ἑαυτοῦ θρόνον Πιον τὸν Θ'. Ἡ Ἰταλία ὁμῶς ἔκτοτε, ἀφ' οὗ ἀνέτρεψε τὸ κράτος τῶν δύο Σικελιῶν, τὰ δουκὰτα τῆς Πάρμας καὶ Μοδένης, ἤνωσε πρὸς ἑαυτὴν τὸ Λομβαρδοβενετικὸν βασιλεῖον, δὲν ἔπαυσε ζητοῦσα τὴν εὐκαιρίαν ἵνα ἐπιβάλη τὴν ἄρπαγα αὐτῆς χεῖρα καὶ ἐπὶ τῆς Ρώμης αὐτῆς, ἀπογυμνοῦσα τὼν ἰδίων αὐτῆς κτημάτων τὸν ἑαυτῆς Πατέρα.

Ἐξήτει τὴν εὐκαιρίαν καὶ εὔρεν αὐτὴν ἐν τῇ ἐξασθενήσει τῆς πρωτοτόκου θυγατρὸς τῆς Ἐκκλησίας μετὰ τὸν Γαλλοπρωσικὸν πόλεμον. Τότε πλέον ἡ Ἰταλία εἰς οὐδὲν λογιζομένη καὶ δίκαιον τῶν ἐθνῶν, καὶ ἐπισήμους ὑποσχέσεις, καὶ συμβάσεις μετὰ τῆς Γαλλίας, εἰσῆλθεν διὰ τῆς Porta Pia καὶ τῶν κανονίων εἰς τὴν ἀθανάτον πόλιν. Καὶ ὁ μὲν Πάπας μένει αἰχμάλωτος ἐν τῷ Βατικανῷ ἐλόκληρον ἤδη ἑνιαυτὸν, ὁ δὲ Βίκτωρ Ἐμμανουὴλ, ἀπαγγέλλει τῇ 27 νοεμβρίου τὸν λόγον τοῦ στέμματος εἰς τὴν ἐναρξίν τῆς Βουλῆς ἐν Ρώμῃ. Ἀλλ' ὁ «Νεολόγος» ὅστις ἐπικροτεῖ εἰς τὴν πτώσιν τοῦ Ἁγίου Πατρὸς ὡς βασιλέως, δὲν εἶδε τὸν δάκτυλον τῆς Θείας Προνοίας ἐπὶ τὸν Ἀποστολικὸν τοῦτον θρόνον, καὶ ἐπὶ τὸν ἐπίτροπον τοῦ Χριστοῦ, ἵνα συμπεράνη μετὰ βεβαιότητος ὅτι καὶ πάλιν ἀνερθώσεται ἡ πολιτικὴ τοῦ Πάπα ἐξουσία ἀναγκαῖα τὴν σήμερον τῷ θρόνῳ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ὅπως ἐξασκῆ ἐλευθέρως τὰ πρὸς τὴν Καθόλου Ἐκκλησίαν αὐτοῦ καθήκοντα; Νομίζει ὅτι

ὁ Θεὸς παρητήσατο τὴν ἄμωρον ἑαυτοῦ νύμφην τὴν Ἐκκλησίαν, καὶ παρέδωκε πλέον αὐτὴν εἰς τὰς χεῖρας τῶν ἀσεβῶν; Καθεύδει, καὶ, ὁ Χριστὸς ἐν τῷ πλοίῳ τοῦ Ἀποστόλου Πέτρου, ὅπερ τὰ κύματα τῆς ἀσεβείας καὶ ἀπιστίας, φαίνονται ὅτι θὰ καταποντίσωσιν, ἀλλ' ἐγερθήσεται καὶ δι' ἐνὸς λόγου αὐτοῦ κοπάσει ὁ σφοδρὸς οὗτος ἄνεμος. Χείρων ὑπῆρχεν, καὶ οἶονεὶ ἀπηλπισμένη ἡ κατάστασις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Ἀποστολικοῦ θρόνου ἐπὶ τῆς γαλλικῆς τρομοκρατίας, ὅποτε Πιος ὁ ἕκτος, στερηθεὶς τοῦ ἑαυτοῦ θρόνου, ἠναγκάσθη νὰ ἀποθάνῃ μακρὰν τῆς Ρώμης. Ἀλλὰ Πιος ὁ Ζ'. ὁ διάδοχος αὐτοῦ, χάρις εἰς τὴν ἔκτακτον Θείαν Πρόνοιαν διὰ τὸν Ἀποστολικὸν θρόνον, κατέλαβε τὴν Ρώμην, ὡς εἶχεν αὐτὴν ὁ προκατοχὸς του. Οἱ Αὐστριακοὶ, μετὰ τῶν συμμάχων αὐτῶν, περιζώσαντες τὴν Ἰταλίαν ἐδίωξαν ἐκείθεν τοὺς Γάλλους καὶ ἡ εἰσοδος εἰς τὴν Ρώμην διὰ τὸν Ἅγιον Πατέρα ἐμεινεν ἐλευθέρα. Ναπολέον ἕμως ὁ Α'. πάλιν ἐξεθρόνισε Πιον τὸν ἑβδομον καὶ ὡς αἰχμάλωτον ἀπήγαγεν αὐτὸν εἰς Γαλλίαν, ἀλλ' οἱ κεραυνοὶ τῆς Θείας ὀργῆς δὲν ἐβράδυναν νὰ ἐπιπέσωσιν ἐπὶ τὸν διώκτην τῆς Ἐκκλησίας, ὅστις ἠττηθεὶς κατὰ κράτος, ἐξωρίσθη εἰς τὴν Ἁγίαν Ἐλένην, καὶ Πιος ὁ Ζ'. τὸ 1814 κατὰ ἰούνιον μῆνα εἰσῆρχετο ἐν θριάμβῳ εἰς τὴν ἀθάνατον πόλιν καταλαβὼν καὶ πάλιν τὸν ἑαυτοῦ θρόνον.

SISMANOGLIO
MEGAKO

ΕΠΙΛΟΓΟΣ.

« Ὅστις θέλει οἰκουμηνικός καλεῖσθαι πρόδρομος ἔστω τοῦ ἀντιχρίστου. » Ἡ δυστυχὴς προφητεία Γρηγορίου τοῦ μεγάλου, ἥτις πραγματοποιηθεῖσα δὲν ἐβράδυνε νὰ ἐπιφέρει τὰ ὀλέθρια τοῦ σχίσματος ἀποτελέσματα εἰς τὴν Ἀνατολήν.

Ἀλλὰ, Κύριε συντάκτα τῆς ἐφημερίδος τοῦ « Πνεύματος », δὲν ἐπέστη πλέον ὁ καιρὸς, ἵνα ἀνανήψωσιν οἱ ὁμογενεῖς ἡμῶν Ἕλληνας ἀπὸ τὸν ζυγὸν τοῦ φωτιανοῦ σχίσματος, καὶ νὰ ἐπιθυμήσωσιν τὴν ἔνωσιν καὶ συσσωμάτωσιν αὐτῶν μετὰ τῆς Καθολικῆς Ἐκκλησίας, μεθ' ἧς ἐπὶ χιλιάδα καὶ ἐπέκεινα ἐτῶν, ἦσαν ἐν ἁρμονίᾳ, κατατροπώσασι συνάμα ἀπάσας τὰς αἰρέσεις; Δὲν βλέπουσι ποῦ ὑπάρχει τὸ ἅγιον πνεῦμα καὶ ζωοποιεῖ. Ὅποσοι διωγμοί, ὅποσοι συνωμοσίαι κατὰ τῆς Καθολικῆς Ῥωμαϊκῆς Ἐκκλησίας, ὅπως τὸ πνεῦμα τῆς ἀπιστίας ἐξηγέρθη κατ' αὐτῆς, ἀλλ' αὕτη ἵσταται ἐδραιωμένη ὡς ἐπὶ ἀκράδαντον πέτραν ἐμβλέπουσα μετὰ περιφρονητικὸν ὄμμα τοὺς ἐχθροὺς αὐτῆς καταδιώκουσιν αὐτὴν οἱ κυβερνήσεις ἐκ Γερμανίας, ἐξ Ἰταλίας, ἀπογυμνοῦσιν αὐτὴν, τῶν ἐξωτερικῶν αὐτῆς κτημάτων, ἀλλ' οἱ Καθολικοὶ τοσοῦτον μᾶλλον συσφίγγονται περὶ αὐτὴν, καὶ περὶ τὸν τοποτηρητὴν τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Εἰσῆλθεν ἡ ἰταλικὴ κυβερνήσις εἰς τὴν

Ῥώμην, ἀλλὰ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τοῦ Ἁγίου Πατρὸς, πόσοι δὲν συνέρρευσαν ἐξ ὅλης τῆς οἰκουμένης ἵνα συγχαρῶσιν αὐτῷ καὶ νὰ τῷ ἐκφράσωσι τὰ αἰσθήματα τῆς πίστεως καὶ ἀφοσιώσεως αὐτῶν εἰς τὸν Ἀποστολικὸν θρόνον! Ὅτω περισσότερον οἱ ἐχθροὶ τῆς Ἐκκλησίας προσπαθοῦσι νὰ καταπνίξωσιν εἰ δυνατόν τὸ πνεῦμα τῆς ὑπακοῆς καὶ τοῦ σεβασμοῦ πρὸς τὸν Ἅγιον Πατέρα ἐν ταῖς Καθολικοῖς, τοσοῦτο μᾶλλον τοῦτο ἀναζωοπυροῦται καὶ ἀναζωογονεῖται καὶ ἀναφαίνεται ἐν ταῖς διακηρυχθήσεσιν αὐτῶν. Δὲν φαίνεται ὁμοῦς δυστυχῶς καὶ τοῦτο εἰς τὴν Γραικικὴν Ἐκκλησίαν. Καθ' ἐκάστην τὰ ἔθνη ἐν πρὸς ἐν χωρίζονται ἀπὸ τοῦ Πατριαρχείου, καὶ εἶνε φόβος μήπως τὸ Πατριαρχεῖον μείνῃ ἀπλῆ ἀρχιεπισκοπὴ Κωνσταντινουπόλεως· δὲν ὑπάρχει ἐν αὐτοῖς τὸ πνεῦμα τῆς χριστιανικῆς ἐνώσεως, καὶ διατί τοῦτο; διότι ἐλλείπει τὸ πνεῦμα τὸ ζωοποιῶν τὴν χριστιανικὴν αὐτὴν κοινότητα, χωρισθεῖσαν ἀπὸ τοῦ κέντρου τῆς ἐνότητος, ὅπερ δεικνύει ὁ Ἅγιος Κυπριανὸς ἐν ταῖς ἑαυτοῦ συγγραμμάσιν. Διατί λοιπὸν, διατί οἱ ὁμογενεῖς ἡμῶν Ἕλληνας, εἴαν θέλωσιν τὴν σωτηρίαν τῆς ἑαυτῶν Ἐκκλησίας, νὰ μὴ συντρέχωσιν εἰς τὴν Καθολικὴν Ἐκκλησίαν; Διατί νὰ μὴν ἀκολουθῶσι τὴν συμβουλὴν συνετοῦ τινὸς αὐτῶν Πατριάρχου, τῶν ἡμερῶν μας ὅστις εἰς τὸν θάνατον αὐτοῦ συνέστησεν εἰς τὸν ἑαυτοῦ γραμματέα τὴν ἔνωσιν τῆς Ἀνατολικῆς μετὰ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας, λέγων ὅτι ἡ σωτηρία αὐτῆς ἐγκτεται εἰς τὴν ἔνωσιν αὐτῆς μετὰ τῆς Καθολικῆς Ἐκ-

